
HİKMET KIVİLCİMLİ

DEVİRİM NEDİR?

DERLENİŞ
YAYINLARI

Hikmet Kıvılcımlı

Devrim Nedir?

Dördüncü Baskı

Ekim 2008

Hikmet Kıvılcımlı

Devrim Nedir?

Birinci Bölüm

SAVAŞ VE DEVRİM

Devrim nedir?

Devrim önce insanlar arasında bir savaştır. Ondan sonra savaşın başarısıyla gelen bir değişikliktir.

Fakat her savaş ve her değişiklik devrim midir? Hayır. Tersine, devrim çok defa savaşla iki zıt kutup halinde olur. Devrim savaşın neticesi olabilir. O zaman, savaşın sebeplerini kaldırabilirse, savaşı yok edebilir. Ancak, birçok savaşlarda savaş sebepleri derinleştirilirse görülür ki, savaşlar kadim çağlardan beri hep devrimleri önlemek uğruna yapılır.

Devrim ile savaşın farkını göstermek, devrimin nasıl bir savaş olduğunu belli eder. Onun için, devrimi savaştan ayırt edecek özellikleri kısaca gözden geçirmeliyiz.

Devrim ile savaşın özellikleri üç bakımdan ele alınabilir.

- 1) Savaş ile devrimin farkları,
- 2) Savaş ile devrimin diyalektiği,
- 3) Devrimin olağanüstü diyalektiği..

I- SAVAŞIN ve DEVRİMİN FARKLARI

"Devrim bir savaştır. Devrim, tarihin bildiği bütün savaşlardan gerçekten daha büyük, biricik kanunlu, hakkaniyetli bir savaştır. " (V.İ.U.: "Devrim Günleri", C.IV, s.71).

Bu tanımlamaya göre devrimi savaştan ilk bakışta ayıran iki keskin çizgi vardır:

- 1) Devrim bütün savaşlardan büyüktür,
- 2) Devrim biricik kanunlu, hakkaniyetlik savaşıdır.

Savaş ile devrimin bu ve bundan başka olan farklarını ayrı ayrı gözden geçirelim.

A- DEVRİM ULU SAVAŞTIR: Bütün savaşlardan büyük devrim deyince ne anlıyoruz? Rakamca ve insan sayısı bakımından büyüklük anlıyoruz. Mesela, iki millet savaşıyor. Her ikisinin savaşa süreceği kuvvetler nüfuslarının belli cins ve yaşlarda olan ufak bir kısmıdır. Bir milyon nüfuslu memleketin savaşa süreceği kuvvetler onbinleri güç geçer. Devrimde ise, milyonluk nüfusun kadını kızı, yaşlısı çocuğu ile hemen hemen bütününü kavgaya sokar. Devrim metot ve teşkilatları buna göre düşünülüp davranılacak işlerdendir.

Bu kural kimi zaman gözden kaçabilir. Yerleşmiş bir istibdat ile devrimden önce çarpışan kuvvetler bir avuç insanı geçmiyebilir. Mesela Çarlık Rusyasında ilk devrimciler "MAHFİL" (Serkl: Yuvar) larda çalışırlardı. O devrin devrimcileri ancak yüz rakamları ile ölçülürdü. Devrim patlayınca iş ve rakamlar ansızın büyüdü.

"(Mahfil devrinde) propagandacının, henüz kitleleri gütmemiş küçük grup üyelerinin tabii olarak yaptıkları gibi yüze kadar saymak lazımdı. Devrimde ise milyonlarla ve onmilyonlarla sayı saymak gerekir. " (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", 1920, C. XVII, s. 180).

Bu neden böyledir?

Çünkü savaş oldu olasıya azlığın menfaati uğruna yapıldı. Hiç değilse yeryüzünde sosyalist devletler doğuncaya kadar bilinen klasik savaşlar böyle kaldı.

Devrim, çokluğun ve büyük kitlelerin menfaati uğruna yapılır.

Onun için, savaşa ancak nüfusun azlığı ve o da zorla sokulabilir. Devrime en büyük kitleler kendiliğinden, gönüllü olarak atılırlar. Savaşta asıl muharebeyi yapan cephedeki kuvvetler çok defa yüzbinleri geçmez. Muharipler nadiren milyonları bulur. Devrime bir anda milyonlar ve onmilyonlarca insan bilfiil ve hep birden katılır.

Her memlekette beslenen ordularla yaşayan kitlelerin sayılarını göz önüne getirmek, savaş ile devrimin nicelik (kantite: kemmiyet) farkını, sayı başkalığını anlatmaya yeter.

Devrimler çağında (mesela: Emperyalist Evren Savaşları sırasında) savaşlara TOTAL Savaş denilmesi o bakımdan özellik taşıır.

B- DEVRİM HAKLILIK VE MEŞRULUKTUR: Sosya- list devletler doğuncaya kadar bilinen her klasik savaş kuvvetlinin zayıfa saldırmasıdır. Savaşlar hep başkasının hakkını elinden zorla almak için yapılır.

Devrim daima o zamana dek ezilmiş, soyulmuş bulunan insanların ezenlere ve soyanlara karşı ayaklanmalarıdır. Bu ayaklanma sonunda egemen sınıfların bir zaman ekonomi yahut politika zoruyla halktan aşırıdıkları kitle mülkleri ellerinden alınır. Bütün mülkler ve haklar eskidenberi sahipleri iken sonra yoksul bırakılmış olan kitlelere geri verilir. Devrimin biricik kanunu, büyük kitlelerin hakkını araması ve haklı olan milletin bütünü ölçüsünde meşru bir düzen yaratmasıdır.

Sosyalist devletler doğuncaya kadar patlıyan klasik savaşlarda iki düşman taraf ta kendilerinin haklı olduklarını aynı kuvvetle öne sürerler. Gerçekte her iki taraf ta bir avuç egemen sınıfın menfaati uğruna çarpışır. Öyle olduğu için büyük çalışkan kitleleri kurbanlık koyun gibi meydan salhanelerine sürüklerler. Hepsi de bu bakımdan haksızdırlar. Hak iddiaları yalnız alt sınıfları ve çalışan insanları aldatıp ardlarından sürüklemek üzere uydurulmuş görünüşte süslü yalanlardır.

Ayrıca, savaşa sürüklenenlerin hemen hepsi Sıkıyönetim kanunları altında zorla silah altına alınırlar. Savaşa gitmiyen kurşuna dizilir. Devrimde bunun tam tersine, kavgaya gitmiyenler değil, girenler idam cezasıyla tehdit edildikleri halde savaşırılar.

C- VATANDAŞ HARBİ: Savaş hemen daima iki ayrı vatan arasında yapılır. Ayrı vatanların başta gidenleri arasındaki düşmanlıktan çıkar. İki ayrı ülkenin vatandaşları arasında kanlı bir boğuşma olur.

Devrim, savaşın tersine, genel olarak aynı vatanın içinde yaşayan vatandaşlar arasında bir savaştır. Savaşa, VATAN HARBİ adı verilebilir. Devrim, vatandaşlar arasındaki kavgadır. Onun için, devrimin bir adı da VATANDAŞ HARBİ olur.

"Tarihte hiçbir büyük devrim Vatandaş Harbi olmaksızın gerçekleşmemiştir." (V.İ.U.: "Bolşevikler Devlet İktidarını Muhafaza Edebilirler mi?", 1917 Aralık sonu, C. XIV, s. 242-243).

D- SAVAŞ VE SINIFLAR SAVAŞI: Devrim savaştır, diyoruz. Bu savaşta kimler dövüşür? Zıt sosyal sınıflar dövüşür. Savaşlarda ise, genel olarak aynı sınıflar birbiriyle boğuşmayı başarırlar.

Devrim, burjuva ve küçükburjuvalara göre memlekette bir anarşidir. Vatandaşlar arasında bir kördövüşüdür. Bu onların görüşüdür. Gerçekte devrim, önu ve sonu belli olmıyan, herkesin kim vurduya gittiği bir kargaşalık ve endeterminizm değildir. Devrim herşeyden önce belli sınıflar arasında geçen ve kesin sınırları bulunan bir savaştır.

Modern toplumda öyle kesin sınıflar bulunduğu için ve bu sosyal sınıflar karşı karşıya açık cepheler tuttıkları için, sınırları zıt ama belli bir kavgaya girmişlerdir. Devrim o sınıflar içinde olmuştur. Öyle bir determinizm bulunmasaydı, ayaklanmalar, kargaşalıklar, hatta isyanlar boşuna olurdu.

Mesela, kadim çağda Yeniçerilerin kazan kaldırmaları hiçbir işe yaramadı. Ancak memleketi geriye götürdü. Gericiliği (irtıcaı) biraz daha uzun müddet yerli yerine yerleştirdi, kuvvetlendirdi. Çünkü o çağlarda bu ayaklanmalar sınırı kesin, bilinci belli sosyal sınıflar arasında geçmedi.

Bütün kadim çağlarda DEVRİM'in olamayışı aynı sebebe dayanır. Bütün sınıflar antika toplumda ne kendi sınıflarını ve ne de dolayısıyla sosyal bilinçlerini kavrayamamış durumda kaldılar.

Modern çağda sınıf billurlaşması sosyal devrimleri mümkün kıldı. Mesela, üstün Derebeği sınıfına karşı Burjuvalar, Köylüler, Esnaflar, İşçiler, Aydınlar bir tek ayrı ve kesin sınırlı TIERSETA (Üçüncü Tabaka) idiler. O sayede Batı'da burjuva devrimleri diye bir ileri adım atıldı. Toplum, kısır çekişmeler ve boğuşmalar ortasında kendi kendisini yiyip tüketmedi.

Yoksa, Irak'ta, Mısır'da yeraltına gömülmüş Antika Medeniyetler gibi, Ortaçağ toplumu da temelinden yok olur ve yıkılmış Avrupa Medeniyeti tarihe karıştırdı.

Savaş; aynı sosyal sınıfların fertleri, zümreleri ve bütünlükleri arasında birikmiş, büyüyen REKABETLER'in bir gün ansızın kızıyıp patlamasıdır. Devrim: birbirine zıt sosyal sınıfların fertleri, zümreleri ve bütünlükleri arasında birikip artmış olan SINIF MÜCADELESİ'nin ansızın kızıyıp patlak vermesidir.

E- SAVAŞ, DEVRİM VE REJİM: Her memlekette REJİM denilen bir sosyal düzen vardır. Bu sosyal düzen, sosyal sınıfların menfaatleri ve tuttıkları yerleri bakımından kurulmuş ekonomik ve politik münasebetlerin yaratığıdır. Onun için, devrim nasıl sosyal sınıflar arasında geçen bir savaş ise, tıpkı öyle, sırf ve yalnız bir rejim savaşdır.

Eğer dövüşenler arasında rejim farkı ve savaşı yoksa, yapılan dövüş bayağı klasik bir burjuva savaşı olur. Daha doğrusu devrim SOSYAL REJİM değişikliği için yapılan bir savaştır. Savaş ise, tersine, sosyal rejimi muhafaza etmek için yapılan bir kavgadır. Devrim zıt rejimler uğruna yapılır. Savaş aynı rejimin savunucusu olan kuvvetler arasında patlak verir.

Mesela, İngiltere ile Almanya aynı rejime bağlıdırlar. Her iki tarafta aynı FİNANS-KAPİTALİZM herşeye üstündür. İki tarafın ağızlarına bakılsa, onlar bir takım sosyal idealler uğruna savaştıklarını ilan ederler. 1914-1918 Birinci Cihan Harbinde İngilizler ve Fransızlar "Demokrasi" adına müstebit Alman militarizmini yıkmak için dövüştüklerini söylediler. Oysa, hürriyetçi geçinen bu istibdat düşmanı emperyalistlerin en büyük aylıklı asker kuvvetleri Çar idi. Hepsi de Çar orduları ile kendi azgın militarizmlerini kaynaştırarak boğuştular. Almanlar ise, hakarete uğrıyan Avusturya imparatorluğunu İngiliz, Fransız emperyalizminin kışkırtmalarına karşı korumaktan söz açtılar... Esas dava, her iki taraf emperyalistlerinin zamanla kuvvet dengeleri değiştiği için, dünyayı yeniden sömürgeler ve nüfuz bölgeleri halinde paylaşmak istemelerinden ileri geldi.

1939 İkinci Cihan Harbinde İngilizler Alman faşizmini, Almanlar ikiyüzlü demokrasilerin dünyayı sömüren plütokratlarını yeryüzünden kaldırmak için dövüştüklerine yemin ettiler. Gerçekte işler bambaşka idi. Alman faşizmini alttan alta besleyip büyüten Finans-Kapitali: Amerikan Kellog planları Almanya'da yetiştirdi. Alman faşizmini ilk defa silahlandıran İngiliz kapitalizmi ve siyaseti oldu. Faşizm yeryüzüne Alman Plütokrasisinin en berbat tekeli soygununu yaymak ve dünyayı zaptedip insanlığı bin yıl Nazi kölesi haline getirmek planıyla saldırıya geçti.. Esas dava, Birinci Cihan Harbi ile paylaşılmamış olan kozları İkinci Cihan Savaşı ile yeniden paylaşmaktı.

Her iki Cihan Harbinde de sosyal rejim, İngiltere-Fransa cephesinde olduğu gibi, Almanya ve İtalya cephesinde dahi: Emperyalizm çağına ulaşmış Kapitalizm düzenidir. Savaş, iki ayrı memleketin kapitalist rejimleri arasında olmuştur. Devrim: toplumda sınıf ilişkilerini, yani sosyal düzeni kökünden değiştirecek bir savaştır. Savaşta gaalip gelsin, mağlup olsun, aynı sosyal sınıf iktidarda kalır. Devrimde, mutlaka alt sınıf üst sınıfı devirerek yeni bir rejim kurar.

F- SAVAŞ, DEVRİM VE DEVLET: Savaş genel olarak devletler arasında yapılır. Görünüşte DEVLETİ KORUMAK için harbedilir. Savaşta mevcut devlet herşeyin üstünde tutulur.

Devrim genel olarak devletler arasında değil, bir devletin içinde yapılır. DEVLETİ YIKMAK devrimin birinci konağıdır. Burjuva devriminde bambaşka bir devlet kurulur. Derebeği devleti yerine, kapitalist devlet geçirilir. Proletarya devriminde, önce kapitalist devlet yerine proleter devleti geçirilir, sonra devlet temelinden kaldırılır. Daha doğrusu, yağlı tükenmiş kandil gibi kendiliğinden söner.

Savaşta kitleler devletle birliktedirler. Eski devletin koruyucu fedaisi rölüne sokulurlar ve devrime karşı eski devletin yedek gücü (ihtiyat kuvveti) olurlar.

Devrimde kitleler eski devlete karşı gelirler. Eski sınıf ilişkilerini, eski rejimi değiştirmek için mevcut devleti yok ederler. Ve böylelikle devrimin öz veya yedek gücü haline gelirler.

Devrimden önce sosyal zıtlıklar ve bütün çatışan iddialar ve kavgalar eski devletin PATRONLUĞU VASITASIYLA yatıştırılır. Devrimde, DOĞRUDAN DOĞRUYA KİTLELER silaha sarılırlar ve mevcut devlet kuvvetleriyle dövüşürler. Onun için:

"Devrim, devlet meselesinde 'mutad (verili) şartlar'dan bilhassa şöyle ayrılır: Devrim, devlet hayatının üzerinde kavga çıkmış meselelerini dolayısızca sınıf mücadelesi va-sıtasıyla kat'i şekillerine kadar halleder." (V.İ.U.: "Ana-yasa İllüzyonlarına Dair", 26.7.1913, C.XIV, Ks,2, s.25).

G- DEVRİM, SAVAŞ, FEDAKÂRLIK: Savaş da, devrim de birçok fedakarlıklar ve kurbanlar ister. Devrimin fedakarlıkları savaşınkilerden bambaşkadır.

Savaş onu icat edenlerden ve yaptırılardan pek az fedakarlık ve kurban ister. Daha doğrusu savaş onu yaptırınların fedakarlığını ve kurban gitmelerini önlemek için yapılır. Savaş yaptırınlar, olsa olsa daha karlı buldukları bir işe sermaye yatırdıkları gibi, zafere kadar savaş masraflarını ve savaş rizikolarını göze alırlar. Ve her zaman ve her yerde savaşa sebep olanlar, savaşı kazançlı buldukları için savaş isteyen sınıflardır.

Mesela, modern savaşlar cihan pazarlarını ve servet kaynaklarını çeşitli kapitalist ülkeler arasında yeniden paylaşmak için yapılır. Bununla birlikte, savaş sırasında fedakarlığı yapanlar aslında kapitalistler değildirler. Tam tersine, kapitalistler savaşın getirdiği kıtlık yüzünden stok mallarını bol bol sürümlerler. Büyük kitleler ve herkes can kaygusuna düştüğü için, müthiş yükselen hayat pahası önünde boyun eğer. Kapitalistler o sayede eskisine nazaran beş on misli fazla kar toplarlar. Ayrıca hatır gönül, rüşvet iltimasla kendilerini ve oğullarını kayırtırlar, savaş ateşine atılmaktan tatlı canlarını korumanın yolunu bulurlar. Savaşta en muazzam fedakarlıklar, cepheye sürüklenen alt tabaka halka düşer. Onlar dövüşürler; onlar ölürler, sakatlanırlar. Geride çoluk çocukları, varlarını yoklarını, tarlalarını dükkanlarını yok pahasına üst sınıflara kaptırırlar. Alt sınıflar yoksulluğa boğulur. Üst sınıflar birdenbire meşhur HARP ZENGİNİ kesilirler.

Devrimde iş bunun tersinedir. Hangi sınıf devrimi başaracaksa, o sınıf bizzat kavganın başına geçer ve dövüşün icabettirdiği bütün büyük fedakarlıkları göğüslemek zorunda kalır.

"Devrimi meydana getiren sınıflar için her devrim kendi muazzam kurbanlarını gerektirir." (V.İ.U.: "Komintern 3. Kongresinde RKP Taktiğine Dair Nutuk", 1924, C.XVIII, Ks.1, s. 329).

II- SAVAŞIN ve DEVRİMİN DİYALEKTİĞİ

Savaş ve devrimin farklarından bahsederken, her iki olayın da benzer yanları üzerinde durmadık. Gerçekte, gerek savaş gerek devrim, diyalektiğin ANSIZIN ATLAMA MOMENTİ denilen nitelik (kalite: keyfiyet) değişiklikleridir. Savaşın ve devrimin bütün karakteristikleri METAFİZİK KATEGORİLER değildirler. Bir yol belirince hükümleri kıyamete dek baki kalmaz. Savaşın da, devrimin de her karakterini birbiriyle karşılıklı etki-tepki halinde bulunan diyalektik olaylar gibi ele almak zorundayız.

Her ikisi de birer ansızın nitelik (kalite: keyfiyet) atlaması olan savaş ve devrim olayları, elbet insanlık tarihi ölçüsünde büyük hengameler ve altüstlüklerdir. Savaşla devrimin farklarını ona göre, yani tarihin hengame ve altüstlükleri içinde objektif ve konkret (somut) biçimleriyle izlemeliyiz. Savaşla devrim altüstlükleri arasında göze çarpan başlıca fark şudur: Savaş en çok POLİTİKA ve SINIR kabuğu üzerinde geçen bir altüstlüktür. Devrim, toplumun ekonomi temelinde sosyal sınıf ilişkilerine varan, içine hukuku, siyaseti alarak en yüce kültür alanına dek uzanan, en derin, en geniş altüstlükler getirir.

Savaşla devrimin diyalektik gidişleri aralarındaki farkların zamanla değişebileceğini anlatır. Onun için, savaşla devrim arasında belirttiğimiz farkları anlatırken, sık sık: "SOSYALİST DEVLETLER DOĞUNCAYA KADAR HER KLÂSİK SAVAŞ" sözünü araya kattık. Çünkü, sosyalist devletlerle kapitalist devletler arasındaki savaşların karakterlerine devrimin karakterleri karışmamazlık edemez. Kapitalist ordularla sosyalist ordular arasında patlak veren savaşlarda, savaşın nerede başladığını, devrimin nerede bittiğini kestirmek imkansız oldu.

Dış görünüşü ile iki düşman ordu arasında alevlenen dövüşe savaş diyoruz. Bu savaş, içyüzünde ezilen kitlelerin devrimini temsil eden SOSYALİST bir ordu ile, bir avuç egemen sınıfın gericiğini (irticamı) temsil eden saldırgan KAPİTALİST ordular arasında geçiyorsa, yapılan kavga savaş mıdır, devrim midir? Daha ilk Sovyet Devrimi günlerinde bu durum ortaya çıktı. O zaman devrimin karakteri ile savaşın karakteri birbirine girdi ve duruma DEVRİMCİ SAVAŞ adı verilmek icabetti. Devrimci savaş görünüşte ayrı ordular arasında geçen savaştır. Ama gerçekte halk yığınlarının ordusu ile onları ezmiye gelen sömürücü sınıflar ordusu çarpışmaktadır. Savaş burada mahkum sınıflarla hakim sınıflar arasında geçen bir savaştır. Onun için savaşın klasik çağda devrimden ayırılan bütün karakterleri dikkate değer değişikliklere uğradı.

Kapitalizmin emperyalizm çağında savaşlar inanılmaz sayıda büyük insan kitlelerini boğuşmaya sürükledi. Sosyalist devletler hiçbir zaman savaş taraflısı olmadıkları halde, savaştan başka çıkar yol bulamayan kapitalist ordularının saldırılarına uğradılar. O zaman geniş kitlelerin menfaatleri uğruna sosyalist devletlerin giriştikleri savaş artık falan veya filan milleti sömürmek için değil, yabancı milletlerin de çalışkan kitlelerini başlarına musallat olmuş emperyalist canavarlardan kurtarmak için yapılan bir hakkaniyetli savaş oldu.

Bugün klasik kapitalistçe savaş bile "TOPYEKÜN HARP" (Total Savaş) adını aldı. Topyekün denirken, yalnız büyük milyonluk muharip ordular hep birden savaşa girmekle kalmadılar. Ordu mevcutları büyüdükçe neticeyi almakta büyük birliklerin oynadıkları rol azaldı. Alman Genelkurmay uzmanlarının SIGNAL dergisinde açıkladıkları gibi: Tekbaşına bir erin savaşmak isteyip istememesi, savaşmayı candan becerip beceremeyişi, zafer veya bozgun getiren en büyük faktör haline geldi. Çünkü, öylesine büyük bir ordunun her zerresi üzerinde egemen sınıfın sıkı kontrolü imkansızlaştı.

Onun dışında, büyüyen savaş tekniğinin dehşeti, klasik savaşlara has olan CEPHE ve CEPHE-GERİSİ arasındaki farkı gittikçe ortadan sildi. Daha faşizmin uluslararası tertibiyle patlak veren İspanya İç Harbinde bir şey belli oldu: Cephede dövüşenlerden çok, cephe gerisindekiler ölüyorlardı. İkinci Cihan Savaşında uğranan cephe-gerisi zaiyat ve tahribat cephedekinin kat kat üstüne çıktı. Birinci Cihan Savaşında seferberliğe gidenler cephe ateşi veya hastalıktan ölmüştü. İkinci Cihan Savaşında: cepheye gitmiyen, geride kalan çocuk, kadın, ihtiyar askerden çok kırıldı. Cephede dövüşen orduların gerisinde gizli halk teşkilatları çete savaşlarıyla muntazam ordu kadar kanlı savaşlar yaptılar.

Nazi savaşçıları bir yıl önce tarafsızlık paktı yaptıkları Sovyetler Birliğine bir yıl sonra, hem de harp ilan etmeksizin baskın yapınca, savaşların iki taraf için de HAKKANİYETSİZLİK karakteri kendiliğinden kalktı. Ortaya "İlan edilmemiş harp" çıktı ve emperyalizmin başlıca metodu sırasına girdi. Böyle emperyalist haydutluklara karşı girişilen savaşlar: daha doğarken VATANDAŞ HARBİ karakterini aldı. Gene bu arada, muntazam orduların kendileri kadar önemli "BEŞİNCİ KOL" adlı yeni savaş şekilleri türedi. Buna karşılık, sosyalist ordunun her girdiği yerde HALK AYAKLANMALARI kaçınılmaz oldu. Böylece artık savaşın SINIFLAR MÜCADELESİ'nden farkı kalmadı.

Açılan bayağı savaş, iki ayrı vatan arasında başladığı halde, çarçabuk vatandaş harbine döndü. Savaşı devlet devlete açmıştı. Nazi ordularının her girdiği ülkede en hayasızca uyguladığı metotlar, savaşı doğrudan doğruya millete karşı ve halklara karşı bir jenosid durumuna soktu. Bunun halk tabakalarına karşı irtica saldırısından ve katliamından farkı kalmadı.

Bu şartlar altında, aynı rejim uğruna dövüşen ordular yerine, sosyalist rejimle kapitalist rejimden birini yok etmek yahut var etmek uğruna savaşan ordular meydana çıktı. Savaş çarçabuk bir devrim veya karşı-devrim (irtica) kılığına girdi. O yüzden en büyük fedakarlıklar, hiç değilse sosyalist ülkelerde, devrimi göze alan sınıflara düştüğü gibi, savaşı göze alan devrimci sınıflara ve zümrelere düştü.

Savaş, aynı sosyal düzene mensup egemen sınıfların fertleri ve zümreleri arasında barış zamanı barışçıl biçimde sürüp giden REKABET'in, uzun zaman biriktikten sonra, bir gün ansızın kanlı ve yaman bir biçim almasıdır. Devrim de tıpkı öyledir. Yalnız devrimde, aynı sosyal sınıf ve düzenin idealini besliyen değil de, ayrı sosyal bir düzen ideali besliyen zıt sınıflar arasında barışçı bir biçimde SINIF MÜCADELESİ sürüp gider. Devrim, uzun zaman birikmiş sınıf mücadelesinin bir gün ansızın kanlı ve yaman bir biçim almasıdır.

Devrimden önce toplum içindeki sınıf mücadelesi "eski rejimin çerçevesi" içinde yapılan bir kavgaadır. Devrim sırasında eski rejimin çerçevesi çatlatılır. Gerek sınıf mücadelesi, gerekse devrim; sosyal sınıflar arasında DOĞRUDAN DOĞRUYA GİRİŐİLMİŐ bir rejim savaşıdır.

Savaş, aynı egemen sınıfların aynı ekonomik ve politik düzenlerini ayakta tutabilmek için birbirlerine karşı giriştikleri bir savaştır. Bu bakımdan, biraz derinliğine kurcalanırsa, savaşın da altından çapanoğlu gibi REJİM MESELESİ çıkar. Yalnız, rejim meselesinde savaşın devrimden iki farkı vardır:

- 1) Devrim rejimi yıkmak için yapılır, savaş rejimi korumak için yapılır.
- 2) Devrim doğrudan doğruya bir rejim yıkmaya savaşıdır, savaş dolaylı yoldan bir rejimi koruma savaşıdır.

Onun için, konkret (somut) oluşları sırasında gerek savaş, gerekse devrim kendi diyalektiklerinin momentlerini son hadlerine dek geliştirirler. Onun için savaşın ve devrimin yalnız dış biçimlerine bakmak insanı aldatılabilir. Adları savaş veya devrim olan olaylar muhtevalarına bakılarak değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme savaşın yahut devrimin SINIF İLİŐİLERİ'ne göre yapılabilir.

Savaş daima var olan gidişi korumak uğruna açılmıştır. Dolaylı yoldan rejimi savunma savaşıdır. Ama kapitalizmin yapısı yüzünden her savaş, kendi diyalektiği ile, korumak istediği rejimi kökünden sarsıp yıkma şartlarını hazırlamıştır.

Hekimlikte bir organın hastalığını gidermek için vücudun başka bir yerinde bir çıban kışkırtıp işletmeye hastalığı DERİVE etmek (başka yere çekmek) adı verilir. Egemen sınıflar, derin sosyal hastalıkları tedavi etmek imkanını bulamadıkları zaman, bir kan alma, cerahet işletme derivasyonuna başvururlar. Bunun adı savaş olur. En cengaver geçinen kahramanlar bile savaşı sırf savaş açmak için yapmamışlardır. Savaş çoğu zaman savaş yapanların kendileri de farkına varmaksızın içine düşüp sürüklendikleri bir sel olmuştur. Sosyal neticeleri de öyledir.

Kadim tarihte sınıf kavgaları çetinleşti mi, onlar için savaşlar açıldı. Bu savaşlar, sosyal iç kavgalara çözüm yolu getirmek şöyle dursun, ardlarından bildiğimiz TARİHCİL DEVRİMLERİ getirdiler. Yani, savaşlarla zayıflayan Medeniyetleri Barbarlar gelip kolayca yıktılar.

Modern tarihte aynı şey görüldü. 1914-1918 Savaşı, Avrupa kapitalizminin içinde biriken ve büyüyen sınıf mücadelelerini derive etmek için yapıldı. Her emperyalist devlet kendi anavatanında dizginliyemediği sosyal ihtilafların getirebileceği sosyal devrimi önlemek için, gözüne kestirdiği devletlere karşı savaş açtı. Birinci Cihan Harbinden sonra Çarlığın devrilmesiyle dünyanın beşte biri Sosyalist Devrime kavuştu. Alman İmparatorluğunun savaş sonucu yıkılması, Orta Avrupa'da isyanlara, ihtilallere kapı açtı.

III- DEVRİMİN OLAĞANÜSTÜ DİYALEKTİĞİ

İnsan topluluğunda birinci diyalektik moment evrim (tekamül) dür. Evrim yavaş birikimle olur. Devrim ise, diyalektiğin ikinci gelen, fakat ansızın sıçrama ile altüstlük yaratan momentidir. O sebeple devrim en beklenmedik olaylara gebe olur. Savaşta da az çok bu böyledir.

Yukarıda belirtilen savaş ile devrim arasındaki farklar, sonra bu farkların zıtlarına dönüşü bize bir şey gösteriyor. Devrim savaştan çok daha müthiş bir diyalektik SİÇRAMA'dır. O kadar ki, savaş biraz zorlanırsa savaşıktan çıkıp devrime dönebiliyor.

Onun için savaş bir inkar ise, devrim en keskin biçimleriyle inkarların da inkarını getirir. Savaşta kolay kolay görülmemiş zıtlıkların birarada bulunuşu devrim için olağan şeydir.

Devrimin savaşa nisbetle en yaman farkı: dehşetli surette çok daha KOMPLEKS oluşudur. Devrime bakarak savaş az çok yalınkattır. Savaşta sınır bellidir, cephe bellidir, kumanda ortadadır, ordular karşı karşıyadır. Vatandaş harbi olan devrim; vatandaş münasebetleri kadar çok yanlı ve karmakarışık olur. Devrimde sınır diye bir şey ortada yoktur. Cepheler iççe girmiştir. Ordu henüz kurulmaktadır. Kumanda bütün bu olağanüstü diyalektiğin oluşunu bütünyle kavramadıkça şaşkına dönebilir.

"Müstesna denecek tarzda karışık şartları bulunmayan devrim olmaz. Devrim, hatta o kadar komplike değilmiş gibi görünen şartlarla başladığı zaman bile, gelişimi

sırasında DAİMA MÜSTESNA TARZDA kompleks şartlar yaratır." (V.İ.U.: "Bolşevikler Devlet İktidarını Muhafaza Edebilirler mi?", 1917 Aralık sonu, C.XIV, s.242).

Savaş da, devrim de yalnız inkar değil, aynı zamanda inkarın inkarına varır. Ancak savaş, bütün biçimleriyle çok yüzeyde kalan SİYASİ bir olaydır ve en çok SINIRLAR üzerinde birtakım değişiklikler koymak yoluyla inkarlar yapar. Devrim, insanlığın en derin ekonomi temelini sarsarak bütünüyle sosyal hayatı altüst eden bir inkarın inkarıdır. Onun için devrim savaşa nisbetle olağanüstü şaşırtıcı tecelliler gösterir.

Şimdi bir cephede bulunanlar az sonra devrimin akışıyla birbirlerine düşman kesilebilirler. Derebeğiliğe karşı patron, işçi, esnaf, köylü, aydın birlikte savaşır. Patronluk iktidara geçer geçmez, o birlik dağılır. Eski silah arkadaşları arasında önüne geçilmez ayrılıklar ve mücadeleler başlar.

Olağanüstü şartlar deyince, pratik olarak sosyalist devrimlerde en çok göze çarpan başlıca iki grup olaylar ortaya çıkar:

- 1) Devrim diyalektiğinin olumsuz yanları,
- 2) Devrim diyalektiğinin olumlu yanları..

A- DEVRİM DİYALEKTİĞİNİN OLUMSUZ YANLARI: Savaşta bir tarafın kuvveti ne kadar büyük olursa, karşı düşman tarafın direnci (mukavemeti) o kadar küçülür ve çabuk kırılır. Devrimde iş tersine gider. Devrimin kuvveti ne kadar büyükse, karşı-devrimin, irtican dayanışı ve azışı o kadar çoğalır.

"Başkalarında olduğundan çok bizim devrimimiz şu kanunu teyid etti: Devrimin kuvveti, hücumun gücü, devrim zaferinin enerjisi, azmi ve hıncı (porjestvo: şahlanışı) burjuva tarafında mukavemet kuvvetini topyekünüyle güçlendiriyor" (V.İ.U.: "IX. Parti Oturumunda RKP'nin M.K. Tutanağı", C.XVII, s.67).

Savaşta yenilen bir memleketin üstün sınıfları, sosyal bakımdan, gaalip ülkenin üstün sınıflarıyla aynı durumdadırlar. Gaalpler üstün sınıfların savundukları rejim içinde az çok uzlaşıp çıkarlarını beş aşağı on yukarı sağlayabilirler. Belki eskisinden daha azca kar etmekle kalınır. Birinci Cihan Savaşından sonra Alman sanayicileri gaalip Amerikan ve Fransız kapitaliyle pekala anlaşabildiler. Gözlerini açıp karlarını yükseltiler. O aşırı-kardan azıcık haraç vermekle, saltanatlarını ve sömürülerini sürdürdüler.

Almanya'da devrim olsaydı, bütünüyle kapitalist sınıfı kökünden yok olacaktı. Alman Finans-Kapitali uluslararası kapitalle her zaman işleri kırışabilirdi. Onun devrimle anlaşmasına imkan yoktu. Onun için Alman egemen sınıfları, muazzam Alman donanmasının SOLDATENRAT (Asker Şuraları) tarafından ele geçirilmesindense, İngiliz düşmanına teslim edilmesini göze aldılar. Yeter ki, bu donanma Alman devrimcilerinin emrine geçmesin.

Hele "Drôledguerre" (Blitzkrieg: Yıldırım Savaşı) adı verilen ilk günlerdeki İkinci Cihan Harbinde üst sınıfların gizli flörtleri büsbütün daha itçe şekillere büründü. Nazi saldırısı önünde koskoca Fransız ordusu, muazzam Majino Hattı ile birlikte, göz göre göre torbada keklığe çevrildi. Her iki cihan harbinde Fransız ve Alman kumpanyaları kendi genel

kurmaylarıyla gizliden gizliye bombardıman edilecek ve edilmeyecek yerleri tesbit edebildiler.

Birinci Cihan Savaşından sonra devrim geçiren her memlekette: İtalya'da, Macaristan'da, Bulgaristan'da, Lehistan'da, Almanya'da devrim düşmanlığı en azgın biçimlere girdi. Modern tarihte görülmemiş derecede alçak ve koyu bir irtica, Faşizm biçiminde kendi burjuva kanunlarını bile köklerinden yoldu. Nerede devrim canlandı ise, orada milli ve milletlerarası kışkırtmalar, gizli açık yardımlarla faşizm metotları denendi. Yunanistan, İspanya gibi küçük ülkelerde devrim düşmanlığı resmen uluslararası zorla yerleştirildi.

Fransa gibi kendi iç kuvvetleriyle devrimin kabarışını durduramayan ülkelerin egemen sınıfları, harbettikleri düşmanı imdatlarına çağırdılar. 1870 Harbinde Fransız burjuvazisi Paris'te kurulan Halk Komunasını yıkmak için, Bismark Almanyasını serbest bıraktı. İkinci Cihan Harbi dolayısıyla aynı sosyal devrim belirtisi sezilir sezilmez, Fransız burjuvaları, Fransız Genel kurmayındaki adamlarıyla anlaşarak, daha zorbaca devrim düşmanı olan Alman Nazilerine karşı Fransa'yı mağlup ettirmek için ellerinden geleni yaptılar. Fransız sanayicileri, fabrikalarını yakmaması şartıyla, Hitler'in Paris'e ve bütün Fransız vatanına girmesini, devrimci Fransız işçilerini kanla bastırıp yenmesini kabul ettiler. Teslim oluş merasiminin başına en ünlü şanlı generallerini, mareşallerini geçirdiler.

Devrimin bu tezatlı karakteri, ileri hareket için çok OLUMSUZ ve aşırıca TEHLİKELİ birşey olur. Ama hayatta tek başına olumsuz kalan hangi gerçeklik olabilir?

B-DEVİRİM DİYALEKTİĞİNİN OLUMLU YANLARI: Karşı-devrimin (irticain) aşırı olumsuz direnme tehlikesine karşı, devrimin başka karakterleri ve kuvvetleri dengeyi kurar. Hatta denilebilir ki, devrim diyalektiğinin olumsuz yanı ne kadar büyük ve yaman olursa, olumlu yanı da en az o kadar büyük ve yaman olur. Olumlu yanları iki grupta toplayabiliriz:

- 1) Yedek güçler grubu,
- 2) Tezatlari hal grubu..

1- Devrimin Yedek Güçleri: Savaş sırasında dövüşen taraf ancak kendi dostları arasından yardım görebilir. Karşı düşman cephe, düşmanla müttefik olan kuvvetlerden fayda bekleyemez.

"Devrim savaşını öteki savaşlardan ayıran şudur: Devrim savaşı başlıca yedek güçlerini daha dün devrim düşmanı ile müttefik olanlar kampından çıkarır."(V.İ.U.:"Devrimin ilk Zaferi", 19.10.1905, C.VI, s.542).

Savaşta düşman cephesinde ve düşman içinde beri tarafın adamları bulunabilir. Fakat o adamlara casus denir. Casuslar, ya düşman tarafın kendi fedaileridir, yahut birtakım satılık serserilerdir. Hepsisi de gerçek kuvvet olmaktan ziyade, bir tarafın kuvvetine yol gösterirler.

Devrim zamanı ise, bizzat irtica (karşı-devrim) ile müttefik olmuş kitleler arasında devrime dost yedek güçler bulunur. Mesela, genellikle küçükburjuvazi burjuvaya yakın olan bir sınıftır. Büyük burjuvazinin fırsat buldukça fıskırdığı köktür. Kodaman burjuvalar işçi kadar, bazen daha fazlasıyla köylüleri ve esnafları teker teker yakalayıp sıkboğaz ederler. Ona rağmen burjuva devrimlerinde veya devrimden sonra, birçok esnaf ve köylüler kendilerini soyan burjuvaların kampında bulunabilirler.

Buna karşılık işçi sınıfı kesin kararlar devrim hareketine giriştiği zaman, bir gerçek kuvvet olduğunu gösterir göstermez, geniş küçükburjuva tabakalarının arasından gelmiş müttefikleri artar. Çünkü küçükburjuvazinin ideali olan demokratik devrimi ancak işçi sınıfı tamamıyla gerçekleştirdiği gün: İkircikli küçükburjuva kitleleri düşman irtica kampından proleter devrimi cephesine geçerler. Böylece devrim büyük bir YEDEK GÜÇ (İhtiyat Kuvveti) kazanır.

Bu düşman kampından kazanılmış yedek güçler, burjuvazinin artan direnme kuvvetini ve tehlikesini karşılar. Devrimin kudreti nisbetinde artan irticam mukavemeti azdıkça, baskı ve soygun artar. Sovyet Devrimi günlerinde Çar generalleri, yetmiş yedi buçuk emperyalist devletin yardımı ile, Rusya halklarına karşı yapmadık eziyet bırakmadılar. O zaman bu ağır irtica baskısı kendi kampında derin hoşnutsuzluklara kapı açtı. Tedirgin olan büyük halk yığınları devrimden yana çıkıp yedek güç oldular.

Bir memleket içinde işçi sınıfının küçükburjuvaziye ve bahusus köylülüğü burjuva kampından kendi cephesine çekmesi gibi, dünya içinde yapılan emperyalizme karşı mücadelelerde milli hareketlerin devrime yedek güç olmaları daha az önemli değildir. Doğrusu, birçok sömürge ve yarı-sömürge hareketleri, esasına bakılırsa, o yerlerdeki milli burjuvazilerin derebeğiliğe ve yabancı sermayeye karşı bağımsızlık kazanmalarındır.

Milli hareketlerin son duruşmada birer burjuva hareketi olarak başlaması budur. Proletarya devrimi, kendisinin doğrudan doğruya düşmanı olan emperyalist burjuvazilere karşı milli uyanışa kavuşan yerli kapitalistlerin teşkil ettikleri yedek güçlerden yararlanır. Böylece, aslında burjuva karakterli olan sömürge isyanları, milli kurtuluş hareketleri: İşçi sınıfının kapitalist düzenine karşı açtığı devrim savaşına yardımcı olur. Bu yedek güçler sayesinde devrim zafer kazanır.

2) Tezatlının Halli: Savaş da, devrim de insan toplumunda kördüğüm olmuş bir çıkmaza yol açmaktır. Sosyal kördüğümüleri çözmek, her iki durumda zorla yapılır. Yalnız savaş her iki düşman memleketin üstün sınıflarının menfaatleri uğruna patlak verir. Devrim ise, alt ve üst sınıfların arasındaki zıtlıklardan doğar.

Savaşta bir taraf mağlup edilince, mesele gaalip taraf lehine hallolunur. Devrim zıtlıkları kitlelerin doğrudan doğruya mücadelesiyle halleder. Devrimin meseleleri halledişi, savaşın kördüğüm çözüşünden iki karakterle bambaşka olur:

a) Kesince halletmek,

b) Evrensel halletmek..

a- Zıtlıkların Kesince Halledilişi: Savaş iki memleket arasındaki zıtlıkları hem geçici bir zaman için, hem de ancak üstünlük olarak halleder. Aynı zıtlığın derin kökleri olduğu gibi kalır. Bu kökler, çok geçmez yeniden filizlenirler ve bu sefer eskisinden daha müthiş biçimde savaşlara kapı açılır.

Mesela Birinci Büyük Cihan Harbi, Alman emperyalizmi ile İngiliz emperyalizmi arasındaki cihanı paylaşma zıtlıklarını gelgeç olarak sözde Anglo-Saksonlar ve Fransızlar grubu lehine bastırdı. Bu görünüşte. İşin içyüzünde zıtlık ortadan kalkmadı; zıttın bir ucu baskı altına alındı, susturuldu.

20 yıl sonra aynı zıtlıklar aynı emperyalist devletler arasında tarihin o zamana dek yazmadığı kadar müthiş bir İkinci Cihan Harbine kapı açtı.

İş o kadarla kalmadı. Cihan Harpleri, kapitalizmin cihan sömürgelerini ve pazarlarını yeni kuvvet dengelerine göre paylaşmak için açıldı. Her kapitalist devleti, üstün gelirse daha büyük bir sömürge, daha geniş bir pazar elde ederim umuduyla insanlığı kana boyadı. Netice ne oldu? Savaş biter bitmez, hatta savaş bitmeden sosyalist devrimler patlak verdi. Ezilen işçi sınıfı kurtuluşunu başarıp iktidara gelince, halden anladığı için, yeryüzünde ezilen bütün milletlere ve sömürgelere ayaklanma örneği oldu. Milli kurtuluş hareketleri ve sömürge ayaklanmaları patlak verdi. Bu sefer emperyalizm tam Dimyat'a pirince giderken evindeki bulgurundan oldu. Daha fazla sömürge ve pazar yutacağım derken, elindeki sömürgeleri ve pazarları da kaçırdı.

Gerçek bir devrim ise, kendisini yaratan zıtlıkları bir daha geri dönmemesine, kat'i ve nihai olarak kesip atar. Mesela, 1789 Fransız Büyük İhtilali kendisinden önceki Derebeğilik düzenini ta kökünden kazıdı ve kestirmece yok etti. Kapitalizmin en son zaferine yol açtı. O zamandan beri Fransa'da artık ikinci bir Burjuva devrimine hacet kalmadı.

1917 Büyük Sovyet İhtilali, Rusya'da kapitalist düzenini ta kökünden, geri gelmemecesine yok etti. Sosyalizmin son zaferine yol açtı. O zamandan beri Rusya'da ikinci bir Sovyet devrimine yer kalmadı. Ve bu hakikat şöyle ifade olundu:

"Devrim: devlet hayatının kavgalı meselelerini doğrudan doğruya sınıf mücadelesi ve kitle mücadelesiyle kat'i şekillerine kadar halleder. Yoksa, bunu yapmadıkça, kitle hürriyeti ve kitle silahlanması mümkün olamazdı."(V.İ.U.: "Anayasa İllüzyonlarına Dair", 27.7.1913, C. XIV, Ks.2, s.25).

b- Evrensel Hallediş: Savaş kendi konusunu, yani savaşı doğuran zıtlıkları yok etmez. Gelgeç olarak BASKI altına alır, dedik. Fakat oracıkta kalmaz. Savaş kendisini doğuran zıtlıkları kaldırmak şöyle dursun, tersine gittikçe tüm yeryüzüne doğru yayar. Savaşın sebepleri ve kendisi iki memleket arasında görünürken, bir patladı mı öteki memleketlere de yayılır. Savaş tezatları cihan ölçüsünde hallolmak şöyle dursun, büsbütün kangrenleşir. En sonunda kapitalizmin iç ufuneti gaalipler için de, mağluplar için de; bir yandan sosyalist devrimlerle neticelenir, öbür yanda sömürge ayaklanmaları ve milli kurtuluş hareketleriyle büyür.

Devrimin bir özelliği de, kendisini doğuran zıtlıkları devrimin patladığı yerde yok etmek, hem kat'i surette yok etmektir. Fakat o kadarla kalmaz. Aynı zıtlıkları başka memleketlerde ve tüm evrende dahi yok etmeye doğru yollar açar.

Her büyük devrim kurduğu düzeni istese bile evrenselleştirmekten, evreni kaplar hale getirmekten geri kalmaz. İktidar mevkiini bir varlıklı sınıfın elinden (Derebeğilerden) başka bir varlıklı sınıfın eline (Kapitalist sınıfına) geçiren Fransız Burjuva Devrimi, Fransa'da kalmayıp cihan ölçüsünde yankılar yaptığı ve yayıldığı için "BÜYÜK" adını aldı.

Bütün dünya gericiliği (irticaı) ve Fransız burjuvazisininin rakipleri Büyük Fransız İhtilalini boğmak istediler. O zaman bu devrim düşmanı saldırışlar hiç farkına varmaksızın Fransız burjuva hürriyet ve demokrasi inkılabının dünyaya yayılmasına sebep oldular. Ortaya çıkan bir Napolyon avantüryesi, başka memleketlerde uyanan burjuvaların pasif direnmeleri yardımıyla, bir anda cihangir oldu. Fransız devrimini Orta Avrupa'dan Rusya içlerine dek

götürdü. Burjuva devrimlerinin geri ülkelerde hayranlık uyandıran kahramanı ve şampiyonu sayıldı.

"Muzaffer olduktan sonra cebe konulacak ve defneleri üstüne yatırılacak bir devrim tarihi olmadı. Her kim bu çeşit devrim fikirlerini düşünüyorsa, o kimse yalnız devrimci olmamakla kalmaz, işçi sınıfının da en better düşmanı olur." "Devrim gayet ciddi olan imtihanını vak'a, mücadele ve dövüş içinde geçirir. Eğer sen ezilen ve sömürülen sınıfla sömürücülerin iktidarını kaldırmak fikrinde isen, eğer sen insanın insanı soyup işletmesini alaşağı etme davasını sonuna erdirmeğe karar vermişsen, şurasını iyi bilmen lazım gelir: Sen, bütün dünya sömürücülerinin kaldırılmasına arka vermelisin; ve ancak mücadelede sıkı durmak üzere hücumu mukavemetlendirmeye ve yeni fedakarlıkları göze almaya hazır isen devrimcisin, aksi halde kendini yok bil (parçalanırsın: tediya razdavyat)." (V.İ.U.: "Sovyetler İktidarının Başarısı ve Gerçeklikleri", 13.3.1919, C.XVI, s. 69-70).

İkinci Bölüm

DEVRİMLERİN TARİFİ VE İZAHİ

Devrim nedir?

En basit şekliyle devrim: sosyal bir değişiklik yapmak için belirli şartlar ve usullere göre yapılan bir savaştır.

Bu tanımlamada üç deyim var: 1) Değişiklik, 2) Savaş, 3) Şart ve usul..

Savaşın ne olduğunu ve devrimden nasıl ayrıldığını gördük. Her sosyal değişiklik yapan savaş devrimdir. Fakat her sosyal değişiklik devrim midir? Hayır.

Öyle ise, devrimi anlamak için, onun önce nasıl bir sosyal değişiklik ve nasıl bir savaş olduğunu, dolayısıyla de hangi şartlar ve metotlarla gerçekleştiğini arayıp bulmalıyız.

I- DEVRİM DEĞİŞİKLİĞİ

İnsan topluluğunda başlıca iki türlü değişiklik vardır: 1) Reformlar (ıslahatlar), 2) Devrimler (revolusyonlar).. Reformla devrim arasındaki farkı bulmak, devrimin ne olduğunu daha iyi kavramaya yarar.

A- REFORM VE DEVRİM NEDİR?: Devrim (insan toplumu içinde geçtiğine göre) bir sosyal değişikliktir, deyince ne anlıyoruz?

Evrende olan bütün değişiklikler başlıca iki aşama geçirerek olurlar:

1) Tedrici tekamül (evrim), yani zıtlıkların basamak basamak birikme aşamasıdır. Buna NİCELİKÇE BİRİKME (Kantitece: Kemmiyetçe birikme) denir. Ana karnında tohumun

çocuk haline gelinceye kadar geçirdiği gebelik devrinin değişiklikleri bir evrim, yahut nicelikçe birikiştir.

2) Devrim, eski nitelikten (Kaliteden: Keyfiyetten) bambaşka olan yeni bir niteliğe atlayıştır. Bu sıçramaya NİTELİKÇE DEĞİŞME denir. Çocuğun ana karnından dış dünyaya gelmesi, gürültülü ve kanlı hadiselerle doğması bir devrim, bir nitelikçe değişştir.

İşte gerek tabiatta, gerek toplumda bütün değişiklikler bu iki aşamalı safhalardan, iki basamaklı konaklardan birisi, yahut ötekisi biçiminde görülür. Bu iki konaktan birincisi olmaksızın, yani nicelikçe birikme olmaksızın, ikinci konak, yani nitelikçe değişme meydana gelemez.

Toplum içinde nicelikçe birikme şeklinde olan derece derece evrim döneminin değişikliklerine REFORM (Islahat) denir. Bir insan topluluğunun rejimi sosyal bir keyfiyettir. Bu rejim düzeni içinde kalmak şartıyla olan değişiklikler Reform adını alır.

Mesela, işçi ile patron arasındaki işgücünü satıp ücret almak ve işleyici karşısında işletici olmak ilişkileri baki kalmak şartıyla, topluluğumuzda birçok değişiklikler olur. Bunlar hiçbir zaman kapitalist düzenini değiştirmez. Sermayenin emeği işletip soyması ve sömürmesi keyfiyetini ortadan kaldırmaz. Fes atılır, şapka giyilir; Arapça harfler gider, Latince harfler gelir; Sultani mektebi adı kalkar, okul Lise olur; Aşar kaldırılır, yerine Arazi Vergisi konur; eski Ceza Kanunu batır, yeni Ceza Kanunu çıkar.. Bütün bu değişiklikler sırasında işçi gene eskisi gibi başka bir şahsa ait fabrika veya mağaza, yahut toprakta çalışmak için işgücünü satarak geçiniyorsa, düzen, rejim olduğu gibi kalmıştır. Devrim yoktur. Çünkü işçinin alını yazısı gibi, memleketin siyaseti, idaresi, kanunları da kapital sahiplerinin emrindedir.

Öyle ise, sosyal düzenin keyfiyeti (niteliği) değişmemiştir. Eski rejim keyfiyeti (niteliği) içinde birtakım evrim hamleleri yapılmıştır. Bu hamleciklere devrim değil, reform denir. Ama Türkiye'de bir zamanlar Avrupa emperyalistlerinin dayatmasıyla birtakım uydurma değişikliklere, hiçbir şey değiştirmiyen gevezeliklere hep Islahat (Reform) adı verilmişti. Onun için, sahiden ufak tefek değişiklikler yapılmak istendiği vakit, bunlara reform anlamına gelen Islahat adını vermek gülünç kaçacaktı; inkılap (devrim) denildi. Hala da inkılap (devrim) sözcüğünün reform mu, yoksa revolusyon mu olduğunu herkes bol bol karıştırmaktadır.

Eğer toplulukta görülen değişiklik sosyal düzenin temelinde, rejimin keyfiyetinde (niteliğinde) olursa, o değişikliğe devrim denir. Mesela, bütün fabrika ve işletmelerin işçi sınıfına, toprakların çalışan köylülere geçmesi, siyaset ve devlet idaresinde işçi ve köylülerin egemen olmaları, sermaye ve büyük arazi sahiplerinin ortadan silinmeleri kökten bir altüstlüktür, bir keyfiyet (nitelik) değişmesi, bir devrimdir.

Reformu kim yapar?

Reformu, bir topluluğa egemen olan sınıflar ve zümreler yapar. Mesela, kapitalizmde reformlar bizzat kapitalist sınıfları tarafından kanunlaştırılır. Gerçi bu reformlar da tevekeliler değildirler: Daima aşağıdan gelen zorla, yani halk tabakalarının hoşnutsuzluğunu önlemek için yapılırlar. Ama reformları yapanlar ve formüleştirenler, kabul edenler yukarı sınıflardır.

Yukarı sınıflar reformu niçin yaparlar?

Aşağıdan gelen zoru yumuşatmak için, halk hoşnutsuzluğunu önlemek için, tek sözle, eski rejimi muhafaza edip devrim altüstlüğüne meydan vermemek için.

Devrimi kim yapar?

Bir toplulukta mahkum olan sınıflar ve zümreler yapar. Mesela, kapitalizmde devrim, işçilerle fakir köylülerin elele verip silaha sarılmalarıyla başılır.

Devrim niçin yapılır?

Egemen sınıfların direncini kırarak eski rejimi yıkmak ve onun yerine daha ileri, daha yeni bir rejim kurmak için.

B- DEVRİM VE REFORMUN SINIRLARI DİYALEKTİKTİR: Yukarıda yapılan tanıma göre, devrimle reform arasında tam bir zıtlık vardır. Reformu, üstün sınıflar kendi düzenlerini korumak için yaparlar. Devrimi, alt sınıflar ortadaki rejimi kökünden değiştirmek için yaparlar.

Öyle ise, reform madem ki devrimin zıddıdır, devrimciler her türlü reformun düşmanı mı olmalıdırlar? Hiçbir vakit. Reformla devrimin karşılıklı ilişkilerini yukarıda gördük. Bir reform mutlak surette ve toptan, yani her zaman için ve her yerde hemen iyi yahut kötüdür denilemez.

"Reform anlayışı şüphesiz devrim anlayışının zıddıdır. Bunu unutmak, her türlü tarihi muhakemelerde insanı daima pek ciddi yanlışlara götüren iki anlayış arasındaki sınırları unutmak olur. Fakat bu zıtlık mutlak değildir. O sınırlar ölü değil; canlı, ilerliyen sınırlardır. Onları tek başına her konkret (somut) ahval ve şerait (durum ve şartlar) içinde tayin etmek lazım gelir." (V.İ.U.: "Jübile Münasebetiyle", 1911 Şubat, C.XI, Ks.2, s. 235).

Bu tanımla iki şey öğreniyoruz: 1) Reformun bir sınırı vardır; 2) O sınır zaman ve mekan şartlarına göre değişir..

Birincisi: Reformun bir sınırı vardır deyince, şunu anlıyoruz. Tedrici tekamül (evrim) gibi, reform da bir düzeye ve sonuna kadar gidemez. Belirli bir olgunluk ve birikme döneminden sonra reformlar mutlaka bir devrim altüstlüğüne varırlar.

Mesela, bir atmosfer basınç altında ısınan su 99 dereceye kadar "tedrici tekamül" veya "reform" diyebileceğimiz şekilde iç hararetini yavaş yavaş değiştirerek eski halini muhafaza eder. Fakat 100 derecede ısınır ısınmaz, artık su bir derece daha fazla "reform" a , yani hararete dayanamaz. Ani bir kaynama patlak verir.

Tabiatta olduğu gibi, toplumda da değişikliklerin böyle bir "galeyan noktası", "kaynama derecesi" vardır. O dereceye reformun sınırı denir. O sınıra erişildikten sonra, artık beklenemez. Reformdan bir devrimin çıkması gerekir.

Toplumun gidişini kavramak için birinci şart: reformla devrimin o belli edilmesi gereken sınırını kestirmekle özetlenebilir.

İkincisi: Reform sınırı canlıdır, deyince neyi anlıyoruz?

Gene klasik su örneğini ele alalım. Suyun kaynaması kadar basit bir olayda bile, her zaman ve her yerde yürür, mutlak bir sınır yoktur. Çocuk kitaplarında suyun yuvarlak hesapla 100 derecede kaynadığı söylenir. Ancak, kaynama derecesi suyun ve hararetin içinde buldukları bir çok şartlara bağlıdır.

Kaynama derecesini belli eden şartların birisi de "atmosfer basıncı"dır. Suyun üzerindeki basınç bir atmosfer olduğu zaman, su 100 derecede kaynar. Ama suyun üzerindeki hava ağırlığı arttıkça, kaynama sınırı olan hararet derecesi de gittikçe çoğalır. Tersine, basınç azaldıkça, kaynama derecesi düşer.

Su kadar basit bir cisim için bile kaynama sınırı böylesine şarta bağlı olunca, insan topluluğu gibi binbir ilişki ve zıtlıkların kasırgalar çevirdiği alanda ne çok şartlar bulunacağı kendiliğinden anlaşılır. Bütün sosyal davranışlarda o şartları ve sınırları tayin edebilmek başlıca önem taşır.

Her reformun nerede bittiği ve devrimin nerede başladığı genel bir kural ile formüleştirilemez. Her tek vak'ada ayrı ayrı izahlar yapmak ister.

C- SINIRI TAYİN EDEN ŞEY DEVRİMİN GÜCÜDÜR: Reformla devrimin sınırı değişiklik geçiren elemanların kuvvet derecesine bağlıdır. Bir memlekette değişiklik isteyen ve değişiklik geçiren canlı elemanlar devrimci sınıflar ve zümrelerdir. Devrimci elemanlar nerede zayıf iseler, orada reform olur; nerede kuvvetli iseler, orada devrim olur.

Mesela, Türkiye'de "TANZİMAT" hareketi, Derebeğilik içinde yapılmış bir reform idi. Osmanlı derebeğiliğine Tanzimat yıllarında kafa tutacak bir burjuva sınıfı yoktu. Halk tabakalarını Derebeğiliğe karşı ardından sürükleyecek güçte bir kapitalizm gelişmemişti. Onun için, Tanzimat devrinde birkaç Osmanlı aydını Avrupa sermayesine dayanarak Türkiye'de sermayeye ufak tefek "hayat hakları" sağlamaya çalıştı.

1908 Meşrutiyet devrinde: İstanbul, Selanik, İzmir gibi önemli ticaret merkezlerinde oldukça bir Komprador burjuvazi teşekkül etmişti. Dış tehlikelerin artması, aç kalmak tehlikesine düşen yarı- sömürge Osmanlı okur-yazarları arasında derin hoşnutsuzluk uyandırdı. Osmanlı burjuvazisi bu hava içinde kitlelerin rejime karşı hoşnutsuzluğunu az çok sezdi. Bu sayede kalabalıkları harekete geçiren bir siyasi devrim görüldü.

Gene bunun gibi, mesela Rusya'da:

"1861 yılının Şubatı Derebeği reformu oldu. Bunu bizim liberaller "barışçıl" reform diye süsleyip püsleyebilirler. Çünkü Rusya'da o zaman devrim hareketi yok denecek kadar zayıftı. Oysa, ezilen kitleler arasında devrimci sınıf henüz yoktu." (V.İ.U.: "Bin Dokuz Yüz On Bir", C.XI, Ks.5, s.260-261).

1905'te ise mesele değişti. Kanlı bir devrim patlak verdi:

"Çünkü, 1861 yılının tek tek devrimcileri unutulabilirler; fakat, 1905 devrimi asla unutulamaz. 1905 yılı, Rusya'da devrimci sınıf, proletarya büyümüşü. Bu sınıf, köylü kitlelerine de yaptıkları devrimci harekette arka çıkmayı düşündü. Herhangi bir memlekette devrimci sınıf büyüdüğü zaman, o sınıf takiplerle ezilemez; o sınıf ancak bütün memleketin yok edilmesiyle mahvedilebilir ve ancak mağlup olarak ölebilir." (Keza).

Daha açıkçası, bir memlekette değişiklik eğiliminin bir reform hareketi mi, yoksa bir devrim mi doğuracağını tayin eden şey, o memleketteki DEVRİMCİ SINIF'ın varlığı ve gücüdür. Devrimci sınıf henüz yoksa, yahut "yok denecek kadar zayıf" ise, orada reform mümkündür. Devrimci sınıf yeterince ve kuvvetli ise, devrim olur.

Her memlekette devrimci sınıfın varlığı ve gücü özel araştırmalar ister. Şimdiye kadar geçen modern devrim tecrübelerinden çok şey anlaşılır. Anlaşıldığına göre, bir memleketteki devrimci sınıfın VARLIĞI, o memlekette genellikle işçi sınıfının ve özellikle sanayi işçilerinin tüm nüfusa oranı ile ölçülür.

Bir memlekette devrimci sınıfın GÜCÜ: o oran ve kuvvet göz önünde tutulmak şartıyla, işçi sınıfının bir memleket içindeki, söz yerinde ise, TOPOĞRAFYASI ile hesaplanabilir.

İşçi sınıfının topografyası, işçilerin bir memlekette belirli bölgelerde ve işletmelerde derli-topluluk, temerküz derecesidir. Bir memlekette ortalama her işletme başına düşen işçi sayısı, işçi sınıfının stratejik topoğrafyasını belirtir.

İşçi sınıfının varlığına ve gücüne, başka şüphesiz birçok maddi, manevi sosyal ve tarihi sebepler de tesir eder. Ancak bu hususta şöyle bir kural konulabilir: Bir memlekette işçi sınıfının sayısı tüm memleket nüfusuna nisbetle ne kadar çoksa ve bu sayıdaki işçiler ne kadar daha fazla belirli üretim merkezlerinde ve daha büyük fabrikalarda kalabalıkça derli-toplu bulunursa, devrim kuvveti o kadar büyük olur. Reform yerine devrim imkanı o nisbette çoğalır.

Yalnız, tekrar edelim, işçi sınıfının sayıca nisbetini ve temerküz topoğrafyasını bulmak için , her memlekette ayrı ayrı ve etraflıca araştırmalar yapılmalıdır, ezbere hükümler yetmez. Bir memlekette belirli bir zamanda hissedilen değişme eğiliminin devrim hareketine varıp varmayacağı devrimin kendine has belirtileriyle (alametleriyle) anlaşılır. O belirtileri aşağıda "DEVİRİM DURUMU" ayırımında göreceğiz.

D- REFORMUN MİHENK TAŞI DEVRİMDİR: Buraya kadar söylediklerimizden ne çıkar? Reformun takdir'i kıymeti, değerlendirilmesi, yani mihenk taşı çıkar.

Ne oportünistler gibi, sadece reform yeter denilebilir; ne de alelumum küçükburjuva palavracıları anarşistler gibi, reforma hiç lüzum yok denilebilir.

Birincisi: Reform hiçe sayılamaz. Çünkü, birikmeden devrim, hız almadan atlayış olamaz.

Mesela, bizde 1923 Cumhuriyet değişikliğinden beri türeyen birtakım fikir şarlatanları çıktı. Bunlar, "eşsiz ve örneksiz devrimci" görünmek sevdasına düştüler. Gerek Tanzimat ve gerekse Meşrutiyet hareketlerine karşı tikslenme afokonları geçirdiler. Onlara göre, Tanzimat bir ortaoyunudur, Meşrutiyet sokağı velveleye veren bir "cemm'i gaafir" (kara kalabalık) kargaşalığıdır.

Oysa, Meşrutiyet devrimi mantiki neticelerini veremedi. Hele Tanzimat sanki ölü doğdu. Ancak, şüphe yok ki, şayet Tanzimat hareketi başlamasaydı, Meşrutiyet devrimi gelmezdi. Gene, Meşrutiyet devriminin attığı temeller Cihan Harbi içinde Anadolu burjuvazisinin gelişmesine dayanak olmasaydı, bugünkü Cumhuriyet şekli mümkün olamazdı.

Netekim, Rusya'da dahi 1861 Reformu, değişiklik istiyen elemanların pek cılız ve şuuruz bir hareketi idi. Ortaçağ damgasını taşıyordu:

"Fakat, bilinen sosyal elemanların cılızlığı çerçevesi içinde kalan bu reform, bütün karşı koymalara ve engellere bakmıyarak, o elemanların daha ileriye doğru gelişmeleri için gereken şartları yarattı; eski zıtlıkların üzerinde rol oynadıkları temeli genişleten, o tezatların "rol oynayış"larına şuuruz bir surette katılabilecek halk sınıflarının, tabakalarının, gruplarının ufkunu genişleten şartları yarattı." (V.İ.U.: "Jübile Münasebetiyle", Şubat 1911, C.XI, Ks.2, s.236).

Onun için, reformu gelişigüzel inkar etmek, anasız babasız çocuk doğmasını istemek, karanlıkta geçtiği için ana karnındaki hayatı ve gebeliği lüzumsuz saymaya benzer.

İkincisi: Reformu kendi başına yeten, devrime hacet kalmaksızın sosyal meseleleri halleden bir değişiklik sanmak, reformu hiçe saymaktan daha sık ve daha tehlikeli bir sapıtmadır. Reformu istememek: gebe kalınmadan doğum beklemeğe benzerse, reformdan başka bir şey beklememek dahi: çocuğun ana karnında ilanihaye kalmasını, yani hiçbir zaman doğmamasını arzulamaktan farksızdır.

Herkes bilir ki, belirli bir müddet sonunda doğum denilen devrimle neticelenmeyen her gebelik: çocuğun ölümü ile sona erer. Tıpkı öyle, belirli evrimi hazırlayan reform devrime varmazsa, sosyal gelişme dejenere olur. Reform, irtica haline gelir. Bu yüzden devrimin ölüm kalım kertesinde gerekliliğini, önemini inkar eden ıslahatçılar REFORMİST adıyla gericilerin en kurnazı ve en korkuncu sayılırlar.

İşte reformun takdir'i kıymeti, yani bir ıslahatın değerini biçmek, yukarıda anlatılan iki uçtan sakınmakla olur. Gerçek devrimciler ne ihtilal şarlatanıdırlar, ne de reformisttirler. Gerçek devrimcilere göre her sosyal hareket gibi reform da devrim açısından incelenir ve ölçülür. Çünkü reform devrime tabidir.

Reform devrimciler tarafından ve devrim için yapılırsa, tarihi bir değer ve ileri bir adım kazanır. Reform devrime karşı olursa, devrimi önlemek için yapılırsa, gericiliğin domuzudur. Bu hakikat şöyle düsturlaştırılır:

"Devrimciler: her türlü reformları yaratan kuvvetin şefleridirler. Reformlar; devrimci mücadelenin ikinci derece ürünleridirler."(V.İ.U.: "Köylü Reformu ve Proleter-Köylü Devrimi", 1.4.1911, C.XI, Ks.2, S.266).

Bu formüle göre bir reformun ileriye yahut geriye doğru hareket olup olmadığını anlamak için elimizde tutacağımız mihenk taşı devrimdir. Reformun gerçek değerini devrimle olan ilişkisi ortaya çıkarır. Bir reform devrime yarıyorsa, yani devrimci elemanları geliştiriyorsa, devrimi yaratacak zıtlıkların temelini genişletiyorsa, devrimci elemanların şuurunu uyandırıyor, gözlerini açıyorsa, o reform devrimci, ileri bir harekettir.

Gerçi hiçbir reform devrim değildir, ama devrime zemin hazırlaması bakımından, o zeminin yok olduğu yerler için zaruri bir evrimdir. Tersine, devrim şartlarına erişmiş bir yerde devrim olacağı zamanda sırf o devrimi körletmek için reform yapılıyorsa, o reform tersine işler. Reform devrimi yaratacak zıtlıkları soysuzlaştırıyorsa, devrimci elemanların şuurunu bulandırıyor, geniş kitlelerin görüş ufuklarını daraltmaya yarıyorsa: o reform mürteci (karşı-devrimci), geri bir harekettir.

II- DEVRİMİN ŞARTLARI VE USULLERİ

Devrimi başka şeylerle karıştırmamak için, devrim şartlarını ve usullerini ayrıca gözden geçirmelidir.

A- DEVRİM VE HÜKÜMET DARBESİ: Devrimin nasıl bir değişiklik olduğunu anlamak için, onun SAVAŞ'tan ve REFORM'dan farkları üzerinde durduk. Devrim hakikaten ne reform gibi bir değişikliktir, ne de harp gibi bir savaştır. Devrim o iki şeye kısmen benzediği halde, her ikisiyle de taban tabana zıt denecek biçimde ve özdedir.

Devrimi herşeyden önce reformdan ve savaştan ayırdetmek şarttır. Ancak, devrimin görünüşte benzediği bir üçüncü şey daha vardır. O da PUÇİZM, yahut PRONONÇIAMENTO denilen hükümet darbeciliği ve ona benzetilen başka hareketlerdir.

Devrimcilik milyonların ve sınıfların katıldıkları savaşa sosyal bir keyfiyet (nitelik: kalite) ve düzen değişikliğidir. Böyle bir değişikliği bizde "Bab'ali Baskını", Avrupa'da Faşist "Yürüyüş" diye maskara örneklerini gördüğümüz ya bayağı, yahut gerici hükümet darbelerinden yeterince ayırdetmek gerekli olur.

Doğrusu, devrim de en sonunda bir hükümet devrilmesiyle neticelenir. Ama, faşist yahut ilkel ve anarşist Puçlardaki gibi kitlesiz hareket değildir. Devrim büyük yığınların ilgisi ve ayaklanmasıyla yapılır. Devrimde sınıfların kavgası ve altüst olması vardır. Hükümet darbelerinde ne sosyal ne ekonomik rejimde, ne sınıf ilişkilerinde ve durumlarında herhangi bir nitelik (keyfiyet: kalite) değişikliği görülmez.

Hükümet darbeleri bir memlekette esasen egemen durumda olan sınıflar veya zümreler arasında olur. Bir egemen sınıfın çeşitli zümreleri birbirlerine düşebilirler. Mesela, Fransa'da "ULU İHTİLAL" denilen burjuva devriminden sonra, zaman zaman şu veya bu sülale adına birtakım hükümet darbeleri yapıldı. Gerçekte bu darbeler politikaya hakim olmak isteyen büyük arazi sahipleri (Lejitimistler) ile büyük sermayedarlar (Orleanistler) arasındaki çekişmelerden ileri gelir.

Meşrutiyet Türkiyesinde İtilafçılar (büyük arazi sahipleri) ve İttihatçılar (büyük sermayedarlar) arasında Fransa'dakine benzer çekişmeler oldu. Bu çatışmalar Bab'ali Baskınlarına kapı açtı. Yalnız, Meşrutiyet Türkiyesindeki Puçizmleri 19.cu yüzyıl Fransasında olanlarla karıştırmamalıdır. Çünkü bizde geçen büyük arazi sahipleri ile büyük sermayedarlar arasındaki kavgalar, Derebeği artığı şartlar ve 20.ci yüzyıl tekelci şirketleri ortasında geçmiştir.

Her ne olursa olsun, bütün eski ve yeni hükümet darbelerinde halkın ilişiği yoktur. Kitleler bir sabah ansızın uyanınca gördükleri "değişiklik" önünde şaşka kalırlar. Bazen de, üst tabakaların oyunlarına kapılırlar, basit birer dama paytağı gibi harcanırlar. Hükümet darbesi sonunda görülür ki, üst sınıflar üstünlüklerini, alt sınıflar altlıklarını muhafaza edip durmaktadırlar.

19.cu yüzyılın andığımız klasik hükümet darbeleri ile kıyas edilince, 20.ci yüzyılımızın faşist Puçları büsbütün dar ve iğrenç gerilikte ve gaddarlıkta bir zümre kavgasıdır. 19.cu yüzyılın hükümet darbeleri; kaynaşmak üzere olan eski ve yeni egemen sınıf gruplarının

(büyük arazi ve emlak sahipleri ile sermaye sahiplerinin) bir çeşit yerleşmek için ayarlanma sürtüşmeleri idi. Yani, az çok ayrı sınıflar arasında geçiyordu. Onun için o Puçizmler bile kimi zaman memlekette yeni bir gelişme, yahut kitleler arasında ufak tefek reformlara kapı açıyordu.

20.ci yüzyılın faşizmi büsbütün başka Puçlar icadetti. Buradaki çarpışma bir tek ve aynı kapitalist sınıfı içinde cereyan ediyor. Bir avuç tekelci Finans-Kapital zümresi kendilerine benziyen büyük emlak ve arazi sahiplerinden bir zümre ile kaynaşarak, klasik egemen sınıflara bile karşı çıkan bir diktatörlük için darbe yapıyorlar. Faşizm iktidara gelirken, kapitalizm o zamana dek görülmemiş keredede gerici, şöven, yırtıcı, en azgın saldırgan biçimini alıyor. Alt sınıflar ve kitleler için en ufak bir reform yapmak şöyle dursun, halkı büsbütün alçak ve yoksul bir duruma düşürüyor. Sosyal düzenin keyfiyeti (niteliği: kalitesi) eskisinden better oluyor. Eski egemen sınıflar gene egemen sınıf olarak kalmakla birlikte, içlerinden Finans-Kapitalin zılgıtı altında ezilirler. Kitleler ise, büsbütün feci şekilde ezilip soyulmakla kalmazlar, en iğrenç demagoji oyunlarına kurban giderler.

O gibi İRTİCA Puçlarını DEVRİM ile karıştırmak için insanın yalnız pek karacahil değil, aynı zamanda oldukça tehlikeli bir sapık ta sayılması gerekir. Onun için, Puçist ve hükümet taklipçisi (darbecisi) hareketlerden devrimin farkı üzerinde bundan fazla durmaya hacet yoktur.

B- DEVRİM VE JAKOBİNİZM-BLANKİZM: Sosyalizmin devrimci karakterine karşı en sık yapılan suçlama: "JAKOBİNİZM" ve "BLANKİZM" sözlerinde toplanır.

19.cu yüzyıl sonuna doğru nispeten istikrarlaşan işçi hareketi SOSYAL DEMOKRASİ adli siyasi partiler kurmuştu. Bu İkinci Enternasyonal'e bağlı Sosyal Demokrasiler 20.ci yüzyıl ile birlikte devrimler çağına girdiler. O zaman Sosyal Demokrasiler her memlekette ikiye bölündüler:

1) Sağ kanada Batı Avrupa'da, OPORTÜNİST yahut REVİZYONİST SOSYAL DEMOKRATLAR denildi. Bunların Rusya'daki adları, ilkin Ekonomist, sonra Likidasyonist ve en sonunda MENŞEVİK oldu.

2) Sol kanada DEVRİMCİ SOSYAL DEMOKRATLAR denildi. Bunlara Rusya'da BOLŞEVİK, Almanya'da Birinci Cihan Harbi içinde ENTERNASYONALİST, Harp sonunda SPARTAKİST, bütün dünyada ise, sağcı sosyalistlerden ayrılmak üzere KOMÜNİST adları verildi.

İkinci Enternasyonal'in gerek sağcı, gerekse "Batak" adı verilen merkezci sosyalistleri: kötülemek istedikleri devrimcilere "Jakobinist", yahut "Blankist" ithamlarını yağdırdılar. Onlara göre, devrim yalnız "teoride" (nazariyede) kalacak iftihar madalyası idi. Teorinin pratiğe geçmesi, asıl fiili devrimin gerçekleşmesi sıraya girince: Meclislerde ve zengin Sendikalarda rahata alışmış olan Oportünistler, birdenbire devrimciliği Jakobinizm, Blankizm, Anarşizm, Nihilizm gibi uydurma adlarla hor görmeğe bulaştılar. Onlar 20.ci yüzyılın bir savaşlar ve bunalımlar (buhranlar: krizler) yüzyılı, devrimler (ihtilaller) yüzyılı olduğunu göremiyorlar, yahut görmek istemiyorlardı.

Oportünistlerin ithamlarını anlamak için, Jakobinizmle Blankizmin ne olduğuna iki sözle dokunalım.

Büyük Fransız Devrimi ve sarsıntıları yıllarında başlıca iki grup Fransız topluluğunda çarpıştı:

1- JİRONDENLER: Brizo taraftarları, güneyli mepuslar önceleri kral aleyhtarı idiler. Fakat 1792 yılı iktidar mevkiine gelince, kralın idam edilmesi kararını reddettiler. Eylül terörünü katliam adı vererek kınadılar. Fırsat düşürünce, Marat gibi halk devrimcilerini mahkemeye verdiler. Bu liberal burjuvalar, yıktıkları Ortaçağın derebeği artıkları ile uzlaşarak, artık devrime son vermek istiyorlardı. Fazla azıtınca, 1793 Mayısında kanun dışı sayıldılar.

2- JAKOBENLER: 1789 Ekiminde kurulmuş olan İhtilal Kulübü'nün üyeleri idiler. Robespier'i ve karşı-devrimcilere (mürtecilere) ölüm yağdıran Selamet Komitesi'ni tuttular. Onlar, başlayan burjuva devrimini ciddiye almışlar, sonuna kadar götürmek için ve demokratik devrimi bütünü ile gerçekleştirmek için savaştılar. Dokuz Termidor 1794 yılında patlıyan irtica (karşı-devrim) üzerine Kulüp kapatıldı.

Bu iki grup arasında müthiş çarpışmalar oldu. Jakobenler 1794 yılı Jirondenleri sehpaye gönderdikleri halde, ertesi yıl kendileri ezildiler. Yani, siyasette üstün gelmişken, iktidarda duruma hakim olamıyarak yenildiler.

İşte oportünist Sosyal Demokratlar devrimci Sosyal Demokratları Jakobenlikle suçlarlarken, şöyle demek istiyorlardı: "Siz devrim diye beceremeyeceğiniz, tarihte tecrübesi zararlar neticelenmiş ham hayaller peşinde koşuyorsunuz. Şu halde ezilmeğe mahkum ütöplastlersiniz." Fakat bunu söylerken, kendilerinin Jirondenler kılığında burjuva irticacı cephesine düşüklerini itiraf etmiş oluyorlardı.

BLANKİ: 1805'te doğup 1881'de ölen Fransız hayalci sosyalisti ve kuruntucu ihtilalcisidir. 19.cu yüzyıl yarısında yaptığı gizli faaliyetleri ve hükümet darbeleriyle ün kazanmıştır.

Memlekette devrimci işçi sınıfı henüz başlangıç hareketlerinde emeklerken ve memleketin objektif şartları gericiliğe (irticaa) elverişli bulunduğu sırada isyan hareketlerine girişmek, hiçbir kitle hareketine dayanamıyacak ve yıllarca hapisanede yatmaktan başka netice veremeyecekti.

İşte oportünistler Marksist devrimcileri BLANKİSTLİK ile itham ederlerken şöyle demek istiyorlardı: "Siz devrim adına giriştiğiniz gizli teşkilatlar ve devrimci eğilimlerle boşuna zindanlarda sürünmekten başka bir neticeye varamazsınız, beyhude ezilirsiniz."

Devrimciler bu çeşit yuvarlak suçlamalardan korkmadılar. Tersine, meseleyi pratik alanda şartları ve gerekçeleriyle izah ettiler. Devrimciler biliyorlardı ki, gerek Jakobenler ve gerekse Blankistler, sırf ve sadece DEVRİMCİ oldukları için yenilmediler. Devrimin imkanlarını ve şartlarını iyi değerlendiremedikleri için, sosyal zaruretlere hesaba katmaksızın kişi hızlarına ve enerjilerine aşırıca kapıldıkları için yenildiler.

Jakobenler realist devrimci, yahut hiç değilse zafer kazanmış devrimci olmadılar. Çünkü, onların zamanlarında idealleştirdikleri devrim realitece henüz tamamıyla olgunlaşmamıştı. Öyle gerçekten sosyal devrimci hareket için, devrimci işçi sınıfının bilinç ve teşkilatı gerekti. Fakat o da yetmezdi. Cihanda ve bir ülkede kapitalizmin krizler çağına girmiş olması gerekirdi.

Blankistler saldırılarında olumlu sonuç alamadılar. Çünkü, devrimin durup gerilemeye başladığı ve karşı-devrimin (irticain) kuvvetlendiği bir çağda, işçi sınıfına dayanmaksızın devrim şiarları attılar.

20.ci yüzyıla girerken ise, vaziyet tamamen bambaşka oldu. Jakobinizm ve Blankizm ile Sosyal Demokrasi zamanını karşılaştırmak, oportünistlerin yanlışlarını göstermeye yeter. Öyle bir kıyaslama için meseleyi: 1- Devrim şartları bakımından; 2- Devrim usulleri bakımından ortaya koyalım.

C- DEVRİM ŞARTLARI BAKIMINDAN MESELE: Jakobenlerin dilekleri neydi? Marks'ın deyimiyle Jakobenlerin istedikleri: "Plebce" (Avamca: eski Roma'nın köksüz bırakılmış yandaşları gibi) birtakım metalipti (dileklerdi). Bu dilekler şöyle özetlenebilir: (V.İ.U.: "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği", 1905, C.VI, s. 338'den alınan özet):

1- Genellikle küçükburjuvazi için ve özellikle köylülük için devrimci ve cumhuriyetçi dilekler,

2- Hürriyet, Adalet, Eşitlik, Kardeşlik için hükümdarlığa ve asilzadeliğe amansız hücum..

Bir kelime ile Jakobenler sadece DEMOKRATİK DEVRİMİ sonuna dek ve bütünüyle götürmek istiyorlardı.

Devrimci Sosyal Demokrasinin, yani gerçek Marksizmin Jakobinizmden farkı ise şurada idi:

1- Bilimsel sosyalizmin yeni Marksist Parti Programı vardı. Jakobenlerin böyle BİLİMSEL bir programları yoktu.

2- Marksist Partinin parolası: "KÖYLÜLERİN ve İŞÇİLERİN DEMOKRATİK DİKTATÖRLÜĞÜ" idi. Jakobenler ise, böyle bir sınıf bilincini benimsemiyorlar, işe bütün insanlığı karıştırıyorlardı. İnsanlık içinde ise, o zaman, dişlerine tırnaklarına dek silahlanmış, köprü başlarını tutmuş kapitalist sınıfı ile onun yeni ortakları emlak ve arazi sahipleri ağır basıyordu. Jakobenlerde SINIFCIL bir şiarın bulunmaması, onları hayalci duruma sokmuştu.

Neticede Jakobinizm niçin ezilmişti? Başlıca iki sebepten:

1- SINIFCIL SEBEPLER: Her devrim, kendi zamanında öncü rolünü oynayan bir sosyal sınıfın başa geçmesiyle başarılıdır. Gerek devrimciler, gerekse devrim bu öncü sosyal sınıfın karakterlerini taşır.

18.ci yüzyıl devriminin öncü sınıfı burjuvazi idi. Onun için, o zamanın gerek Jirondenleri, gerek Jakobenleri burjuva devrimcileri idiler. Bunlar, er veya geç mensup oldukları kapitalist sınıfının çerçeveleri içinde kalacaklardı. O çerçevenin gerektirdiği batıl itikatlar (kör inançlar) yüzünden bocalıyacaktı.

Netekim öyle oldu. Burjuvazi hiçbir zaman demokrasiyi sonuna kadar götürmeyi göze alacak bir sınıf değildi. Kendi devrimini bile en mantıklı sonuçlarına vardırarak cesaretini ve kuvvetini hiçbir zaman bulamamıştı.

Oysa işçi sınıfı hiçbir devrim tedbirinden yüzgeri etmekte bir çıkar düşünemez. Çünkü devrimde "zincirlerinden başka kaybedecek birşeyi bulunmayan" tek modern sosyal sınıftır. Gerçi 18.ci yüzyılda devrim öncüsü olan sınıf (kapitalizm) temsilcilerinin: Jironenler ve Jakobenler diye ikiye ayrıldıkları gibi, 20.ci yüzyılda devrim öncüsü sınıfın (proletaryanın) temsilcileri de: Oportünistler ve Devrimciler diye ikiye parçalanmışlardı. Ancak, öncü sınıftan öncü sınıfa hayli fark vardı.

20.ci yüzyılda sosyal devrimin öncüsü olan proletarya, işçi sınıfı idi. Bu sınıf, tarihte gelmiş geçmiş bütün sınıflarda hiç görülmedik ve işitilmedik derecede yaman bir devrimci öze ortaya çıkıyordu. İşçi sınıfı öylesine kayıtsız şartsız devrimci idi ki, yalnız kendisini ezen ve toplumu geriletmek istiyen egemen sınıfları (yani işverenlerle büyük arazi ve emlak sahiplerini) ortadan kaldırmakla kalmıyordu. İnsanlık uğruna bizzat kendi kendisini , yani işçi sınıfı da dahil olmak üzere, toplulukta var olan bütün sınıfları yok etmek azmi ile ve zarureti ile öne atılıyordu. Böyle bir sınıfın öncü olduğu bir devrim yolundan döndürülemez ve ezilemezdi.

Büyük devrimcinin dediği gibi: "İşçi sınıfı ancak bütün memleketin yok edilmesiyle yok olabilir ve ancak mağlup olarak ezilebilirdi."

2- İKTİSADİ VE SİYASİ SEBEPLER: Devrim belli bir öncü sınıf tarafından güdülür. Ama devrimin kendisi: bütünüyle topluluğun en gizli zembereklerine dek her sahada altüst olması demektir.

Öylesine muazzam ve derin değişiklikler yalnız bir devrimci sınıfla başarılamaz. Bizzat öyle devrimci bir sınıfın tarih sahnesine çıkabilmesi için, bir sıra maddi manevi şartlar gerekir. Jakobinizm devrinde Fransız topluluğu o şartlardan mahrumdu. Onun için Jakobenler hareketi tutunamadı.

"Jakobenlerce tam zafer düşünülemezdi. Çünkü, 18. ci yüzyıl Fransası Kara Avrupasında geri kalmış memleketlerle sıkı sıkıya sarılı idi ve Fransa'nın bizzat kendisinde sosyalizm için maddi temeller yoktu: bankalar, kapitalist sendikaları, makine sanayii, demiryolu yoktu." (V.İ.U.: "İşçi Sınıfı Jakobinizmle Kurtulabilir mi?", 24.4.1917, C.XIV, s. 280)

Oysa 20.ci yüzyılın yeryüzünde şimendifersiz, makine sanayisiz, kapitalist sendikası, inhisarsız, bankasız köşe bucak kalmamıştır. Yeryüzünün her parçası MİLLETLERARASI veya MİLLİ inhisarcı (tekelci) kapitalist şirketlerle bankaların, makine sanayii ile şimendiferlerin top ateşi altına girmiştir.

Geri memleketler, belki makine sanayii bakımından biraz geridirler. Buna karşılık, emperyalist anavatan (metropol) istismarının yıdığı binbir çelişki geri memleketleri kutuplaştırmıştır. Bu durum en ileri ülkelerden daha müthiş bir ihtilal havasını geri ülkelere yayar ve oraları devrim yatağı haline sokar. Artık yeryüzü bir tek cihan pazarı haline gelmiştir. İnsanlık için dünya savaşları nasıl kaçınılmaz ise, cihan ihtilali de öylesine gerekli olmuştur.

İşte bu iktisadi ve siyasi şartlara uygun düşen işçi sınıfının yaman devrim öncülüğü: Jakobinizmin muvaffak olamadığı yerde bilimcil sosyalizmin neden muzaffer olacağını açıklar ve garanti eder.

D- DEVRİM USÜLLERİ BAKIMINDAN MESELE: Oportünist Sosyal Demokratlar, Devrimcilere Jakobinist veya Blankist ithamını yaparlarken, en çok göz önünde tuttıkları şey, yahut gözden kaçırdıkları şey; devrimci örgütler, parolalar ve metodlardır.

Mesela, devrimin gelişmesi için gerekli olan durumlarda örgütün gizli çalışması, silahlı mücadeleye hazırlanmak, geçici devrim hükümetine katılmak ve ilh. gibi devrimci metodları: Oportünistler kimi Jakobinist metod, kimi de daha ziyade Blankist metod olarak damgalarlar.

Oysa, Blankizm hükümeti devirmeğe teşebbüs ettiği için Blankizm değildir. Blankizm teşebbüs edecek zamanı seçememiştir. Dolayısıyla, gerektiği gibi teşebbüs etmeyi bilemediği için ezilmiştir.

Blankizm isyancılık değildir: zemini ve zamanı hesaba katmayan, şartlar dışı isyancılıktır. Mesela, Marks 1848 Devrim yıllarında devrime ve isyana taraftardı. Ancak bu devrimler hızını aldığı zaman, Avrupa'da kapitalizm buhranı atlatıp yeni bir gelişim konağına girdiği zaman; artık hala 1848 isyan parolalarını atmanın saçma olacağını anlattı.

Blankizm ise, Marks'ın tersine: tam Avrupa'da yeni bir kapitalist gelişme istikrarı başladığı zaman, Fransa'da işçi sınıfının dilekleri devrimci karakterini kaybettiği zaman hükümet darbelerine kalkıştı. Tam o sırada ise, gerici burjuvaların "NİZAM" (ordre:düzen) partisi, yapma bir ayaklanma için binbir kışkırtma tasarlıyordu. Maksudı, meclisteki sosyalistleri sokağa döküp orada ezdirmektir. İşveren sınıfı bu planları yaparken, Blankizmin darbeciliği bir çeşit provokasyona kapılmak oluyordu. Nitekim, neticede cumhuriyet devrildi, Lui Bonapart gibi profesyonel bir serseri Fransa kralı oldu.

Devrim bir savaştır. Onmilyonların savaşı olan devrim de, şüphesiz gerekince silahlı kuvvet ister. Kendisini düşmanına açık hedef kılmayacak gizli teşkilat ister. Sınıflar ve zümreler arasında taktik kompromileri (uzlaşmacılıklar) ister. Devrim savaşında kimi taarruz, kimi de muntazam olmak şartıyla ric'at etmeyi bilmek ister ve ilh., ve ilh.

Bütün bu mücadele metodları, yalnız Jakobinlerin veya Blankistlerin inhisarında değildir. Öyle bir fikre kapılmak, tek sözle devrimciliği anlamamak, veya devrimden vazgeçmek olur. Yanlış kullanıldığı için geriye tepip sahibini öldüren bir silah, geri tepti diye atılmaz. Tersine, o silahı en faydası dokunacak biçimde kullanmayı öğrenmek ve beceriklice kullanmak gerekir.

Oportünistler öyle açık hakikatlere karşı ilim münakaşasından çekinirler ve şöyle garip softalığa düşerler: "Marksizm, Jakobinizm ve Blankizm değildir. Öyle ise, Jakobinlerin ve Blankistlerin kullandıkları devrimci metodlar Marksistlere yaraşmaz," demek isterler. Ve böylece, Marksizmin o gibi metodlara zıt bir doktrin olduğunu öne sürerler.

Böylesine skolastik mantık ancak soysuzlaşmış bir sofizimdir. Çünkü, Marksizmin devrim metodlarına aykırı olduğunu söylemek, herşeyden önce düpedüz yalandır. Marksizmin kurucuları, hiçbir zaman oportünistlere ve sosyal demokrasi Jironenlerine hak verdirecek bir tek hareket ve düşüncede bulunmamışlardır. Tersine, pratik devrim meselesinde, gerek Marks gerekse Engels, her zaman ön safta yer almışlardır. Devrim tecrübelerinde sırası gelince Engels gibi elde silah kanlı isyanlara gönüllü katılmışlardır. Ve daima teoriyi pratikten çıkarmışlardır.

"Engels şimdiki sosyal demokrat Jakobenleri (yani devrimci Marksistler) gibi, yalnız yukarıdan tesirin önemini takdir etmekle kalmaz; yalnız cumhuriyetçi burjuvazi yanında geçici hükümete katılmayı kabul etmekle kalmaz, fakat öyle bir katılmayı ve devrimci iktidarın enerjik askeri müdahalede bulunmasını TALEBEDER. Engels ASKERLİK heyetlerinin PRATİK OLARAK idaresi hususundaki vazifelerini sayıp döker. Çıtkırıldım sosyal demokrat Jirondenlerine aynı küçümseyişle karşılık verir."(V.İ.U.: "Yalnız Aşağıdan mı, yoksa Yukarıdan da mı?", C.IV, s. 230-231).

Madem ki Marksizm pratik devrim metodlarını benimsiyor, öyle ise kendilerine Marksist ve Sosyalist süsü veren kalleş (oportünist) "sosyalistler" niçin pratik devrimciliği kötülemeye kalkışıyorlar? Hiç şüphesiz kalleşliklerinden, yani korkularından, dönemliklerinden ve dolayısıyla devrimi baltalamak istediklerinden öyle davranıyorlar.

"Gizli faaliyet ve Blankizm karşısında gösterilen korkuların gerçek temeli (Bernstein ve ortaklarının uzun süre özene bezene ıspat etmeye çalıştıkları gibi), pratik hareketin ortaya çıkmış falan veya filan karakterlerinden ibaret değildir: çağdaş sosyal demokratlar arasında kendisine kısmen yol açılmış bulunan burjuva aydınlarının, burjuva psikologlarının pısrıklıklarından ve korkaklıklarından ibarettir."(V.İ.U.: "Bir Adım İleri, İki Adım Geri", 1904, C.V, s. 455).

Üçüncü Bölüm

DEVİRİM ve KİTLE

Sosyal devrim demek, bütünüyle topluluğun değişmesi demektir. Böyle bir değişiklik, ne bir tek kişinin dehası veya gücüyle, ne bir zümrenin ve hatta ne de bir sınıfın çabasıyla olamaz. Büyük yığınların hareketi devrim yaratır. Ancak, devrim bir kitle hareketi olduğu gibi, kitle hareketi de ancak bir parti hareketi ile yürür. Bu bakımdan, devrimle kitlelerin ilişkilerini göz önüne getirmek için, bir yandan devrimle doğrudan doğruya kitlelerin, öte yandan kitlelerle Partinin karşılıklı ilişkileri bilinmelidir.

I- DEVİRİMLE KİTLENİN KARŞILIKLI

İLİŞKİLERİ

Devrimle kitlenin ilişkisini kavramak için: Devrimin, devrim keşif kolunun (öncünün) ve devrim derslerinin anlaşılması gerekir.

A- KİTLE VE KEŞİFKOLU (ÖNCÜ) NEDİR?: Devrim, değişiklik için yapılan sosyal bir savaştır. Bu değişiklik, reform gibi tedrici ve nicelikçe (kemmiyetçe: kantitece) değil, ani bir keyfiyet (nitelik: kalite) değişmesidir. Bu değişiklik, iktisadi ve siyasi belli bir olgunluğa erişmiş sınıf şartları içinde belli metotlarla yapılır...

Bunları anladık. Ama, o değişikliği kim yapar?

Devrim madem ki bir savaştır, onun şüphesiz önce iki karşılıklı cephesi vardır:

1- İrtica (karşı-devrim) cephesi,

2- Devrim cephesi..

Sosyal devrimi yürütecek olanlar devrim cephesinde bulunanlardır. Her savaşta olduğu gibi, devrim cephesinin de savaşçı orduları vardır. Ordu deyince iki şey hatıra gelir:

1- Orduyu güden kumanda heyeti,

2- Ordu kitlesinin kendisi..

Devrim ordusunun komuta ve kurmay heyeti: DEVRİMCİ PARTİ olur. Ona kitlelerin "KEŞİF KOLU" (Öncüsü) adı verilir.

Devrimin ordu kitlesi: doğrudan doğruya alt tabakalar, yani bütün ezilen ve soyulan halk "KİTLE"leridir.

Devrimi yürütecek olan insan gücü: devrim partisiyle devrim kitlesinin birliğinden ve beraberliğinden doğar.

Ne yalnız başına öncü, ne yalnız başına kitle devrimi başaramaz. Yalnız başına kurmay heyeti savaşamayacağı gibi, erkan'ı harbiyesiz ve kumandansız bir ordu da savaşı kazanamaz. İkisinin de aynı zamanda var olması, bir olması şarttır. Bunda anlaşılmalı bir şey yoktur.

Tarihte ne zaman devrimci bir sınıf doğdu ve geliştirse, o zaman daima bu devrimci sınıfın karakterlerine uygun bir şefler kadrosu, bir devrim keşif kolu meydana geldi.

Bu demek değildir ki tek başına kitle herşeye yeter, keşif koluna hacet kalmaz.. Hayır, söylenmek istenen şey şudur: devrim gibi keşif kolu (öncü)nün de karakterini tayin eden ve icab ettiren faktörler kitlelerin halinde ve durumunda yatar. Kediye göre budu, vücuduna göre uzvu bulunduğu gibi, kitlesine ve sınıfına göre de partisi olur.

Bütün gerçek devrimlerin MOTORU her zaman büyük yığınlar ve geniş kitlelerdir. Tanımı gereği, kökten bir değişiklik demek olan devrim kitlesiz olamaz. Kitlesiz bir sosyal devrim tasavvur etmek, ancak kitlelerin devrimci teşebbüs kaabiliyetine inanmayanların yahut o teşebbüs kaabiliyetini kendi çıkarlarına aykırı gören gerici sınıf ve zümre demagoglarının harcıdır. Kitlesiz devrim fikri kitle menfaatlerine ve bizzat devrime ihanet düşüncesidir.

Öyle ise, herşeyden önce, devrim ile kitlenin münasebetini arıyacağız. O sırada şüphe yok kitleyi soyut, kendi başına ele almıyacağız. Kumanda ve kurmay heyetiyle, keşif koluyla, devrim partisiyle birlikte ve karşılıklı ilişki halinde göreceğiz.

B- DEVRİM KİTLESİ NEDİR?: Devrim kitlesi deyince, önce onun NİCELİĞİ (Kemmiyeti: Kantitesi), yani sayısı hatıra gelir. Bu sayı, tekrar edelim, alabildiğine çok olacak; yüzler binlerle değil, milyonlar , onmilyonlarla sayılacaktır.

"Rus devriminin bilhassa teyid ettiği şu esaslı Marksist dersi unutmamalıyız: Kuvvetleri onmilyonlar içinde talim terbiye etmelidir. Siyasette pek az (olan şey) hesaba

katılmaz; siyasette pek az (olan şey) hiç anlamı olmayan nicelik diye bir yana bırakılır." (V.İ.U.: "Sovyet İktidarının Vazifelerine dair Nutuk", 29.4.1918, C.XV, s. 233).

Bu onmilyonlarca kitlelerin NİTELİĞİ (Keyfiyeti: Kalitesi) nasıldır? Yani, hangi insanlar kitle sayısına girerler? Tek sözle bütün çalışan ve ezilenler kitedendir.

"Bolşevizmde ve Rus Oktyabr Devriminde başlıca ve öz olan şey, siyasete, bilhassa kapitalizm düzeni altındaki bütün ezilenleri çekmektir. Bu ezilenler, hükümdarlık zamanında da, demokratik burjuva cumhuriyeti zamanında da kapitalistler tarafından da ezildiler, aldatıldılar, çapul edildiler. Toprak, fabrika ve imalathaneler üzerinde şahsi mülkiyet saklı kaldıkça, kapitalistler tarafından halk emeğinin böylece ezilmesi, aldatılması, çapul edilmesi önüne geçilemezdi."(V.İ.U.: "Emekçilerin Uluslararası Günü", 4.3.1921, C.XVIII, s.99).

Demek, millet içinde her ne biçim ve kim tarafından olursa olsun, ezilip soyulan bütün çalışkan insanların toplamı devrimi başaracak olan kitedir. Bu tarife göre, devrim kitlesinin iki şartı vardır:

- 1- ÇALIŞKAN kitle olmak,
- 2- EZİLİP SOYULAN (istismar edilen: sömürülen) kitle olmak..

Ezilmeyenler zaten devrim istiyemezler. Ancak, devrimci olmak için yalnız ezilmek yetmez. Bilhassa çalışıp soyulmak, emekçi olmak şarttır. Hazır yiyen Osmanlı fodlacıları, Roma'nın tayıncı ayak takımı, yahut Faşizmin beslediği aylıklı serseriler kalabalığı; topluluğun en aşağı tabakası oldukları halde, ezilmekten ve hakareten kurtulamadıkları halde, devrim kitlesi içinde sayılamazlar.

Bütün toplulukların tortusu "Lumpen Proletarya" (paçavra işçi sınıfı) tabakaları kadar sefalet ve hakaret çeken yoktur. Gene de, o gibilerin çoğu, ancak irtica uşaklığını yaparlar ve devrimi arkadan vururlar.

C- DEVRİM ÖĞRETİCİDİR: Devrim için şüphesiz topluluğun uzun bir evrim dönemi geçirmesi gerektir. Bununla birlikte, devrimde kitlelerin fiilen rol oynaması ve devrimin anlaşılması için, o evrim döneminin bilgileri hiçbir zaman yeterli olmaz. Ata binmeyi öğrenmek için ata binmek nasıl gerekliyse, tıpkı öyle, devrimi başarmak ve öğrenmek için de bilfiil devrime girişmek şarttır. Hele sınıflı topluluk şekillerinde her türlü maddi, manevi baskıyla uyuşturulup gözlerine perde çekilen kitleler için devrimi TEORİ (nazariye) ile anlamaya hiç imkan yoktur. Mutlaka devrim PRATİĞİ (ameliyesi) lazım gelir.

Bunun üzerine şöyle denilecektir: Devrim ansızın olan bir altüstlüktür. O kadar kısa zaman içinde, yüzyıllar boyu bunaltılmış olan milyonluk kitleler bir göz açıp kapamada devrimi nasıl öğrenebilirler? Daha doğrusu, devrimi öğrenmeye vakit bulabilirler mi ki, katılıp devrimi gütsünler?

Evet, devrimlerin büyük rollerinden biri de; yalnız kitle HAYATI'nda değil, kitle hayatı ile birlikte kitle ruhunda, kitle ZİHNİYETİ'nde dahi o zamana dek görülmemiş yaman altüstlükler yaratması ile belirir. Bu yüzden, onlarca yıl süren tedrici tekamül (evrim) döneminin binlerce ve yüzbinlerce kürsü nutkuna ve propagandalara karşı kitleler az çok ilgisiz kalabilirler. Bir kaç haftalık devrimin yıldırım dersi ile aynı kitleler gözlerini faltaşı

gibi açarlar. Topluluk hayatının en karışık davalarına manen uyanırlar. Kimin ne deyip, ne yapmak istediğini iyice kavrayarak, en karanlık meseleri kitle içgüdüleriyle aydınlatır ve bir vuruşta çözerler.

Bütün tarih tecrübelerinin ıspatladığı gibi, devrimin ruhlarda yarattığı bu manevi devrim, devrimin verdiği en unutulmaz derstir. Bu dersin okulu gene devrimdir. Çünkü, ancak devrim günlerinde iş sözün yerine geçer. Herkesin bir zaman söyledikleriyle şimdi yaptıkları yüzleşir. İşin içyüzü ortaya çıkar. Yalan söyliyienlerin maskesi düşer. Sözü özüne uyanı halk görür. Akla kara ayırddedilir.

"Her devrim koskoca halk kitleleri hayatında sarp kopuşmalar yaratır. Bu türlü kopuşmalar olgunlaşmadıkça modern devrim doğamaz. Her insanın hayatındaki kopuşmalar nasıl insana pek çok ders verirlerse, insanın önüne pek çok intikaller (kavrayışlar) ve intibalar (izlenimler) çıkarırsa, tıpkı öyle, devrim de bütün millete kısa zamanda en özlü ve değerli dersleri verir.

"Milyonlar ve onmilyonlarca insan, devrim zamanı her bir haftasında, alışılmış uyuklama hayatının bir yılında gördüğünden fazla ders alır. Zira halk, bilhassa hayatın sarp kopuşmaları sırasında hangi halk sınıflarının falan veya filan hedefleri takibetmek istediklerini, hangi hedefleri ele geçirmek istediklerini ve o hedefleri hangi vasıtalarla ger-çekleştirdiklerini açık görececek durumda bulunur." (V.İ.U.: "Anayasa İllüzyonlarına Dair", 1917, C.XIV, Ks.2, s.31).

Devrim yalnız kitleye mi ders verir? Elbette hayır.

Devrim, kitle ile birlikte ve kitlenin aracılığı ile keşif kolunun (öncünün) kendisine, kitle partisine, devrimin erkan'ı harbiyesine (genelkurmayına) da adım adım takibedilecek, öğrenilecek büyük dersler verir.

Devrim, kitle kadar keşifkolu (öncü) için de aynı zamanda bir okuldur. Kitle gibi onun öncüsünü de devrim okulu yetiştirir. Yalnız, devrim okuluna girmeyi becermek ve ondan ders almayı bilmek başlıca hünerdir. Devrim her zaman ders verir, ama verilen dersi kavramak için ayrıca uğraşmak şarttır. Yoksa, devrimin verdiği ders bir kulaktan girip öbüründen çıkabilir.

Hayatın her dersi gibi devrimin derslerini de izlemek, derleyip toparlamak ve esaslıca etüd edip kavramak, özellikle devrim keşif kolunun (öncünün) boynuna borçtur. Onun için büyük devrimciler her devrim hamlesinde hep şöyle haykırmışlardır:

"Hiç şüphesiz devrim bize ders verir; halk kitlelerine ders verir. Ama şimdi parti mücahitleri için mesele şundan ibarettir: Devrimden azıcık olsun ders almayı düşünüyor muyuz?" (V.İ.U.: "Demokratik Devrimde Sosyal Demok- rasinin İki Taktiği", Önsöz, Eylül 1905, C.VI, s.309).

D- DEVRİM DERSİNİ KİTLE VERİR: Devrim öğreticidir, diyoruz. Kitleye ve keşif koluna (öncüye) ders verir. Ama devrim soyut, elle tutulup gözle görülmez bir kuvvet midir?

Hayır. Devrim: KİTLELERİN HAREKETİ, hem de sıçrama hareketidir. Tabiatla "kuvvet", "enerji" denilen olaylar nasıl "madde"nin bir açığa vuruşu ise, tıpkı öyle, devrim de kitlenin bir açıklamasıdır. Maddesiz kuvvet, yahut kuvvetsiz madde tasavvur etmek ne kadar

gölünç ise, kitlesiz devrim, yahut devrimsiz kitle tasavvur etmek te ondan daha fazla utanmazca bir demagoji olur.

Onun için, devrimde kitlenin ayaklanışını kaldırım "cemmi gaafiri" (Foule: kuru kalabalık) diye omuz silkerek küçümsiyenler, genellikle güdük burjuva reformlarını mistikleştirip kitle hareketini baltalamak isteyen devrim düşmanı kaba burjuva uşaklarıdır. ("Kadro"cu mürtedler gibi).

Devrim öğreticidir derken, devrim bilgisi ancak kitle hareketinden alınır, yalnız kitle öğretici olur, manası anlaşılmalıdır. Devrim kitleye ve keşif koluna (öncüye) ders verir derken murad edilen fikir şudur: Kitle kendi hareketiyle gerek kendi kendisini, gerek öncüsü olan keşif kolunu öğretip yetiştirir. Tek sözle, devrimi yapan da, yaptığı hareket içinde kitleyi ve keşif kolunu (öncüyü) terbiye edip yetiştiren de gene kitle olur.

"Tarihte devrimler onyıllar ve yüzyıllar zarfında olgunlaşmış zıtlıkları aydınlık satha çıkarırlar. Devrimde hayat alışılmadık bir zenginlik kazanır. Hep gölgede kalan ve bu sebeple hükümeti elinde tutanlarca bilmezlik ve umursamazlıkla karşılanan kitle, faal mücadeleci olarak siyaset sahnesine fırlar. Bu kitle, deneme adımları atarak, yolu yoklayarak, üzerine vazifeler alarak, kendisini ve bütün ideologlarının teorilerini denemeden geçirerek, herşeyi gözleri önünde tutmak suretiyle pratikçe (bilfiil) kendi kendisini talim ve terbiye eder. Bu kitle, kendini tarihte devcesine büyük cihan vazifesinin icabettirdiği yükseklikte tutmak üzere kahramanca gayretler gösterir ve tek tük bozgunlar ne kadar büyük olurlarsa olsunlar, kan selleri ve binlerce kurban bizi ne denli şaşırtırsa şaşırtсын; kendiliğinden anlaşılır ki, kitlelerin ve sınıfların bizzat devrimci mücadele akışı içinde o doğrudan doğruya aldıkları terbiye ile hiçbir şey, hiçbir zaman mukayese dahi edilemez." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", 1920, C.XVIII, s.179).

II - KİTLE İLE PARTİNİN KARŞILIKLI

İLİŞKİLERİ

Şimdiye kadar gelmiş geçmiş birçok devrimler oldu. Bunların, devrim sırasında kitle ile keşif kolu (öncü) arasındaki ilişkiler üzerine verdikleri büyük dersler pratik bakımdan şu cümle ile özetlenebilir:

"Tek başına keşif kolu (öncü) ile zafer hiçbir vakit kazanılamaz." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı" 1920, C.XVIII, s.179).

Bunun anlattığı şey şudur: Kitle ile keşif kolu (öncü) arasında tam bağıllık ve tam güvenlilik bulunmadıkça devrim üstün gelemez. Ancak o güven ve bağ bulunursa devrime girilirken kitlelerin zafere götüreleceğinden emin olunabilir.

Bundan önce kitlenin devrim içindeki rolünü belirttik. Şimdi devrime giren kitle içinde Partinin rolü üzerinde duracağız. Partinin devrim kitleleri önündeki durumu bilhassa şu iki yönde toplarız:

1- Kitleyi kendi denemesiyle İNANDIRMAK,

2-Kitlenin yaratıcı girişkinliğine (teşebbüsüne) İNANMAK..

Bu iki prensip doğru dürüst kavranmadıkça kitle hareketini gütmeye değil, üstünkörü anlamaya bile imkan yoktur.

A- KİTLEYİ KENDİ DENEMESİYLE İNANDIRMAK: Burada, ikisi promis (mukaddeme: öncül) ve birisi onlardan çıkan netice olmak üzere, üç mantık meselesi önümüze dikilir.

Birinci Terim: Zor Yerine İkna: Tarih insan kitlelerinin hareketinden doğar. Yani kitleler yalnız devrim zamanları değil, her vakit hareket ederler. Kitleler bu hareketleri sırasında hep bir sıra kanaatlerle yürürler ve yürütürler.

Yakından bakılacak olursa, ezilip soyulmanın hak ve vazife sayıldığı sömürü topluluklarında kitleleri yürüten şey onların kanaatlerinden çok uğradıkları zordur. Halk sömürülmeye gönül rızası ile katlandığı zaman bile, ekonomik yahut politik ve benzeri bir sıra zorlara uyar. Savaşa çoğu zaman kanaatinden çok egemen olan teşkilat zoruyla girer.

Devrimin bir savaş olduğunu, hem de çok yaman fedakarlıklar savaşı olduğunu gördük. Kitleler devrime nasıl atılırlar?

Şüphesiz bu atılış hiçbir zorla, yani dıştan gelen kişi zoruyla yapılamaz. Devrimcilerin zaten ellerinde öyle bir gücü yoktur. Kitleye karşı kuvvet ve zorbalık kullanmak irticam ve sömürmenin işidir. Devrim ise her zaman belirli bir sömürme şeklini kaldırmaktır. Hele proletarya devrimi, yeryüzünde her türlü sömürüye son veren altüstlüktür. Öyle ise proletarya devrimini kitlelere zorla kabul ettirmek akla gelemmez.

Kitleyi devrime getirmek için; devrimin doğruluğuna, iyiliğine, yararlılığına ve güzelliğine inandırmak gerekir. Zorla güzellik olmaz.

Derebeğilik topluluğun gelişmesine engel olmaya başlayınca onu devirmek isteyen burjuvalar işçi, köylü ve esnaftan ibaret halk kitlelerini burjuva devrimine zorla çekmediler. Tersine, ortalığı kesen derebeği zoruna karşı Hürriyet, Adalet, Eşitlik gibi vaadleri öne sürerek, o vaadlere kitleyi inandırarak devrim hareketini güttüler.

Hem alt sınıf durumunda olanları iktidara karşı devrime götürmek için kim zorlayacaktı? Alt sınıfın mümessileri olan devrimci parti mi?

Böyle bir iddia ne dediğini bilmemek olur. Kendi SINIF'na karşı zor kullanacak bir parti, herşeyden önce o sınıfın mümessili olmaktan çıkar, o sınıfa düşman bir parti haline gelir.

Tarihte kendi sınıfına karşı zor kullanan hakiki sınıf mümessili bir parti görülmemiştir. Meğer ki o parti, sınıfı içinden avlamak kastı ile sınıf adını maske gibi kullanan bir kuruluş olsun. Birinci Cihan Savaşından sonra İkinci Enternasyonal'in sosyal demokrat ve sosyalist İşçi Partileri böyle davrandılar. Ne var ki bu partiler işçi sınıfının içinde burjuvazinin ajanı olan kuruluşlardır.

Burada konu edilen şey bilhassa proletarya devrimi olduğuna göre, başka bir soru hatıra gelir. İşçi sınıfının partisi yalnız işçi sınıfını kendi kanaatine getirdikten sonra öteki halk tabakalarına karşı zor kullanamaz mı?

Hayır. Çünkü bir yol sosyalist prensipçe buna imkan yoktur. Proletarya devrimi topluluk içinde yalnız bir sınıfı değil, proletaryanın kendisi de dahil olmak üzere bütün sınıfları ortadan kaldırmak için yapılır.

Mesela burjuva devrimi, derebeği sömürsünü kaldırıp onun yerine sermayenin sömürsünü geçirdi. Bu yüzden kapitalist düzeni kurulur kurulmaz, işveren sınıfı hemen eski müttefikleri olan halk tabakalarına karşı, işçilere ve köylülere karşı "Nizam" (düzen) adına cebir ve şiddet kullandı ve bu uğurda büyük emlak-arazi sahipleriyle elele verdi. Proletarya devrimi ise, insanın insan tarafından her türlü ezilip soyuluşunu kaldıracaktır. Onun için, devrim sırasında değil, devrimden sonra dahi bütün çalışkan ve ezilen kitlelerle elele vermek zorundadır. Bunu anlamıyanlar ancak yarı-anarşist devrim hainleridir. İşçi sınıfı ile öteki çalışkan tabakalar arasında esaslı hiçbir menfaat ayrılığı yoktur.

Devrim demek, zor gören mahkum alt bir sınıfın zor kullanan hakim üst sınıfa karşı ayaklanmasıdır. Alt sınıfın mahkum vaziyetinde tutulması için her türlü silahtan tecrit olunması gerekir. Onun için alt sınıflara karşı silahlı adamları ve hapisaneleriyle kurulu bütün bir devlet teşkilatı üst sınıfın elinde bulunmalıdır. Bu bakımdan gerek silah ve gerek başka zor ve şiddet vasıtaları üst sınıfın tekelindedir. Alt sınıfın mümessilleri için böyle bir imkan yoktur.

Devrim keşif kolunun (öncüsünün) önünde kitleye tesir edecek bir tek yol kalıyor: İKNA (inandırma) yolu.. Kitleyi devrimin lüzumuna, doğruluğuna, kaçınılmazlığına ve yararlılığına inandırmalıdır. Bu yapılmadıkça, devrimin motoru olan kitle harekete geçemez. Hareket ne kadar büyük olursa, o kadar büyük kitleleri inandırmak, ikna etmek gerekir.

"Tarihi bir hareket ne kadar çok kıvrımlı ne kadar çok geniş ise, bu harekete katılan insanlar ne kadar çoksal, ve buna karşılık yaratmak istediğimiz teşkilat ne kadar derinse, harekete o kadar daha çok dikkat ve ilgi göstermek ve bu hareketin zaruriliğine yeni yeni milyonları ve yüz milyonları ikna etmek lazımdır."(V.İ.U.: "C.H.K'ya Nutuk", 22.12.1920, C.XVII, s.413).

İkinci Terim: Deneme Yoluyla İkna: Devrim için kitlelerin zorla sürüklenmesi değil, inandırılarak yürütülmesi gerekiyor. Bu iş nasıl yapılacak? Milyonlarca insan hangi yoldan devrime kanaat getirecek? Ne türlü ikna edilecek?

Sadece propaganda ve tahrikatla (ajitasyonla) mı?

Bir yol, devrimden önce kapitalist topluluğunda bulunuyoruz. Orada herşey gibi propaganda ve tahrikat (ajitasyon) dahi, -başka hiçbir şey istemese,- mali iktidar ister. Mali kudret ise, üst sınıfların elindedir. Milli ve mahalli meclislerden en basit basın yayına kadar, gerek sözle gerek kalemle halka hitabedilecek bütün kürsüler sömürücülerin tekelindedir. Onlarla yarışa güç kalkışılır.

Ayrıca, siyasi baskılar ve sınırlandırmalar, kapitalist devletinin ve adli cihazlarının "KANUNÎ" müdahaleleri, gizli açık polislerin bitmez tükenmez örfi ve GAYRI-KANUNÎ takipleri, tehditleri, baskıları, provokasyonları ve ilh. ve ilh. vardır.

Anayasalarda adet yerini bulsun diye şekilce çiziltilmiş haklar, fikir, kalem, söz, toplantı ve ilh. hürriyetleri o kanunlu kanunsuz tertiplerle geniş kitleler için sifıra indirilir. Hele küçük

milletlerde ve geri ülkelerde şahsi, keyfi muameleler halka ve mümessillerine karşı en rezilce tecavüzlere kapı açar.

Ancak, o içte siyasi baskıların nispeten kitaba uydurulduğu en parlak Batı Demokrasilerinde bile, propaganda ve tahrikat (ajitasyon) hürriyetleri zaman zaman lafta kalır. Ufak tefek buhranlı devirlerde her türlü demokrasinin yerine dipçik kuvveti geçer. En normal devirlerinde dahi hürriyetleri tatbik edecek madde imkanları, iktisat ve finans vasıtaları her zaman kıttır. Üstün sınıfların maddece zengin propaganda ve tahrikat (ajitasyon) imkanları ile kıyaslanamaz.

Bütün bu şartlar altında Propaganda nedir? En sonunda bir sözdür. Kitleler, binlerce yıldanberi yalan icadedilip aldatma vasıtası haline getirilmiş olan söze artık kıymet vermemektedir. Sınıflı topluluk kurulalıberi üst sınıflar yüzyıllar boyu hep yalan yağdırmış yalan taşımıştır. Böylesine bir "sosyal düzen" içinde kim kime inanabilir?

Mesela, Mister Churchill (Çörcil), İngiliz Finans-Kapitaline dayanan dünya ajans endüstrisi ile bütün milletlere: Küçük milletlerin hukukunu korumak, Faşizmin ortaçağ barbarlığını yıkmak ve insanlığı zulümden kurtarmak gibi hasbi maksatlarla savaştığını haykırıyor. New York belediye reisi:

"Nazi'lerin zaferi, işçiler için yüksek hayat standardı, yüksek yevmiye ve idealler yerine zıندانlar vücuda getirecektir" diyor. (16.1.1941, Gazeteler).

Buna bakılınca, Anglo-Amerikan kapitalizmi nerede ise ezilen proleterler için savaşmaktadır.

Ona karşılık Mussolini, 10.6.1940 günü saat 18.00 suları Venedik sarayında verdiği savaş nutkunda, "PROLETER ve FAŞİST İTALYA" adına şöyle konuşuyor:

"Bu savaş, fakir lakin kol bakımından zengin milletlerin, dünyanın bütün zenginliklerinin ve bütün altınının tekeli sıkıca ellerinde tutan sömürücülere karşı mücadelesidir."

Hitler ondan da baskın çıkıyor ve Alman ağır sanayiinin en kalın sesiyle şöyle böğürüyor:

"Plütokrat demokrasiler kapitalizmin muzaffer olmasını istiyorlar. Fakat biz Nasyonal Sosyalist topluluğun zaferini temin etmek istiyoruz."

Bu hem nasyonal (milliyetçi) ve hem sosyalist olan topluluk nasıl şeymiş? Hitler yemin ederek açıklıyor:

"Bütün sınıf ve mevki farklarını tasfiye etmek" ülküsü imiş Nazi topluluğu. Ve ilave ediyor Hitler: **"Dönmek niyetinde isem recmedilmeye (taşla öldürülme cezasına) layık şerefsiz bir insan olurum."** (Hitler'in nutku, 1.2.1941, Gazeteler).

Alman Führeri de, İngiliz kralı da: "ALLAHIN BİZİMLE OLACAĞINA KANIİM" diyorlar. Yani, cihan katliamını hazırlayıp kışkırtanlar: Sömürüyü kaldırmak, zulmü yok etmek, işçileri kurtarmak ve ilh. için savaştıklarını tekrarlayıp duruyorlar. Bütün o emperyalit ülkelerde kitlelerin mümessilleri ses çıkaramıyorlar. Proletaryanın keşif kolu (öncü) partisi: Almanya'da "KONSANTRASYON KAMPI"na, İngiltere'de "KANUN-DIŞI" na atılmıştır.

Şimdi kitleler bütün bu işittiklerine inansın mı? Şüphesiz, gerek Hitler'in, gerek Çörçil'lerin kimler adına konuştuklarını, dillerinin altında ne sakladıklarını bilmek gerekir. Bunun için her ikisinin de geçmişini, şimdiye dek ne yaptıklarını, şimdi ise, yapmakta olduklarının özünü bilimce araştırmak, işin içyüzünü anlamağa yeter. Ama bunu değme profesörler bile, egemen işveren düzeninin safında batıl itikatlarının büyüünden kurtulamadıkça yapamıyorlar.

Ya yüzyıllardan beri sersemletilmek için kafası binbir hurafe ile doldurulmuş ve gözünü açmaması için karnı aç, zihni boş bırakılmış cahil ve yoksul kitleler ne yapsın? Günde üç öğün karın doyurmayı mı düşünsünler, yoksa oturup "ilmi tetkikat" (bilimsel inceleme) yaparak mı vakit geçirsünler?

Onun için şu "YALAN DÜNYA" da yapılacak sözde kalmış propaganda ve tahrikata (ajitasyona) alt tabakaların inanmasını istemek veya beklemek hayli saflık olur.

Bundan, propaganda ve tahrikatın (ajitasyonun) gereksiz olduğu neticesi mi çıkar? Hiçbir vakit. Yalnız, devrim propagandasının ve tahrikatının (ajitasyonunun) kitlelerce kabul edilmesi için bir sıra "müeyyi-deler" gerekir. Bu müeyyidelerin en şaşmaz değer taşıyanı "DENEME"(tecrübe)dir. Kitle bütün söylenenleri kendi pratiği ile denemelidir.

"Ve gerçekten bütün sınıfın, gerçekten geniş emekçi kitlelerinin, kapitalce ezilen kitlelerin o duruma gelmesi için (yani keşif koluna yardımcı olması için), yalnız propaganda, yalnız tahrikat (ajitasyon) azdır. Onun için bu kitlelerin kendilerine has siyasi denemeleri gerekir. İşte şimdi yalnız Rusya'da değil, fakat Almanya'da dahi göze çarpan bir kuvvetle ve bariz surette teyid olunan bir büyük devrimin öz kanunu budur." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", s.179).

Kara kitle herkesin söylediğini dinler. Bu söylenenler içinde devrim gibi büyük fedakarlık isteyen kanlı kavgaya birdenbire kanaat getiremez. Bu hal fedakarlıktan kaçındığı yahut döğüşmekten korktuğu için değildir. Kitle her zaman sömürüldüğü ölçüde her fedakarlığa ve döğüşmeye hazırdır. Fedakarlık ve mücadele yığınlar için yemek içmek kadar tabii olmuştur. Kitle devrime candan taraftardır. Yaşadıkça devrimi her an ister.

Ancak, yığınlar kuru hissiyatçı ve ütöplast değildirler. Kitle göze alacağı fedakarlığın gerekliliğine, doğruluğuna ve yerinde harcanmış olduğuna inanmalıdır. Kitle bütün filozoflardan üstün başarılı bir pratik zeka ile yalnız fiiliyata, yalnız olanlara inanır. Gözü önünde laf olarak değil, iş olarak akıp geçen hadiseleri kendi hayatıyla ölçerek hüküm verir. Hele harekete geçmek için mutlaka kendi denediği kanaatlerine uyar.

Mesela, savaştan önce Çemberlayn da, Hitler de sırf "barış" için çalıştıklarını bağıryorladı. Sosyalistler ise yıllardan beri "Faşizm demek savaş demektir" parolasını attılar. Çemberlayn'ın Hitlerizmi alttan alta beslemekle ve sonra kalleşçe barıştan bahsetmekle, yeni bir cihan savaşını hazırlamaktan başka birşey yapmadığını gerçek sosyalistler her zaman söylediler.

Netice ne oldu?

Çemberlayn ve Hitler İkinci Cihan Savaşını tutuşturdular.

Ondan önce sosyalistin mi, yoksa kapitalistin mi doğru söylediğinden kitle kararsız kalmış olabilir. Savaş patladı. Kitle derisiyle, kemiğiyle, hayatıyla tecrübe etti ve gerçek sosyalistlerin doğru konuştuklarını kavradı.

Bugün Çörçil Faşizmi kaldırmak için, Hitler kapitalistlerin "zulmünü" kaldırmak için döğüşüklerini ilan edip duruyorlar. Gerçek sosyalistler, iki tarafın da Finans-Kapital adına dünyayı paylaşmak istediklerini ve yalan söylediklerini bildiriyorlar. Yarın gene gerçek sosyalistlerin dedikleri çıkacak ve o zaman kitleler zaptedilmez bir hızla doğru söyleyen proletarya devriminin kurtuluşuna can atacaktadırlar.

Kitlenin bu özelliğini, bu kendine has anlayışını hesaba katmadan hareket etmek, kitle mümessillerinin ve devrimci partinin kendisi için de doğru değildir. Bizzat parti de, en bilinçli görüş ve gidişlerini kitlelere kitle huyunca, suyunca, kitle yolunca anlatmalı ve kabul ettirmelidir.

"Milyonlarca insanın kendi özel hayatlarının öğrettiği şey parti kanaatleri ile mutabık düşmedikçe, o milyonlarca insan bu kanaatlere hiçbir zaman kulak asmaz." (V.İ.U.: "Tüm Rusya Köylü Mepusları Oturumunda Nutuk", 22.5.1917, C.XIV, s.161).

Mantiki Netice: Kitleye Dediğini Yapmalı: Madem ki kitle inanırsa yürür, kitlenin inanacağı şey ise eliyle tutup gözüyle göreceği şeydir, o halde, kitleyi yalnız harekete geçirmek için değil, giriştiği harekette sonuna kadar dayandırmak için dahi, ona her gün yeni ve ileri bir hamle içinde devrimin maddece belgelerini ve faydalarını tattırmak lazımdır. Bütün atılan şiarları (parolaları) hayatta gerçekleştirmeli, fakat gerçekleştirilemeyecek şiarları (parolaları) atmamalıdır. O zaman devrimin önüne duracak hiçbir kuvvet kalmaz:

"En son kara işçiler, herhangi işsizler, her ev kadını, bütün dağınık köylüler görürlerse ki, -gazetelerde değil, kendi gözleri ile görürlerse ki,- proletarya iktidarı zenginliğin önünde iki büklüm olmuyor, fakirlere yardım ediyor; görürlerse ki bu iktidar devrimci tedbirler önünde duralamıyor; fazla ürünleri hazır yeyicilerden alıp açlara veriyor, evsizleri zengin mahallelerine zorla yerleştiriyor, sütün parasını zenginlere zorla verdirterek bütün fukara evlerinin çocukları yeterince beslenmedikçe zenginlere bir damla bile süt vermiyor, toprak emekçilere geçiyor, fabrika ve bankalar işçi kontrolü altına giriyor, milyonerlerin zenginliklerini gizlemeleri durmaksızın (tedricsiz) ve ciddi cezalar bekliyor.. işte vakta ki fukaralar bütün bunları görürler ve hissedip denerler, o zaman: Kapitalistlerin ve Kulakların (Tarım burjuvalarının) hiçbir kuvveti, tüm cihan Finans-Kapitalinin ortalıkta dönen yüzbinlerce lirasının gücü halk devrimini altemez; tam tersine, halk devrimi bütün dünyayı yener. Çünkü bütün ülkelerde sosyalist devrim olgunlaşmaktadır." (V.İ.U.: "Bolşevikler Devlet İktidarını Muhafaza Edebilecekler mi?", C.XIV, Ks.2, s.250).

B- KİTLENİN YARATICI TEŞEBBÜSÜNE İNANMAK: Kitleyi kendi denemesiyle inandırmak için herşeyden önce kitleye inanmak lazımdır. Kitleye inanmak deyince, yalnız aşağı tabakaya yukarıdan bakmaya alışmış burjuva aydınlarının böbürlenişini bir yana atmamak yetmez. Şüphesiz "kaba kitle", "cahil yığın", "atıl insanlar" ve ilh. diye afakonları kalkanlar, kitleyi egemen sınıf elinde ham madde ve cansız alet gibi bırakmak isteyenlerdir. Onlara tarih silleli dersini her zaman verir.

Burada bilhassa kitleci olanların, gerçekten samimiyetle yığın hareketine gönül bağlayanların bilmeleri gereken şart aranır. Kitleye karşı platonik sevgi beslemek, yahut

yüksek ilan'ı aşklar etmek kitleye i-nanmak değildir. O gibi aşklar, bütün platonik aşklar gibi, hayatın dili olan kitlenin dilini anlamıyarak çarçabuk şaşıp bezerler. Kötümser, şaşkın ve bezginler ise, hiç kimseyi ikna edip inandıramazlar.

Madem ki devrim yalnız kitlenin işidir ve ancak onun tarafından yapılabilir, asıl büyük işi kitlenin yapacağına inanmıyanlar, kitleyi o işi yapmaya nasıl inandırabilirler?

Birinci Had: Teşkilatta Kitleye İnanmak: Keşif kolunun (öncünün) kendisi, yani Parti teşkilatı ancak bilinçli bir azlığı içine alabilir. Bu teşkilat, dağınık yığınlar içinde etkili olabilmek için, ayrıca milyonlarca kişilik kitleleri içine alan yığın teşkilatları bulmalıdır.

Kitle teşkilatları nasıl doğacaktır?

Eğer onu daima keşif kolunun (öncünün) doğrudan doğruya her yere erişip yetişerek yaratması bekleniyorsa: çok beklemek ve az iş yapmak, hatta davayı tehlikeye düşürmek ortaya çıkabilir. Büyük yığın teşkilatlarını yaratmak için, keşif kolunun (öncünün) kitleyi işbaşına seferber etmesi çok defa yeterli olur. İşin başa düştüğünü gören kitle, her işin ancak layık olduğu teşkilatlarla yapılabildiğini kavramakta gecikmez. Hele bugün işçi sınıfı gibi bir halk nüvesi kitle içinde bulunursa, teşkilatlanma daha tabiileşir.

Bütün bu teşkilatlanma sırasında kitlenin teşebbüsüne ve teşkilat kabiliyetine inanmak birinci şarttır. Onun için, hatta Parti iktidar mevkiine geldiği zaman dahi, "Yürüyemiyoruz" diyenlere büyük devrim şefi şöyle seslenmiştir:

"Köylerde köylüler toprağı alsınlar; işçiler fabrikaları ve işletmeleri ellerine geçirsınler; dört bir yanda herşeye gücü yeten teşkilatlar fıskırır." (V.İ.U.: "C.H.K. Adamlarına Bildiriş", 11.1.1919, C.XV, s.91).

Böyle davranılırsa Parti bir lokomotif olur, kitlenin yarattığı vagonları birbirine ve kendisine bağlayıp demiryol üstünde harekete getirir.

Ancak, kitle teşkilatlarını kitle yaratır demek, yığınlar teşkilatlanırken keşif kolu (öncü) yan gelip yatacak demek değildir. Herşey kendiliğinden olmaz. Kitle teşkilatlanırken, Parti hep en güç, en temelli işleri üzerine alacaktır. Her zaman yeni teşkilat biçimleri ve parolaları ortaya atacaktır. Kitlenin kendi içinde teşkilatçı güçleri hızlandırmak üzere öne düşecek, örnek olacak, misaller verecek, yapılanları kontrol edecek, her an hesap verecek, hesap alacaktır.

Gene de bütün bu çabalar ve işler ortasında hiç unutulmıyacaktır ki, geniş yığınların teşkilatçı eğilimleri ve girişkin güçleri olmaksızın hiçbir şey yapılamaz. Ancak kitlelerin seferber edildiği yerde görevler yerine getirilecektir.

İkinci Had: Harekette Kitleye İnanmak: Devrim teorisi; devrim hareketinin genel kanunlarını sezer ve çizer. Bu kanunların ha-yatta ve her memlekette, oranın gerçekliğine uygun olarak, tamamiyle özel ve ayrıntılı tatbikatı yapılmalıdır. Bu uygulamada ortaya çıkacak konkret (somut) ihtimaller ve bütün hareket şekilleri hazır reçeteler halinde verilemez. Marks'ın deyimiyle: **"Geleceğin lokantası için Kont'vari hazır reçeteler"** verenler, gelecekteki topluluk biçimlerini softanın cennet-cehennemi tasvir ettiği gibi, bire dek hikaye edenler, ya kuruntucu ütöplastler yahut şarlatan demagoklardır.

Bir topluluğu yaratacak olan şey, ne en dahi filozofun kafasındaki uydurmalar, ne de dünyaya kapalı tarikatın ilhamları ve temennileriyle olmaz. Devrimi de, devrim hayatını ve devrimci düzeni de yaratacak olan güç: Yığınların hareketidir.

Kitleler, yerine ve zamanına göre en umulmadık ve beklenmedik orijinal gösterilerle yürürler. Yığınların varacakları hedef, gidecekleri yön önceden kestirilebilir. Bilim, bir önceden görüldür. Ama, kestirilen hedefe varırken kitlenin yapacağı zigzaglar, kazanacağı çabukluk, çizeceği yörünge vaktinden önce elifi elifine tespit edilemez. Öyle olsaydı, devrimcilikten daha kolay bir şey tasavvur edilemezdi.

Kitle hareketi ancak yığınlar yakından güdümlenerek tayin olunabilir. Bütün mesele, hareket halindeki yığınlardan kopuşmamayı bilmektir.

Bir kaba örnek verelim. Dağ başına yağın yağmurun seller halinde dağ eteklerine doğru ineceği bilindir. Yağmurun ve dağın ne olduğunu bilenler için bundan kolay hüküm verilemez. Ancak, suyun tepeden inerken hangi sath'ı maillere (meyilli yüzeylere) akacağı, nerelerde yatak kazacağı, yahut çağlıyanlar atlıyacağı, hangi kerteğe dek bulanık veya duru, sert yahut yavaş akacağı peşin peşin ve harfi harfine kesilip atılamaz. Suyun içine girilerek, başına geçilerek, hareketin akışı adım adım izlenerek durum anlaşılır. Tıpkı onun gibi:

"Biz, sosyalist devrimine girişmek için iktidarı ele aldı-ğımız vakit şunu biliyorduk: "Başkalarının mülklerini alanların mülkleri ellerinden alınacaktır" (ekspropriatörler ekspropri edileceklerdir).. Ama, ne geçirilecek değişikliğin biçimini, ne konkret (somut) olarak yeniden teşkilat-landırma çabukluğunun temposunu bilemiyorduk. Yalnız kollektif tecrübedir ki, yalnız milyonlarca insanın denemesidir ki, bu hususta kesin ıspatlamayı verebilir. Çünkü, bilhassa davamız için, sosyalizmin kuruluşu davası için, şimdiye kadar gerek ağalar topluluğunda, gerek kapitalist topluluğunda olduğu gibi, tarihi yapan, hakim tabakadan yüz veya yüzbin kişinin tecrübesi yetmez. Biz böyle bir şeyi bilhassa; ona karşılık düşen tecrübeyi hesaba kattığımız için, milyonlarca emekçinin denemesini hesaba kat-tığımız için yapamayız." (V.İ.U.: "Halk Ekonomisi Sovyetlerinin Kongresinde Söz", 26.5.1918, C.XV, s.304).

Demek, devrim hareketinin hangi şekilde en uygun düşeceği ve nasıl bir tempo ile yürüyeceği üzerine öncileyinden fermanlar buyurulamaz. Kitle teşebbüsünün her alanda yarattığı ve yaşattığı tecrübeler göz önünde tutulur. Kitle hareketinin önemi, özellikle sosyalist devriminde herşeyden üstün tutulur.

Çünkü, başka devrimler genel olarak iktidarın bir azlıktan (mesela derebeğilerden) öteki azlığa (mesela burjuvalara) geçmesi biçiminde olur. İktidara geçen sınıf daha devrimini başarmadan önce; kendi rejiminin siyasi, idari, sosyal ve ekonomik teşkilatlarını az çok tasarlamış bulunur. Sosyalizm devrimi ise, ta temelinden bir altüstlük getirdiği için, eski topluluk onun teşkilatlarına pek az göz yumar.

Burjuva devriminin hedefi; üstün gelen yeni azlığın, bir avuç kapitalistin sömürme teşkilatını yaratmaktır. Böyle bir teşkilat şüphesiz kitleden medet ummaz. Tam tersine, kitleye karşı ve kitleye rağmen kurulur. O yüzden yığınların girişkinliğine yer bırakmaz. Kendi bir avuç zümresi içinde kurduğu ahbapçavuş meclislerinde gizli açık kararlarını alıp buyrultularını yürütür.

Proletarya devriminde kökünden değişecek olan şey geniş yığınların yaşayışıdır. O yaşayış değişikliğini geniş kitle hareketinden başka hiçbir g¼ç geręekleřtiremez. Onun için, kitle hareketini zincirlerinden boşandırmak ve inanęla karşılamak, devrim zaferinin ilk şartıdır.

Mantıki Netice: Kitleye Dilediğini Yaptırmak: Kitlenin istediğini yapması şüphesiz anarşi demek değildir. Yani, her önüne gelen şartsız kayıtsız aklına eseni yapacak denilemez.

Kitle deyince, büyük yığınların öncüsü olan sınıf ve o sınıfın keşif kolu (öncüsü) de akla gelir. Keşif kolu (öncü) ise, kitlelerin; en bilgili, en bilinęli, en sadık ve en fedakar elemanlarından derleşiktir. O sıfatla, kitlelerin en geniş ve en yüksek menfaatlerini öne sürer. Kitle o menfaatlerini kavrıyarak hayata uygular. Kitle cahildir yahut akli ermez diye içinden alıkonulamaz, teşebbüsünden caydırılmaz. Kitle devrimin tek canlı motorudur. O durursa bütün işler kalır.

"Kitlenin yaratıcı kudreti; işte yeni topluluğun esas faktörü, öz yapıcısı budur. İşçiler, kendi fabrika ve işletmeleri üzerinde işçi kontrolunun yaratılması uğruna döğüşmelidirler, fabrikalar vasıtasıyla köyü beslemeli-dirler, buğdayla değiş tokuş yapmalıdırlar... Bir tek ürün, bir tek fund buğday hesap dışına kaşmamalıdır. Çünkü sosyalizm demek hesap demektir. Sosyalizm yukarıdan buyrultu ile yaratılmaz. Sosyalizmin ruhu maliyeci-kırtasiyeci (finans ve bürokrasi) otomatlığından ıraktır. Canlı sosyalizm halk yığınlarının kendi yaratığıdır." (V.İ.U.: "Sol S.R.'lerin Taleplerine Cevap", 4.11.1917, C.XV, s.28).

Kitle ile Parti vazgeçilmez ahenk içinde, karşılıklı etki tepki halinde bulunurlar. Bu haliyle ne Partinin direktifi, ne kitlenin teşebbüsü birbirine karşı şeyler gibi konulamaz. Her iki taraf ta birbirini bütünüyle tamamlar. Büyük zaferi kitle inancında bulan devrim şefi, yığınların inisiyativini şöyle zembereğinden boşandırır:

"Onlar (emekçi yığınları) bilirler ki, Sovyetler iktidarına geçmekle ancak ve ancak sömürücüler aleyhine yardım derlemiş olurlar. Sovyetler iktidarına büsbütün ve tamamıyla yardım etmiyen hiçbir tedbir emekçi yığınlarının işlerini kolaylaştıramaz. Sovyetler iktidarı herşeyi bilici değildir, her şeyi vakt'ü zamanında olgunlaştıramaz. Bu iktidarın gidişi her yerde, her zaman g¼ç vazifelerle karşılaşır. Pek çok defalar, mesela top-rak meselesi gibi işlerde, nasıl davranacaklarını soran işçi ve köylü delegeleri hükümete gönderiliyor. Ben onlara şöyle diyorum: İktidar sizin, neyi yapmak istiyorsanız yapın, size gereken herşeyi alın, biz size yardım ederiz. Kaygılanacağınız bir tek şey varsa, o da üretimin yararlı olmasıdır. Faydalı işlere girişin. Olabilir ki yanılırsınız. Ama öğrenip yetişmiş te olursunuz.. Der-ken, işçiler öğrenmeğe başladılar. Hatta sabotajcılarla mücadeleye bile artık giriştiler. Teşkilat adamları avans yaptılar, karışık işler ileri gitti. Bu avans giderilecektir."(V.İ.U.: "S.H.K. Adamlarına Söz", C.XV, s.28).

Dördüncü Bölüm

DEVİRİM DURUMU

Devrimi ve devrimin motoru olan kitle ile münasebetini gördük. Şimdi yeni bir mesele önümüze çıkıyor. Devrim ne zaman ve nerede olur? Yahut bir yerde devrimin gelip kapıyı çaldığı nasıl anlaşılır? Tek sözle, devrim sityasyonu, ihtilal durumu ne gibi alametlerden belli olur?

Bir memlekette devrim durumunun var olduğunu söyleyebilmek için, o memlekette birtakım şartlar ve alametler (belirtiler) bulunmalıdır. Bu genel şartlarla pratik belirtileri ayrı ayrı gözden geçirelim.

I- DEVRİM DURUMUNUN ŞARTLARI

Bir memlekette aranacak genel devrim şartları başlıca iki büyük gruba ayrılır:

1- Objektif devrim şartları: yani insan iradesine tabi olmıyan, daha doğrusu teker teker bütün kişi iradelerini tayin eden durumdur.

2- Subjektif devrim şartları: objektif şartlar dolayısıyla harekete geçen insan iradelerinin o şartları gereğince gerçekleştirebilecek bilince ve davranışa erişmiş olmalarıdır.

A- OBJEKTİF DEVRİM ŞARTLARI: Objektif devrim şartları deyince bilhassa iki şey hatıra gelir:

a) Topluluğun ekonomi temelindeki zıtlıkların büyümesi,

b) Bu zıtlıkların neticesi olarak topluluk hayatında tarihi bunalım-ların (buhranların: krizlerin) baş göstermesi..

a- Temel Ekonomik Zıtlıklar: Her topluluğun temelini yürüten belli üretici güçler vardır. Bunların Coğrafya üretici güçle-rinden Teknik üretici güçlere kadar, İnsan ve Tarih üretici güçlerini de içine alan yapısı topluluğun temeli olur. Üretim aletleri ve usulleri gibi ürün yaratan bütün vasıtalar ve insanlar topluluğun ilk hareket zemberekleri olurlar.

Bir fabrikada makineler, makinelerin işleyiş tarzı, çalışan işçiler, işçilerin çalışma metodları, gelenek ve davranışları ve ilh. üretici güçleri teşkil ederler. Üretici güçler faaliyette bulunurken insanlar arasında bir sıra kaçınılmaz münasebetler (ilişkiler) gerekir. Onlara üretim ilişkileri denir.

Kapitalizmde işçi ile patronun münasebetleri şöyledir: İşçi çalışır, yaratır; patron çalıştırır, bütün ürüne sahip çıkar. İşçi o üründen, daha önce pazarlığı yapılmış ücret adıyla bir pay alır. Patron, ürünün mal ve matah halinde satımı ile kar elde eder. Bütün bu kapitalist üretim ilişkilerinde, durum bakımından işçi patrona alttır ve tabidir.

Bu anlatılanlara dikkat edilirse görülür ki, üretim ilişkileri sınıflı bir toplulukta aynı zamanda sınıf ilişkilerini ve mülkiyet ilişkilerini tayin eder. İşçi ile patronun karşılıklı durumları sınıf ilişkilerini doğurur. Üretimde yaratılan değerlerden pay almaları mülkiyet ilişkileri-meydana getirir.

Bir toplumun gerek üretim, gerek sınıf ve gerekse mülkiyet ilişkileri o topluluktaki üretici güçlere göre biçim alır. Kolay anlaşılacak üzere teknik örnek verelim. El-değirmeni: Kölelik çağının ilişkilerini; Yel-değirmeni: Derebeğilik çağının ilişkilerini; Makine-değirmeni: Kapitalist çağının ilişkilerini gerektirir.

Üretici güçler biçim değiştirdikçe: üretim, mülkiyet ve sınıf ilişkileri de biçim değiştirmek zorunda kalır.

Toplulukta devrimi yaratacak temel tezatlar, bilhassa üretici güçlerden üretim ilişkilerine ve üretim ilişkilerinden mülkiyet ve sınıf ilişkilerine doğru yayılarak genişler. İki taraftan birinde değişiklik oldu mu, ötekilerle gerginlik, çekişme ve çatışma başlar. Ya üretici güçler üretim ilişkilerine yenilirler; o zaman topluluk toptan yıkılıp yok olur. Tarihte kaybolmuş medeniyetlerin örnekleri böyledir. Yahut üretici güçler kendilerine uymıyan eski (sınıf, mülkiyet ve üretim) ilişkilerini parçalıyarak yerlerine yenilerini getirirler; o zaman toplulukta SOSYAL DEVRİM görülür.

Gerçek anlamıyla bir sosyal devrimin doğabilmesi için, ilk bakışta görülmeyen fakat gizli kuvvet olarak her yerde, her zaman tesirini duyuran temel zıtlıkların devrime elverişli gelecek biçimi almaları ve belli bir dereceye dek birikmeleri gerekir.

"Devrimi yapan ancak ve yalnız derinlerde hareket eden iktisadi zıtlıklar yığındır."
(V.İ.U.: "Plekhanof ve Vasiliev", 2.2.1907, C.VIII, s.93).

b- Tarihi Buhranlar (Krizler): Topluluğun temelinde zıtlıklar biriktikçe, varlığın büyük diyalektik kanununa uyarak zaman zaman patlamalar sıçrayacaktır. Bu patlayışlar her zaman sosyal devrim olmazlar. Üretici güçlerdeki sıçrama, üretim ilişkileriyle birlikte bütün sosyal ilişkilerde bir keyfiyet (nitelik), kalite devrimi yapmayabilir. Ancak, bu patlamalar üstüste biriktikçe sosyal devrimi hazırlarlar.

Sosyal devrime gelinceye değin kapitalist toplumda yer yer ve zaman zaman ortalığı kaplıyan patlamalara BUHRAN (Bunalım: Kriz) adı verilir. Başlıca iki türlü sosyal yahut tarihi krizler vardır:

1) Ekonomik buhranlar, 2) Siyasi buhranlar..

1- Ekonomik Buhranlar: Her tarih çağı için ayrı ayrı biçimler alırlar. Kadim zamanda KİTLİK afetleri başlıca krizlerdi. Modern zamanda tersine AŞIRI ÜRETİM biçiminde buhranlar gözükür.

2- Politik Buhranlar: bir memlekette sınıf, zümre ve parti kavgalarının görülmedik derecede keskinleşmeleri, memleketler arası SAVAŞLAR'ın patlaması biçiminde gözükürler.

Modern kapitalist topluluğunda üretim büyük sanayi biçimine girince, hemen her 5-10 yılda bir sıklık (devrevi: dönemcil) adı verilen ekonomi krizleri patlak verdi. Bu krizler sırasında fiyatlar ve ücretler fena halde düştü. Bir bölük fabrikalar kapandı. İşsizlik arttı. Klasik kapitalist krizi budur.

Buhran (kriz) sırasında cılız ve küçük kapitalist teşebbüsleri çökerler. Kapitalizm düzeni kendi ilerlemesi adına kapitalist sınıfı içinden en küçük ve zayıf olanları fide verir gibi kurban eder. Onların yerine daha büyük, geniş ve daha sağlam teşebbüsler geçirir.

Yeni temel üzerinde yapılan daha geniş yeniden-üretim, en sonra eskisinden daha büyük ikinci bir buhrana (krize) kapı açar. Üçüncü, dördüncü, ve ilh. krizler her defasında daha büyük dalgalar halinde birbirlerini kovalar.

Her ekonomi krizi, topluluğun temelinde büyüyen üretici güçlere daha uygun gelecek yeni üretim biçimleri yaratır. Ancak, bu şekil değişiklikleri, toplulukta egemen olan sınıf ilişkilerinin temel kurallarına dokunmaz. Ne var ki, iktisadi krizler büyüdükçe, bir gün topluluktaki rejimi tehlikeye düşürecek kerteğe ulaşabilirler.

Ekonomi krizlerinin tesirleri topluluğun yalnız temelinde geçip gitmekle kalmaz. Ekonomi temelinden üst katlara; sosyal ilişkilere, politikaya, hukuka, ahlaka, bilime, felsefeye, dine ve ilh. tepkiler yapar. O alanlarda bir sıra üstyapı değişikliklerine kapı açar. Bu tepkilerden hele siyasete ait olanları buhran (kriz) adıyla anılır.

Siyasi krizlerin içeride gözüken biçimleri: Meclis ihtilafları (anlaşmazlıkları) ve dağılımları, kabine buhranları, işçi grevleri, halk, öğrenci, ordu direnmeleri ve ayaklanmaları, ve ilh.dır.

Dış siyasi buhranların başında SAVAŞ gelir. Savaş, çeşitli memleketlerin ekonomi temellerinde görülen yeni gelişme farkları, milletler arasında yankılar gösterince ortaya çıkan bir krizdir. Anarşik üretim düzeninde milletlerarası ekonomi dengesizliği siyasi dengesizliklere kapı açar. O zaman başvurulacak en son zorbaca yol savaş olur. Bu yüzden, kapitalist dünyada her önemli ekonomi krizinin ardından bir sürü politika krizleri ve savaşlar patlar verir.

İşte bir memlekette objektif devrim şartları deyince, bilhassa; temel ekonomi zıtlıklarının birikmesi yüzünden ikide bir dünyayı karıştıran bu tarihi krizler göz önüne gelir. Devrim için en elverişli şartlar şüphesiz bu tarihi buhranlar zamanı gözüktür.

Devrimi yapanlar şüphe yok insanlardır. İnsan bilinç ve iradesiyle insan hareketi toplulukta değişikliklere kapı açar. Ancak insanların bilinçlerini, iradelerini ve kendilerini harekete getiren derin sebepler, yani devrimi "YAPTIRAN" sebepler bu objektif şartlardır. "Söyleyene bakma, söyletene bak" denildiği gibi, devrimi de yapana pek bakma, yaptırana bak denilebilir. Devrimi yapanlar, partiler ve sınıflar: tarihi ve siyasi ve iktisadi buhranlarca ileriye doğru itilirler.

"Devrimler hiçbir zaman "yapıl"mazlar. Devrimler (partilerin ve sınıfların iradelerine (bakmıyarak) objektifçe ol- gunlaşmış krizlerden ve tarihi kopuşmalardan çıkagelir." (V.İ.U.: "İkinci Enternasyonal'ın Krahi", 1915, C. XII, s. 164).

Böyle olgunlaşmış bunalımlar ve tarihi kopuşmalar topluluğu sarsmadıkça, benim benim, bir partinin, hatta bir sınıfın devrimi istemesi, devrimin olması için yeterli değildir. Hele ekonomi temelindeki zıtlıklar bir devrime elverişli değilse, bütünüyle insanlığın bile sosyal değişikliğe can atması, devrimi gerektirmez. Kadim tarih, sosyal devrimini yapamadığı için batmış medeniyetlerle doludur.

B- SUBJEKTİF DEVRİM ŞARTLARI: İnsanların kafasında düşünce ve davranış olarak devrimin yer etmesi, objektif devrim şartlarının bilince çıkması demektir. Devrim hareketine girecek kaabiliyet ve karar kimlerde aranır ve bulunur?

Burada başlıca üç basamak insan kümesi göz önüne gelir:

- 1) Devrimci keşif kolu (öncü): yani siyasi parti teşkilatları;
- 2) Devrimci sınıf: yani, devrimin temel mekanizmasını tarihin hareketi olarak yürütecek olan ÖZGÜÇ.. Modern toplumda modern tekniğin insanı ve sınıfı olan işçi sınıfı;
- 3) Devrimci kitle: Devrimde bütün insanlıkla birlikte kendi kurtuluşunu gören ve çıkarını bulan, devrimin YEDEK GÜCÜ olacak sınıf, zümre ve tabakalar.. Küçükburjuvalar; köylüler, esnaflar, aydınlar..

Devrimin subjektif şartlarından bir önemlisi de: devrimi istemeyecek sınıfların zaafıdır. Ancak bu PASİF bir faktördür. Onu ileriye bırakalım. Burada yalnız devrimi yapacak olan üç kategori insan kümelerinin AKTİF rollerini hatırlıyalım.

a- Keşif Kolu (Öncü)nün Devrimciliği: "Proletarya de-nilen öncü sınıfın sosyalizm devriminden yana çekilmesi konu oldukça, ve yalnız o zaman birinci planda propaganda rol oynar; hatta hücre olma durumlarının bütün zaaflarına uğramış bulunan hücreler bile faydalıdırlar ve tatmin edici neticeler verirler." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", s.180).

Bu özetlemeye göre, devrimin öncüsü olan keşif kolu partiyi devrim fikrine ve kararına ulaştırmak için: basit hücre teşkilatı ile propaganda ve tahrikat (ajitasyon) yeter. Devrimciler bu teşkilat ve propagandayı kendi düşünce ve davranışları ile ayarlıyabildikleri zaman, keşif kolu (öncü) devrime hazır bulunur.

Ancak, biz biliyoruz ki, tek başına keşif kolu (öncü) ile hiçbir savaş kazanılamaz. Keşif kolunun, Partinin öncülük edeceği sınıfı da devrim durumuna getirmek lazımdır.

b- Özgücün Devrimciliği: Devrimci sınıf bugünkü PROLETARYA, yani işçi sınıfıdır. İşçi sınıfı ne zaman devrim durumuna girer?

Keşif kolu (öncü), işçi sınıfı içinde kendi bilinçli ve güçlü teşkilatını kurar. Bu teşkilatın manivelası ile işçi sınıfını teori ve pratik alanında talim ve terbiye eder. Yani ona devrim düşünce ve davranışını öğrettiği gibi, devrim uğrunda denenecek davranışları yaptırarak bir çeşit manevra ve idman gücü aşılar.

İşçi sınıfının yetiştirilmesi deyince, işçi partileri iki çeşit hedef güderler:

1) Tradünyonist veya Sendikalist Faaliyet: İşçi sınıfının küçük vaadeli, gelgeç fakat aldatici hareket ve kavgalarını öngörür.

Mesela, İngiliz işçilerinin geniş teşkilatları olan Tradünyonlar, İkinci Enternasyonal'ın birçok ülkelerde kurduğu Sendikalar, uzlaşıcı (oportünist) İşçi Dernekleri, Cemiyetleri ve Teşekkülleri bu çeşit ekonomik küçük işleri görürler. Onlara göre işçi sınıfı yalnız bugünden yarına elle tutulur çıkarlarını düşünür. Yarınki ve öbür günkü uzak, kesin ve yüksek çıkarlarını gözünden yitirir. Kendi kabuğu içine büzülür. Toplulukta birlik yaşadığı öteki sınıflarla, hele ezilen başka tabaka ve zümrelerle, yani dünya ile ilgisini keser.

Bu şartlar altında işçi sınıfının başına birtakım parlak ameleler, aristokrat işçiler, yahut işçi küçükburjuvaları gelip yerleşirler. Bu aristokrat işçiler, işveren sınıfı tarafından da bol ücretler, daha rahat mevkiler verilerek kayırılırlar.

Böyle üst sınıflarca satın alınmış ustabaşı ve uzmanlar adı altında bir avuç serüvenci (maceracı), işçi teşkilatlarını kaplarlar; işçi sınıfının her düşüncesi ve davranışını işveren çıkarı ve tutumu bakımından değerlendirerek, işçi sınıfını uslu bir koyun sürüsü haline getirirler ve işverenin dilediği yönlere doğru sürüklerler.

Aristokrat işçi şefleri denenip namusları sınındıkça İdare Meclisi üyeliklerine, türlü heyetlere, mepusluklara, bakanlıklara, başbakanlık-lara, hatta devlet başkanlıklarına dek çıkarılırlar. Bu yerleri tutan kimseler, uzun süre işçi sınıfının işveren sınıfına karşı haklarını savunmuş insanlar olarak güven sağlarlar ve herhangi ekonomik, politik, sosyal bir kriz ortaya çıktı mı, derhal işveren sınıfına yarar davranışlarla işçi sınıfı davasına ihanet etmekten çekinmezler.

Tradüyoncu ve İkinci Enternasyonalci sarı-sendikalarda işçi sınıfı kendi dünya görüşüne uygun siyasetten vazgeçirilir. Sırf gündelik işler, iktisadi çıkarlar uğruna çırpınır. Bu teşkilatlar burjuvazinin maskeli politikacılarına: MacDonal'dlara, Çemberlayn'lara, Blum'lara, Kautski'lere ve ilh. kuyruk hizmetini görürler.

Tek sözle, Tradüyoncu işçi teşkilatları ve sarı-sendikalar devrimci faaliyeti ortadan kaldırırlar. Devrimi her fırsatta baltalarlar.

Bütün bu geniş faaliyetler sırasında aristokrat işçi şefleri siyaseti her şekliyle kötülerler, politikayı işçi sınıfına layık olmıyan "pis" bir dala-verencilik diye sık sık taşlarlar. Aslına bakılırsa, kendine göre bu da bir siyasettir. Yalnız, Tradüyonculuk ve Sendikalistlik, herkesten çok işçi hareketi olmak etiketini taşırsa da, bir işçi siyaseti olmaktan uzaktır. Sarı sendikacılık, işçi sınıfı içinde işveren sınıfının gizli açık para ile satılmış ajanları tarafından yürütülen bir maskeli kapitalist politikasıdır.

2) Devrimci Faaliyet: İkinci çeşit sınıf faaliyetinde işçi sınıfı yalnız kendisini düşünmekle kalmaz. Topluluk içinde olan biten bütün hareketlerle temasa geçer. Bütün ezilen insanlara öncülük edip arkadaşça yol gösterir. Her türlü ekonomik mücadelenin yanında, bütünüyle sosyal ve politik faaliyetleri de benimser.

Devrimci faaliyet sırasında devrimci sınıf kendi kabuğu içinde hapsolmaktan çıkar. Toplumda yaşayan her sınıfın, her zümrenin büyük kü-çük her davası ile kaynaşır. Böylece işçi sınıfı pratik faaliyet içinde kendi kendisini yetiştirir. Mücadele ateşi içinde siyasi terbiyeye kavuşur. Aynı zamanda topluluğun bütün ezilen ve soyulan yığınlarına güven verip onların liderliğini kazanır. Ancak o sayede dar hücrecilik Kastlaşmasından ve kapalı sendika hareketleriyle bir çeşit Ortaçağ loncacılığına düşmekten kurtulunur ve bütün yığınlar geniş devrim hamlelerine hazırlanır.

Devrimci sınıf ne yalnız başına ekonomik sendikal faaliyetiyle, ne de sendikacılıktan kopmuş sırf devrimci faaliyetle başarı kazanamaz. Devrimci sınıfın subjektif olarak devrime hazırlanması demek, küçük büyük, iktisadi siyasi bir sınıf için ve bütün bir millet için aynı zamanda faal olması başarı için ilk şarttır.

"Proletarya ancak, dar ahbapçavuş çerçevicikleri içinde, şeytanı kuyruğundan çekistirmekle (zamikayetsa) uğraşma-dığı, bütün gösterilerinde, sosyal hayatın bütün kürsüle-rinde, bütün çalışan ve sömürülen yığınların şefi gibi mey-dana çıktığı ölçüde ve bu kitlelere burjuvaziyi yenmek için en büyük fedakarlıklara hazır ve kaabiliyetli olmadıkça kendi diktatoryasının imkansızlaşacağını kavratmış ölçüde devrimcilerdir." (V.İ.U.)

c-Kitlelerin Devrimciliği: Görüyoruz. Keşif kolunun (öncünün), yani devrimci siyasi partinin vazifesini yapması demek, kendi sınıfı içinde bilinçlice ve çok yanlı olarak en geniş ölçüde teşkilatlanması demektir.

Ancak, devrimci sınıf olan proletaryanın yetişmesi tek başına kalmaması ile başarıya ulaşır. İşçi sınıfı yalnız bütün yığınlar içinde faal rol oynarsa ve bütün kitleleri kendi çevresinde seferber edecek kaabiliyete erişirse, yetişmiş, devrim için olgunlaşmış bir sınıf olur.

Geniş yığınlar içinde teşkilat ve faaliyet güdücülüğünü beceren işçi sınıfı artık sırf "amelecilik" veya "saf devrimcilik" gibi dar, kuru ve spekülasyoncu (kuruntucu) iddiaları bir yana bırakır. Büyük yığınları harekete getirip şahlandıracak usuller ve prensiplerle yürür. Ne yalnız keşif koluna (öncü partiye), ne yalnız devrimci sınıfa dayanmak yetmez. Topluluğun bütün sınıflarının ve bütün kitlelerinin birbirleriyle olan münasebetlerini, karşılıklı davranışlarını hesaba katmak gerekir. Çünkü devrim, dar bir tarikat veya darbe'i hükümet değildir. Devrim doğrudan doğruya kitlelerin işidir.

"Kitlelerin pratik hareketi, -Söz yerinde ise,- milyonluk orduların seferber edilmesi EN SONUNCU ve EN KESİN KAVGA İÇİN belli bir topluluğun bütün sınıf kuvvetlerini ayaklandırmak konu olduğu zaman, yalnız alışılmış propaganda görenekleri, yalnız "saf" sosyalizm hakikat-lerinin tekrarlanması on para etmez." "O zaman kendi kendine sadece: Devrimci sınıfın keşif kolunu (öncüyü) kazandı mı, diye sormakla kalmamalıdır; şunu da sormalıdır: BÜTÜN sınıfların, ister istemez belli bir topluluktaki istisnasız bütün sınıfların tarihi gerçek güçleri seferber edildi mi? Ta ki böylelikle kesin savaş artık bütünüyle olgunlaşmış bulunsun." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", s.180-181).

Sonuç: Cephelerin Kuruluşu ve Münasebetleri: Toplulukta bütün sınıfların ve bütün zümrelerin karşılıklı durumları, ilişkileri, etki-tepkileri hesaba katılarak hareket edildiği zaman, şu üç sonucu elde etmemezlik olamaz:

1- Karşı-Devrim Cephesinde: Devrim düşmanı kuvvetler birbirleriyle çekişerek yıpranırlar.

2- İki Arası Kuvvetler: Yani, devrimle karşı-devrim arasında sallanan küçükburjuva eğilimleri rezil olurlar.

3- Devrim Cephesinde: İşçi sınıfı kesin kuvvetlerini işveren sınıfı aleyhine çevirmeyi başarır.

Bu kısa açıklamadan anlaşılıyor ki: Sübjektif devrim şartları aynı zamanda hem PARTİ'nin, hem devrimci SINIF'ın hem de KİTLE-LER'in devrime elverişli bir psikoloji ve

ideoloji tesiriyle hazır bulunmaları demektir. Bu üç başlı kuvvetlerden ve şartlardan birinin eksikliği, devrimin sübjektif şartlarının yerine gelmediğini gösterir.

Devrimci Parti olmazsa: kitlelerin ayaklanması, boğazlaşmacasına bir debelleşmeden sonra tarihte daima olduğu gibi ezilmeğe mahkum kalır. Çünkü devrim partisi derecesinde bilinçli bir teşkilatı bulunmayan her siyasi hareket, kafasız bir vücudun debelenmesine benzer. Gerek partisi, gerekse devlet teşkilatları öteden beri hazır bulunan üst sınıflar ve tabakalar, o çeşit kafasız ayaklanmaları her zaman yener.

Birinci Cihan Savaşından sonra İtalya, Almanya, Macaristan, Bulgaristan ve ilh. devrimlerinin yenilmeleri, o ülkelerde devrimci partinin ya var olmayışından yahut "yok denecek kadar zayıf" bulunması yüzündendir. Devrimci bir sınıfın bulunmaması; öteki kitlelerin ve keşif kolu (öncü) partinin devrimci olmasını neticesiz bırakır. Buna tarihte görülen en iyi örnek ortaçağ köylü isyanlarıdır.

Şeyh Bedrettin'ler, Jan Hüs'ler ve en sonraları Almanya'da Thomas Münzer'ler ve ilh. hareketleri hep ezildiler. Çünkü o vakit bugünkü işçi sınıfı gibi devrimci bir sınıf yoktu ve başa geçmemiştir.

Ne var ki, yalnız başına devrimci parti gibi, devrimci sınıfın bulunması da yetmez. Modern toplulukta işçi sınıfı bütün kitleleri teşkil etmez. Hatta çoğu ülkelerde nüfusun çoğunluğu işçi olamaz. Onun için, proletarya devriminde bütün kitleler işçi sınıfının geniş ihtiyat kuvvetleri (yedek güçleri) sayılır.

Her savaşta uzak yakın bütün yedek güçleri hazır tutmak zaferin başlıca şartıdır. Yedek gücü olmayan bir ordu her zaman en tehlikeli durumlara düşebilir. Devrimin yedek güçleri her memlekette en geniş anlamıyla bütün halk yığınlarıdır: Köylüler, esnaflar, aydınlar gibi.. Onlar dışında başka her sınıf ve zümre içinde yığınla hoşnutsuzlar bulunur.

Birinci Cihan Savaşından sonra görülen: İtalyan, Macar, Alman, Bulgar ve ilh. devrimlerinin yenilgiye uğramaları o ülkelerde devrimci sınıfın halk yığınlarını seferber etmeyi bilmemesinden ileri gelmiştir.

Devrimcileşmiş (PARTİ+SINIF+KİTLE) üçüzü bir arada bulunmadıkça başarılı bir devrimden söz edilemez. Bu üçüzün sübjektif devrim durumuna elverişli olması ne demektir?

Devrimci partinin devrimdeki rolü; bütün varlığı ile hep en başta doğuşmektir. Öyleyse, partinin devrime elverişli olması, hareket için gerekli her türlü savaşa hazır bulunması demektir. Bu hazırlık şüphesiz yalnız parti içinde değil, parti dışında: yani sınıf ve kitle içinde dahi tam olmalıdır.

Devrimci sınıfın ve kitlelerin devrime hazır olması deyince ne anlıyoruz?

Bilhassa şunu:

"Bir tek keşif kolu (öncü) ile hiçbir vakit zafer elde edilemez. Tüm sınıf, geniş kitle; ya keşif koluna (öncüye) doğrudan doğruya arka çıkmalı, yahut hiç olmazsa iyi dilekli tarafsızlık tutmalı ve keşif kolu (öncü)nün düşmanlarına karşı arka çıkmakta tam bir istidatsızlık tutumunu göstermelidir. Tek başına keşif kolunu (öncüyü) savaşa atmak, yalnız sersemlik değil, cinayettir de." (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", s.179).

Bu kuraldan şu neticeler çıkar:

1- Keşif Kolu (Öncü) : Topluluğun bütün bilinçli devrimcilerini kendi içinde veya çevresinde toplar. Maddî manevî her türlü savaşa hazır bulunur. (Bu hazırlıklar ileride görülecektir).

2- Tüm Sınıf ve Kitle:nin devrime hazır oluşu şunları gerektirir:

a) Sınıf ve kitlenin bir kısmı; Keşif koluna (öncüye) doğrudan doğruya yardım eder.

b) Sınıf ve kitlenin öteki kısmı: Keşif koluna (öncüye) karşı iyi dilekli tarafsızlık güder.

3- Sınıf ve Kitle: bütün olarak herhangi bir biçimde devrim düşmanlarına yardım etmeyi istemez.

O zaman devrimin sübjektif şartları tamamıyla yerine gelmiş bulunur.

C- HEM SÜBJEKTİF, HEM OBJEKTİF DEVRİM ŞARTLARI: Yukarıda söylenenler, gerek objektif, gerek sübjektif devrim şartlarının ne denli gerekli olduğunu göstermeye yeter. Bu iki zümre şartları birbirinden ayırmak, devrimi ortadan ikiye biçmek, yani öldürmek olur.

Devrim düşmanlarının daima yaptıkları veya yaptırdıkları en önemli zarar: Bu iki grup şartları aynı zamanda ve karşılıklı ilişki halinde göremeyişlerinden doğar.

Hayalci Sosyalistler, Blankistler; yalnız sübjektif şartlara dayanarak devrim yapmağa kalkışırılar.

Oportünist Sosyalistler ise: tersine, yalnız objektif şartlarla her-şeyin ve devrimin kendiliğinden oluvereceğini sanırlar. Daha doğrusu öyle bir sanı uyandırmaya çabalarlar.

Gerçekte bilimcil devrimciler her iki grup şartları tarihi ve konkret (somut) biçimleriyle mezcetmeyi (kaynaştırmayı) bilenlerdir.

a- Yalnız Sübjektif Şartlar Yetmez: Tarihte Eflatun çağından beri bir sıra sosyalist teoriler ortaya atılmıştır. Daha özellikle sosyalizm ancak modern işçi sınıfının politika alanına çıktığı gün doğabilmiştir. Neden?

Çünkü, ancak 19.cu yüzyılda kapitalizmin ağır makine sanayiini kurması ile birlikte, üretim araçlarının önüne geçilmez biçimde sosyalleştiği görülmüştür. 20.ci yüzyılda insan yığınlarının sosyal devrim eğilimlerine toplum ekonomi temelini çatırdaması yol açmıştır. Ondan önceki sosyal dilekler ve arzularla, hatta devrimci bir parti bile ortaya çıksa, devrimi yürütmek başarılmazdı.

"Onmilyonlarca insan PARTİ kanaatı dolayısıyla DEVRİME gitmez. Fakat böyle bir değişiklik (yani, "bü-yük sosyal ekonominin doğuşu"), zayıf akıllı Nikola Romanof'un devrilmesinden çok daha aşırıca devrimci olacak-tır. Tekrar ediyorum: Onmilyonlarca insan ısmarlama yol-dan devrime gitmez. Ancak, giderilmez zaruretlers ders ver-diği zaman, halk başka türlü olmasına imkan bulunmayan şartlara eriştiği zaman, halk topluluğu onmilyonlarca insa-nın cür'eti, atılgnlığı bütün eski batıl

itikatları kırıp yeni hayatı gerçekten devamlıca yarattığı zaman, onmilyonlarca insan devrime gider." (V.İ.U.: "Tekmil Rusya Köylüler Kongresinde Nutuk", 22.5.1917, C. XIV, Ks. 1, s. 168).

b- Yalnız Objektif Şartlar da Yetmez: Daha 19.cu yüzyıl ortalarından beri büyük sanayiın siklik (dönemcil) krizleri ile Avrupa'da sosyalist devrimi için gerekli temelli ekonomi tezatları birikmişti. Bu zıtlıklar temeli üzerinde ekonomik krizleri, politika karışıklıkları ve siyasi krizlerin savaşlar biçimi almış yürümüşü. Ne var ki, sübjektif şartlar yeterince gelişmediği için, bütün o imkanlar boşa çıktı. Patlıyan devrimler yer yer ezildi.

Hele 20.ci yüzyılda devrim şartları artık büsbütün kör körüne parmağım gözüne olmuştu. Öyle iken, "İkinci Enternasyonal'ın kocaka-rıları", yani kalles sosyalistler, artık kabına sığmıyan objektif şartları görüp, onların sonuçlarını gerçekleştirecek olan sübjektif devrim şartlarını ciddiye almaktan ve yerine getirmekten kaçındılar.

O zaman dünya kadar objektif devrim imkanları ve şartları ortaya çıksa, sübjektif şartlar yerine getirilmedikçe, devrimin muzaffer olamıya-cağını göze batırmak gerekti. Kalleslere (oportünistlere) şöyle bağırıldı:

"Yalnız bir tek grubun ve partinin değil, fakat bir tek sınıfın dahi iradesine bakmıyan bu objektif değişiklikler bulunmaksızın, -genel kural olarak,- devrim mümkün değildir. O objektif değişikliklerin bir araya gelmesine devrim durumu denir. Bu durum 1905 Rusyasında ve Batı'nın bütün devrim dönemlerinde vardı. Geçen yüzyılın 60 yılları Almanyasında, 1859-1861 ve 1879-1880 yılları Rus-yasında gene o durum vardı. Ama o ahval ve şerait içinde devrimler geçirilemedi. Neden? Çünkü devrim, devrimci durumdan çıkagelmez; belki, ancak yukarıda yazılı objektif değişmelerin sübjektif değişikliklerle bir araya gelme-sinden ortaya çıkar. Ve hele; hiçbir vakit, hatta krizler devrinde bile, düşürülmedikçe çökmiyen eski hükümeti kırıp ezmek (slomit) veya zedelemek (nadlomit) için, devrimci sınıf kaabiliyetinin yeterince güçlü devrimci kitle gerçekliği ile bir araya gelmesinden devrim sonucu çıkar." (V.İ.U.: "İkinci Enternasyonal'ın Krahi", s.140).

II- DEVRİM DURUMUNUN BELİRTİLERİ

Devrimin objektif ve sübjektif şartları anlaşıldı. O şartları göze batıran politika olayları nelerdir? Yani, yakında bir devrim olacağı ve devrimin zafer kazanıp kazanmıyacağı nereden belli olur?

"Genel olarak devrim durumunun alametleri (belirtileri) nelerdir? Başlıca şu üç alameti öne sürersek muhakkak yanılmış olmayız: 1) Egemen sınıfların kendi devletlerini değişmez tarzda muhafaza etmelerine imkan kal-maması; şu veya bu "yüksek" (yukarıdaki) krizlerin, yani ezilen sınıfların hoşnutsuzluğuna ve isyanına yol açan çatlakları yaratacak egemen sınıflara has siyasi buhranların patlaması.. Devrim için alışıldığı gibi yaşamayı "aşağıdakilerin istememeleri" kafi değildir, aynı zamanda alışıldığı gibi yaşamaya "yukarıdakilerin muktedir olamamaları" dahi lazımdır; 2) Ezilen sınıfların zaruret ve yoksulluklarının her zamankinden fazla keskinleşmesi; 3) Barışçıl devirlerde kendisini usul usul çapul edilmeye bırakan, fakat bütün buhran şartları içinde olduğu gibi, kasırgalı zamanlarda başlı başına tarihi ayaklanmaya

içinden bir çekiliş duyan kitle faaliyetinin, yukarıda söylenen sebeplerle, anadan doğma imişçesine (fitri sayılacak derecede) yükselmesi." (V.İ.U.: "İkinci Enternasyonal'ın Krahi", s.139-140).

"Bütün devrimlerce, ve hele 20.ci yüzyılın bütün(tremi-ya) devrimlerince teyid olunan temelli devrim kanunu şun-dan ibarettir: Devrim olması için sömürülüp ezilen kitlelerin eskisi gibi yaşamağa imkan kalmadığını anlamaları ve değişiklik istemeleri kafi değildir; devrim olması için, sömürücülerin de eskisi gibi yaşamağa ve idare etmeğe güçlerinin yetmemesi gerekir. Ancak "aşağıdakiler" eskiyi İSTEMEDİKLERİ ve "yukarıdakiler" ESKİSİ GİBİ EDEMEDİKLERİ vakit devrim muzaffer olabilir. Başka deyimle, bu gerçek şöyle ifade olunur: (gerek sömürenler, gerek sömürülenler dahil olmak üzere) tüm millete ait kriz olmaksızın devrim mümkün değildir. Yani, devrim olması için şunlar gerekir: önce işçi çoğunluğunun (veya çoğu bilinçli, düşünceli, siyasetçe faal işçilerin) devrim zaruretinin tamamıyla anlamaları ve devrim uğrunda ölüme atılmaya hazır bulunmaları; egemen sınıfların en geri kitleleri siyasete çekip getiren, hükümeti kuvvetten düşüren, hükümetin devrimciler tarafından çarçabuk devrilmesini mümkün kılan hükümet krizine düşmeleri ortaya çıkmalıdır. (Bütün modern devrimlerin alametleri (belirtileri) budur: Çalışan ve ezilen kitle mümessillerinin siyasi mücadele kabiliyetleri, eskisine nispetle on misli, hatta miktarca yüz misli daha büyük bir çabukluk peyda eder.)" (V.İ.U.: "Solcu Çocuk Hastalığı", s.172).

Bu iki pasajdan çıkan neticeleri göz önüne getirelim.

Modern devrimin TEMELLİ KANUNU şudur: Devrim "BÜTÜNÜYLE MİLLETE AIT BİR KRİZ"dir. Bir memlekette ne tek bir parti, ne tek bir sınıf, hatta ne de bütün ezilen ve soyulan alt sınıflar istedikleri için devrimi başaramazlar. Kriz yalnız alt sınıfları değil, sömürüyü güden üst sınıfları da sarmadıkça tam bir kriz olmaz. Tam bir millet krizi olmadıkça devrimin üstün gelmesi düşünülemez.

Gerçi devrim iki zıt sınıfın çarpışmasından doğacaktır. Yani, her hadisede olduğu gibi, bir tez (üst sınıflar), bir antitez (altsınıflar) bulunur. Bunların zıtlıkları birike birike en sonunda devrim denilen senteze varır. Mesele böyle konulunca, ne yalnız başına antitezin (yani alt sınıfların), ne yalnız başına tezin (yani üst sınıfların) durumuyla ihtilal (devrim) sentezi doğamaz. Bir elin sesi çıkmaz, deriz. Zıt sosyal sınıfların da yalnız biriyle devrim olmaz.

MİLLİ DEVRİM KRİZİ genel olarak ESKİDEN BERİ ALIŞIL-DIĞI GİBİ yaşamaya imkan kalmamış olması demektir. Eskiden beri alışıldığı üzere yaşamaya imkan kalmadığı nereden anlaşılır? Şunlardan:

1- "AŞAĞIDAKİLER" (ezilip soyulan kitleler) eskisi gibi yaşamayı İSTEMEZLER.

2- "YUKARIDAKİLER" (ezip soyan üst sınıflar) eskisi gibi yaşamaya MUKTEDİR OLAMAZLAR.

Aşağıdakilerin: "İSTEMİYORUZ!" yukarıdakilerin: "EDEMİYO-RUZ!" (beceremiyoruz, muktedir olamıyoruz) diyecek hale geldikleri nereden anlaşılır? Devrimin böyle pratikçe en açık belirtileri hangileridir?

Bu belirtileri gene diyalektiğin: (Tez+Antitez=Sentez); yahut mantığın: (Birinci Term+İkinci Term=Mantıki Netice) üçüyle özetlemek istersek, şöyle üç grupta derleyip toparlıyabiliriz:

A- Birinci Terim: Aşağıda Kriz (Bunalım); Ezilen ve soyulan emekçi alt tabakalarda devrim belirtisi ve psikolojisi şu esaslara dayanır:

1- Kitle Hayatında; ihtiyaç zaruretleri ve yoksulluk o zamana dek görülmemiş bir şiddet ve keskinlik kazanır. Bu durum kitlelerin yaşamaya tahammülünü çatlatır. Bununla birlikte, yalnız YOKSULLUK ve ZARURET yetmez. Onun kavranılması da şarttır.

2- Kitle Ruhunda; eskisi gibi yaşamaya imkan kalmadığı ve muhakkak bir değişikliğe lüzum olduğu kanısı doğar. Artık böyle sürgit yaşanamaz, bu böyle gidemez denmiye başlar. Bu kanı kitle içinde birinci basamak olarak görülen acıklı yoksul durumun ŞUURA GEÇMESİ (Bilinçleşmesi) demektir. Bununla birlikte, bir zaruretin sadece kavranılması da yetmez. O kavranılan yönde bir sıra eğilimler de doğmalıdır.

3- Kitleler Arasında; ruhlarda atlamak isteyen bir gerilme belirir. Sakin dönemlerde usluca boyun eğen kitleler, fırtınanın yaklaştığını hissederek, kendi başlarına ayaklanmak için fırsat kollarlar. O zamana dek görülmemiş KALKIŞMA eğilimi ve faaliyeti başgösterir. Bu durum, bilince çıkan kanaatlerin kitle iradesini harekete geçirmeye başladığına alamettir.

4- İşçi sınıfının Çoğunluğu; devrimin kaçınılmazlığını kavrar. Bu uğurda gerekirse ÖLMEYİ GÖZE ALIR. Biliyoruz ki devrim kitlelerinin keşifkolu (öncüsü) işçi sınıfıdır. Başa işçi sınıfı geçmedikçe modern bir devrim gerçekleşemez. Onun için işçi sınıfının çoğunluğu, yahut hiç değilse işçi sınıfı içinde bilinçli, düşünceli ve politika alanında faal olanlar her bakımdan devrime hazır bulunmalıdırlar.

Yalnız görüyoruz ki bütün bu belirtiler tek yanlıdır. Onları tamamlayacak öbür yandaki belirtiler de gerektir.

B- İkinci Terim: Yukarıda Kriz (Bunalım); Kitleleri ezip soyan güdücü üst tabakalarda ve sınıflarda görülen devrim belirtisi ve psikolojisi şu esaslara dayanır:

1- Üst Sınıfların Hayatında; eskisi gibi rahat yaşamak ve kolay idare etmek imkanı kalmaz. Her işte güçlükler, her yanda ve her teşebbüste aksilikler onların yaşama ve gütmeye KUDRETLERİNİ KIRAR. Ancak bu iktidarsızlığın bilince çıkması lazımdır.

2- Egemen Sınıfların Psikolojisinde; kötümser kanılar gelişir. Üst sınıflar şimdiye dek değişmeden kullandıkları devlet cihazını daha fazla muhafaza etmenin ellerinden gelmeyeceğini anlarlar. İster istemez bir sıra HÜKÜMET DEĞİŞİKLİKLERİ yapmayı göze alırlar.

3- İdari, Siyasi Krizler; baş gösterir. Bu "yukarıdaki" bunalımlar en geri kalmış kitlelerin yavaş yavaş gözünü politikaya doğru açar. O zamana dek dünyadan habersiz görünen yığınlar

siyaset meselelerine ve hareketlerine şiddetle ilgi gösterirler. Bu durum siyasette ve idarede başlamış bulunan krizi bir kat daha artırır.

4- Hükümet Zayıflar; biliyoruz, egemen rejimin biricik savunucusu egemen sınıf emrinde işleyen devlet cihazıdır. Siyasi buhranlar devlet cihazı içinde öyle çatlaklar yapar ki: siyasete uyanmış kitlelerin hoşnutsuzlukları o yarıklardan içerilere doğru işliyerek hükümeti büsbütün aşındırır ve ezilen sınıfların isyanına tabanı hazırlayıp yeni yollar açar. Böylelikle devrimciler tarafından hükümetin çabucak devrilmesi mümkün olur.

C- Mantiki Netice: İhtilal (Devrim); Yukarıda işaret edilen birinci ve ikinci term olaylarının kaçınılmaz sonucu ihtilaldir. İhtilal belirtileri şöyle sıralanabilir:

1- Yukarıda Egemen Sınıflar; mesela SIK SIK KABİNE DEĞİŞTİRMEK gibi sürekli bir siyaset kararsızlığı içinde bunalırlar. Her gün yeni bir suistimal gerizi patlar. Her gün yeni bir idare rezaleti ayyuka çıkar. Burjuvazi it dalamış keçiye döner ve bir türlü sürekli bir siyasi kombinezon kuramaz.

2- Aşağıda Halk Yığınları; yukarıda geçen yüksek oyunlardan öylesine bezmiş, var olan rejime karşı o kertede güvensizlikle dolmuştur ki, artık hükümet ne dese onu yalan sayar, ne yapsa onda yeni bir hile sezer. İyi veya kötü başvurulmuş bütün yarım yamalak idari tedbirler hoşnutsuzluğu arttırmaktan, tenkitleri (eleştirileri) büyütmekten başka netice vermez.

3- Bütünüyle Kitle Mümessilleri; normal zamanlarda görüldüğünden on misli, yüz misli fazla tahrikat (ajitasyon) ve teşkilat faaliyeti, on kat, yüz kat fazla döğüşkenlik, mücadele kaabiliyeti gösterirler. Hangi meseleye, hangi müesseseye el atılsa, orada kitle mümessillerinin bir teşekkülü, bir faaliyeti ve bir mücadelesi ile karşılaşılır.

Yukarıda sayılan bütün belirtiler (alametler) belirdi ve iş o raddeye geldi mi, artık pratik ihtilale (devrime), yani İSYAN kapısına dayanılmıştır.

Beşinci Bölüm

İSYAN

"Vatandaş harbinin (sivil savaşın) okulu halk için boşa gitmiş olamaz." (V.İ.U.: "Siyaset Aleminde Yakacak Madde", 1908 Haziran, C.XI, s.59).

İsyan, kitleler içindeki devrim mayalanışının fiili biçimde patlak vermesidir. Bu patlayış karşısında devrimcilerin durumu ne olabilir? Daha doğrusu, isyanla devrimciler nasıl ilişkili bulunurlar? Başka deyimle; devrimciler isyana hazırlanmalı mı? Ne zaman ve nasıl hazırlanmalı?

Proletarya devrimcileri içine sokulan küçükburjuva devrimcileri, her yerde yaptıkları gibi, isyan meselesinde dahi iki uca sapmaktan kurtulamazlar. Bu sapıkların iki ucu şöyledir:

1- Ya isyan önünde yalnız bir sürü ukalaca VAİZLERDE bulunmanın herşeye yetip artacağını iddia ederler,

2- Yahut ta devrim DURUMU var olmadığı halde anarşist dengesizliğine kapılarak isyanla oynamaya kalkarlar.

Gerçek devrimciler:

1- Ne isyanla oynarlar ve isyanı ellerine yüzlerine bulaştırırlar,

2- Ne de kollarını kavuşturup isyanın gökten zembille inmesini beklerler..

Devrimcilik, her iki çeşit sapıtmadan uzak kalarak, her şeyi yerli yerinde, vaktinde ve zamanında, tam ve kesin olarak yapmaktır.

"Ne kadar az olursa olsun, tarih bilgisi bulunup ta, bu meselenin yüce bilginleri Marks ve Engels'i etüd etmiş olan hiçbir Sosyal Demokrat, hiçbir zaman askerlik biliminin gayet büyük bir anlamı olduğundan, halk kitlelerinin ve halk sınıflarının yüce tarihi çatışmayı çözümliyebilecek bir araç ve silah olan askeri tekniğin ve savaş teşkilatının pek büyük önemi bulunduğundan şüpheye düşemez. Sosyal Demokrasi hiçbir zaman askeri komplolarla oynayacak derekeye düşmez. O vatandaş harbinin başlangıç şartları yüz göstermedikçe askercil plan meselelerini hiçbir vakit birinci plana çıkarmaz." (V.İ.U.: "Devrim İradesi ve Devrim Hükümeti", 27.6.1905, C.VI, s.270).

I- İSYANI TEŞKİLATLANDIRMA GEREĞİ

İsyan; bilince çıkmış devrim zaruretini fiilen teşkilatlandırıp güçlü bir plana göre gerçekleştirmektir. Devrimci olup ta devrimi isyan şeklinde fiili bir plana göre teşkilatlandırmayı bilmemek: doğum olmalı, ama doğuma hazırlanmamalı, demek kadar anlamsızdır.

Bununla birlikte, kendilerine "devrimci" süsünü verip te o anlamsızlığı yapanlar, yani isyanın fiili bir teşkilat ve bir plan eseri olacağını düşünmeyenler yahut düşünmek istemiyenler çoktur. Bunlar, her türlü isyan HAZIRLIĞINA "Jakobinizm" veya "Blankizm" damgasını yapıştırıp, devrimciliği devrim palavracılığına çevirirler.

Mesela, pratik isyan gelip çattığı zaman, o gibi devrim palavracıları büyük bir ciddilikle şöyle derler: "Ağırlık merkezi silahlanma işinde değildir; teşkilatların sistemlice hazırlanmasında dahi değildir. Belki yakıcı silahlanma arzusu ile halkı silahlandırmakta ve kendi kendini silahlandırmaktadır."

Bu gibiler en krizli anda isyanı tekilatlandırmak dururken onu bir yana bırakıp halka platonik anlamda "silahlanma arzusu" verecek laflar söylemeyi yeterli görürler. Dayanın, vurun, kırım demekle herşey olmuş ve devrim yerine gelmiş gibi!

Oportünistlerin o küçükburjuva gevezeliklerine karşı devrimciler şöyle cevap verirler:

"Hareketimizin ardına katılmak isteyen bu kaba burjuva (Filisten)in savurduğu palavralar yüzünden Sosyal Demokrasi için ne yakıcı bir utanç duygusu duyuluyor! Halkı yakıcı silahlanma arzusuyla silahlandırmak, SOSYAL DEMOKRASİ'nin (yani 1905 yılı devrimci Marksistlerinin) sürekli, genel, HER ZAMANKİ ve HER GÜNKÜ vazifesidir. Öyle bir vazife ki, bu Japonya'da, İngiltere'de, Almanya'da, İtalya'da tıpkısı tıpkısına uygulanır. Her nerede ezilenler varsa, her nerede sömürücü sınıfa karşı döğüşü-lüyorsa, orada sosyalistin vaiz edeceği şey daima ezilenleri ilkin ve herşeyden önce yakıcı silahlanma ihtiyacı ile silahlandırmaktır. Aslında bu "arzu ve istek" daha işçi hareketi BAŞLADIĞI gün bile dopdolu bir gerçeklik olarak vardır. Sosyal Demokratların gözettikleri şey: o yakıcı arzuyu ve isteği bilinçlendirmek, o isteği duyanlara her türlü siyasi ahval ve şerait içinde teşkilatlı ve planlı hareket ve faaliyet gösterme gereğini hesaba katmayı dayatmak (empoze etmek) olur. "(V.İ.U.: "Devrimi Teşkilatlandırmalı mıyız?", 8.2.1905, C.VI, s. 92-93).

Kitlelere "isyan arzusu besleyiniz" demek: malumu ilam etmektir, bilineni tekerlemektir. Yerine göre o da yapılır. Ne var ki, sömürülen yı-ğınlar öyle arzu ve isteklerle her zaman zaten yanıp tutuşmaktadırlar. Tarih kitlelerin öyle sırf isyan arzularına kapılıp ayaklanmalarıyla doludur.

Mesele bu ayaklanmaları kışkırtmakla bitmez. Marifet; isyan arzusu ile kavru lan insanlara isyanın yolunu ve erkanını öğretmektir. İş; isyanı muzaffer kılmaktır.

İsyanın muzaffer olması için en başta: 1)Niçin?; 2) Ne zaman?; 3) Nasıl? isyan olacağını ve ne biçim davranılacağını yığınlar a öğretmek ve bu uğurda hazırlanmak gereklidir.

1- İsy an NİÇİN olur? Bu soru isyanın anlamını, tabiatını, mahiyetini ve zaruretini, kaçınılmazlığını İZAH etmekle cevaplandırılır. Halk yığınlarına isyanın niçin olacağını iyice anlatmak, onu BİLİNÇLENDİRMEK, "yakıcı silahlanma arzusunu" şuur a (bilince) çıkarmaktır. Bunda hiç kimsenin kuşkus u ve tereddüdü olamaz. Bilinçsiz hiçbir devrim başar ılamaz.

Ancak, niçin olduğu izah edildikten sonra gelen iki soruya karş ılık, elle tutulur cevap hazırlanmaksızın "silahlanma arsuzundan" bahsetmek, isyana özenmektir. Bu özent i eğer kuru demagoji değilse, yahut gizli polis provokasyonu değilse; toyca bir laf ebeliği, tehlikeli bir avantüryelik olur.

2- İsy an NE ZAMAN olur? Devrimin anlamı bilindikten sonra, zaman sorusunun karş ılığını bulmak güç değildir. İsy an devrim durumuna gelindiği vakit olur. Devrim durumu, görmüş olduğumuz gibi: Devrim şartları ve devrim alametleri (belirtileri) ile belirir.

3- İsy an NASIL olur? İşte asıl Marks'ın "İSYAN GÜZEL- SANATI" dediği şey budur. İsy an güzelsanat ı, her ülkede var olan politik ve sosyal şartlara göre: DEVRİMİ TEŞKİLATLANDIRMAK ve PLANLI HAREKETİ HAZIRLAMAK ile yapılır.

II- İSYAN BASAMAKLARI

Gerçek devrimciliğin Jakobinizm'den, Blankizm'den ve Anarşizm'den fark ı: Devrim stratejisini bilimci l biçimde göz önüne koyarak harekete geçmelerinden ibarettir. Devrim

kuvveden fiile çıkmak için, laftan işe geçmek için isyanla taçlanmalıdır. Ancak bu böyle olacaktır diye, hemen bir devrimciler teşekkülü kurulur kurulmaz, milli ölçüde krizi, yığınların ve sınıfların durumunu hesaba katmaksızın isyana kalkışmak, avântür (macera) peşinde koşmak ve ezilmeyi göze almaktır. Herşey gibi isyanın da vakti saati vardır. Bu vakit ve saat Bektaşî sırrı değildir. Belirli ve bilinen basamaklardan sonra gelir.

Devrimin strateji basamakları başlıca üç konaktır: 1- Orduyu toplamak, 2-Orduyu hazırlamak, 3- İsyanı hazırlamak..

Bilindiği gibi, bir savaşı yapmak için herşeyden önce ordu bulunmalıdır. Ancak sırf bir ordu toplamak, orduyu takımlara, bölüklere, alaylara ayırmak yetmez. O bölümler arasındaki ilişkiyi belirlendirmek, orduyu talim ve terbiye ile eğitip öğreterek yetiştirmek, manevralarla hazırlamak lazımdır.

Ancak o GENEL HAZIRLIKLAR hazırlandıktan ve tamamlandıktan sonra savaş, yani isyan başlayabilir.

Bu konuda en belli örnek, devrimin bütün konaklarını ve basamaklarını başarıyla geçip isyanı zafere ulaştırmış olan memlekette bulunabilir. Oradaki devrim stratejisinin üç basamağı şöyle tespit edilir: (Her devrim basamağının ve konağının açıklaması yapılırken tırnak içinde alınan pasajlar, V.İ.U.'un: "Devrim Öğretir", 13.6.1905, No. 8-9, C. VI, s. 287 incelemesinden alınmıştır).

A- Birinci Basamak: Ordu Toplama Konağı (1897); Memlekette o zaman dünyaca Nihilist, Rusya için Narodniki (Halk Dostları) denilen Anarşist hareketi vardı. Marksizm, öyle anarşist metodları ile girişilmek istenen sözde isyan yapmacıklarını reddetti.

Lenin, 1897 yılı çıkan "RUS SOSYAL DEMOKRATLARININ VAZİFELERİ" eserinde Marksizm'in görüşünü şöyle belirtti:

"Şimdi; istibdatın doğrudan doğruya devrilmesi için isyana veya geniş siyasi grevlere, yahut herhangi taarruzlara kalkışmak, generallerin orduyu toplamadan harp meclisini teşkilatlandırmalarına benzer." (s.18).

"Burada isyana hazırlık yok, sadece orduyu derleyip toparlamak, yani genel olarak tahrikat (ajitasyon), pro-paganda ve teşkilatlanma söz konusudur."

Demek devrim ordusunu toplama konağının başlıca işi gücü şunlardır:

- 1- AJİTASYON,
- 2- PROPAGANDA,
- 3- TEŞKİLAT..

B- İkinci Basamak: Genel Hazırlık Konağı (1902); Birinci basamaktan beri geçen beş yıl içinde sistemlice propaganda ve teşkilat faaliyetleri ile devrimciler ordulaştılar.

Şimdi bu ordu ile ne yapılacaktı? Lenin o yıl çıkan "NE YAPMALI?" eserinde Marksizm'in görüşünü şöyle koydu:

"Halk isyanını tasavvur etmelisiniz. Gerçi şu günler (Şubat 1902'de) bizim isyanı düşünmemiz ve ona hazırlanmamız gerektiğinde herşey sözbirliği etmiştir. Fakat nasıl hazırlanmalı?"

Bu soruya biri olumsuz, biri olumlu olmak üzere iki karşılık verilir:

1- Özel Olumsuz Karşılık: İsyana GENEL OLARAK hazırlanmak, hemen Merkez Komitesinin adamlarını dört bir yana gönderip oralarda derhal isyan şiarları atmak değildir. Bu yapılmayacaktır.

2- Genel Olumlu Karşılık: Yapılacak olan şey, "Sadece özellikle isyan şartları içinde isyan zaferinin muhakkak gerçekleşmesini garantileyecek olan düzgün iş yapmak"tan ibarettir.

"Bu mülahaza isyan konusunda hangi şartları öne geçirir?1°) Parolalar "koyup bekliyen" özel ajanlar tayin etmek anlamında isyana "hazırlanmak" fikrinin saçmalığını; 2°) Düzenli (muntazam) iş yapan şahıslar ve teşkilatlar arasındaki GENEL bağlanmalar İŞİNİ TEŞKİLATLANDIRMA'nın zaruriliğini; 3°) Böylelikle, Proleter olan (işçi) ile proleter olmıyan (bütün hoşnutsuz) tabakalar arasındaki bağlılığı güçlendirmenin zaruriliğini; 4°) Siyasi şartların değerini hakkıyla takdir etmeye ve siyasi olaylara pek uygun "çağrıda bulunmaya" elverişli tam çalışmalar topyekünün zaruriliğini; 5°) Bütün mahalli devrimci teşekkülleri bilfiil kazanmanın zaruriliğini."

"Netice olarak, İSYANA HAZIRLANMA parolası" artık açıkça önümüze çıkmıştır. Ama bu basamak henüz DOĞRUDAN DOĞRUYA isyanı davet, isyan çağrısı konağı değildir. Hareketin isyan zaruretlerine "artık müncer olduğu", "derhal silahlanma, dövüş grupları halinde teşkilatlanma ve ilh. ın zaruri bulunduğu henüz itiraf edilmez."

Demek isyana "GENEL HAZIRLIK DEVRİ" dediğimiz ikinci basamakta bulunmıyan şey: "DOĞRUDAN DOĞRUYA İSYANA ÇAĞIRMAK" meselesidir. Burada aralıksız ve dolayısızca silaha sarılmak ve savaş grupları kurmak yoktur. Derlenip toplanmış bulunan orduyu savaşa girecek duruma getirmek vardır.

Onun için de, özellikle iki nokta üzerinde durulur: 1) BAĞLILIK (irtibat), 2) MANEVRA..

İRTİBAT: şu alanlarda kurulur:

1- Muntazam çalışan ŞAHISLAR ve TEŞKİLATLAR arasında bağ kurulur. Yani, Parti içinde ve Parti ile kitle teşkilatları arasında irtibat sağlanmalıdır.

2-MAHALLİ devrimci teşkilatlarla PARTİ teşkilatı arasında bağlılık kurulur.

3- İŞÇİ kitleleriyle bütün HOŞNUTSUZ kitleler arasında irtibat kurulur.

Ve bütün bu bağlar gereği gibi kuvvetlendirilir.

MANEVRA: şöyle yapılır:

- 1- Siyasi ŞARTLARIN kitle hayatı ile olan ilişkileri doğru seçilir.
- 2- O ilişkilere ve şartlara göre kitle, belli ve uygun siyasi HAREKETLERE çağrılır.
- 3- Bu çağrıya elverişli bütün ÇALIŞMA BİÇİMLERİ yaratılır.

Böylelikle, büyük halk yığınlarının hareket ve manevra kaabiliyetleri arttırılır.

C- Üçüncü Basamak: İsyana Hazırlık (1905); İkinci basamakla, genel hazırlık konağı ile geçen üç yıl, gerekenler yerine getirildikten sonra, yani kitlelerin gerek teşkilat bağlılıkları, gerekse manevra ve hareket kaabiliyetleri oldukça geliştikten sonra, üçüncü basamağa sıra gelmiştir.

Tam 1905 yılı Rus Çarlığı Japonya ile yaptığı Mançurya savaşına girdi. Sırf idaresizlik yüzünden yenilgiye uğradı. Bunun üzerine Rusya'da derin bir bunalım görüldü. O zaman artık doğrudan doğruya isyan parolası gelmişti.

"Üçüncü basamak, 1905 yılı, "İleri" gazetesinde ve 3.cü Kongre kararlarında daha ileri adımlar atıldı: BUNDAN BÖYLE, isyanın tüm politik hazırlıkları, hemen isyan için derhal teşkilatlanma ve silahlanma üzerine, ve DOĞRUDAN DOĞRUYA PAROLALAR atma üzerine, özel savaş grupları teşkilatlandırmak üzerine girişimler yapıldı.. Çünkü, hareket artık isyanın silahlanmak zaruretine müncer olmuştu, varıp dayanmıştı." (Kongre'nin İkinci Kararı)

Devrimci olup ta isyana hazırlanmamak; ana karnındaki çocuğun doğumu için gerekli hazırlığı yapmamaktır. Tıpkı onun gibi, devrim stratejisini yukarıda dokunulan üç basamağı az çok gelişmedikçe isyana kalkışmak ta; ana karnındaki çocuk henüz tam teşekkül etmeden doğumu kışkırtmağa benzer. Böyle bir olaya doğum denmez, çocuk düşürtme denir. Her iki durumda yapılan işe: usta ebelik değil, cinayet adı verilebilir.

III- İSYAN ANI

Buraya dek görülenlere bakılırsa anlaşılır. İsyân, her zaman ve her ne pahasına olursa olsun derhal ortaya atılacak mutlak ve soyut bir prensip değildir. Sosyal olgunluğun ister istemez vardığı gayet KONKRET (Somut) bir sonuçtur. Ancak devrim durumunda anlatılan genel buhran (kriz) gelip çattığı zaman isyan parolası atılabilir.

"Biz devrimci Sosyal Demokratlar için, isyan, mutlak değil, somut bir şiardır. Biz onu 1897 yılında uzaklaştırdık (bir yana bıraktık), 1902 yılında genel hazırlık anlamına gelmek üzere ortaya koyduk; ancak 1905 yılının 9 Ocağından sonra, doğrudan doğruya çağrı olarak ortaya attık. Unutmıyalım ki Marks 1848 yılı isyandan yana idi, fakat 1850 yılında isyan üzerine saçmalamaları ve palavraları tenkit etti, takbih etti. Liebknecht 1871 savaşından önce Reichtag'a katılanlara karşı ateş püskürdü. Ama savaştan sonra Reichtag'a bizzat kendisi katıldı." (V.İ.U.: "Parlemantarizm Oyunu", 13.11.1905, C.VI, s.475).

Doğrudan doğruya isyan saati seçilmesi nazik bir andır. O anı seçmek, yakalamak ve kaçırmamak isyan güzelsanatının baş problemidir. İsyana saatinin çaldığı nereden anlaşılır?

Burada devrim durumu konusunun bütün meseleleri birden anılmalı ve hele DEVRİM ALAMETLERİ (belirtileri) iyice göz önünde tutulmalıdır. Ancak devrim şartlarının ve belirtilerinin bilimcil kavranışıdır ki, Marksist devrimciliği Jakobinizm'den ve Blankizm'den ayırdeder. Bu ayırt, başlıca üç noktada toplanır:

"İsyana muzaffer olmak için, gizli ittifaka, partiye değil, öncü sınıfa dayanmalıdır. Bu birincisi. İsyana, halkın devrimci ayaklanması manivelasına (padyem) dayanmalıdır. Bu ikincisi. İsyana, büyüyen devrim tarihinde öyle bir KOPUŞMA (perelomny) NOKTASI'na dayanmalıdır ki, o zaman; halkın öncü sınıflarında faaliyet en son haddini bulur (en fazla olur), düşman saflarında ve kararsız devrim dostlarının ZAYIF İKİYE BÖLÜNÜŞ SAFLARINDA gayet kuvvetli yalpalamalar görülür." (V.İ.U.: "Marksizm ve İsyana", 1917, C.XIV, Ks.2, s. 135-136).

Tekrarlamalardan yılmıyalım:

1- Yalnız kumpas kuran bir gizli anlaşma ile isyana kalkmak: Blankizm'dir. Yenilmek için birebirdir. "Yalnız keşif kolu (öncü) ile devrim olmaz."

2- Devrimin subjektif şartlarında gördüğümüz gibi, öncü sınıfın ve tüm kitlelerin devrimci ayaklanma hızı Parti hazırlığı ile konkret (somut) tamamlanmalıdır.

Lakin biliyoruz, isyana anı yalnız bu iki şartın bir arada bulunmasıyla da gelmiş sayılmaz. Hatta bu şartların hep bir arada bulunması için bile, asıl OBJEKTİF ve tüm MİLLİ, TARİHİ bir KOPUŞMA lazımdır. Bu kopuşmalar, gördüğümüz EKONOMİK, POLİTİK krizlerden gelir. Ancak öyle derin krizler sırasında keşif kolu (öncü), sınıf ve kitlelerin subjektif devrim şartları, tam isyana saatinin çaldığını gösteren devrim alametleri (belirtileri) belirir: Aşağıdakiler "İstemiyoruz!", yukarıdakiler "Edemiyoruz!" derler.

Kopuşma alametleri (belirtileri) şöyle olur:

1- YUKARIDA: "DÜŞMAN SAFLARINDA" pek kuvvetli sallanmalar. Her gün değişen politika kombinezonları. Meclis yaygaraları. Kabine sahneleri. Bir türlü ileriye, geriye gidememiş. Suistimler, skandallar, ifşaatlar.. birbirini kovalar.

2- ORTADA: "KARARSIZ DEVRİM DOSTLARI", özellikle küçükburjuva devrimcileri arasında her kafadan bir ses çıkar. Saflar ikiye, üçe, beşe skizogoni biçiminde alabildiğine parçalanır. Kimse ne dediğini bilmez. Bölünmeler ve zayıflamalar son kerteye varır.

3- AŞAĞIDA: Bütün o düşman saflarında ve kararsız dost saflarında beliren sallanmalara karşılık vermek isteyen büyük bir HOŞNUTSUZLUK ve FAALİYET başgösterir.

a) Hoşnutsuzluk: Yukarıdan yapılan her teklife, alınan her tedbire karşı ne olursa olsun halk yığınları homurdandır. Yarım teşebbüsler, ikiyüzlü manevralar kitleleri sınırlandırmekten başka birşeye yaramaz. Demagoji kimseyi aldatmaz hale gelir.

b) Faaliyet: Kitleler arasında ve öncü sınıflarda faaliyet o zamana kadar görülmedik biçimler alır ve "on kat, yüz kat" artar.

Aşağıda devrimci sınıfların hoşnutsuzlukları ve faaliyetleri bir bendin arkasında yavaş yavaş birikip kabaran sular gibi derece derece yükselir. Basamak basamak biçimlenir. Ve en sonunda isyan kılıklarına girer.

"Ayaklanmalar, gösteriler, sokak kavgaları, devrim ordusunun müfrezeleri; işte halk isyanının gelişim konakları bunlardır. Odessa hadiseleri eski ayaklanmaların apaçık biçimidir." (V.İ.U.: "Devrim Ordusu ve Devrim Hareketi", 26.7.1905, C.VI, s.267).

Demek isyana varan basamaklar sıra ile şunlardır:

1- AYAKLANMALAR; yahut burjuva basının deyimiyle HALKIN GALEYANI, köpürüp kabarışı,

2- GÖSTERİLER; köpüren halkın fabrikalardan ve semtlerden sokaklara TAŞMASI,

3- SOKAK KAVGALARI; sokağı zapteden halk yığınları ile irtica kuvvetleri arasında ÇARPIŞMALAR,

4- DEVRİM MÜFREZELERİ; silahlı devrim ordusu kuvvetlerinin PLANLI HAREKETİ...

Bütün bu durumların özeti şudur:

a) Yukarıda (hakim sınıflarda ve egemen idarede) siyasi bunalım,

b) Ortada (küçükburjuva devrimcilerinde) siyasi tereddüt,

c) Aşağıda (işçi ve çalışkan halk tabakalarında) siyasi hareket...

Bu üç başlı deprem son kertesini bulduğu anda devrimci ürününü verecek olan isyan saati çalmış demektir.

IV- İSYAN KUVVET İSTER

Parti, devrimci sınıfın ve o sınıf vasıtasıyla kitlelerin kurmay ve kumanda heyetidir. Bu heyet, kitlelerin dileklerini ve eğilimlerini PAROLALARLA (şiarlarla), SLOGANLARLA deyimlendirir ve TEŞKİLATLARLA biçimlendirir.

Bütünüyle topluluk gibi kitle hayatı da kimi yavaş, kimi ansızın, ama hiç durmaksızın bir değişme içindedir. Kitlelerin dilekleri ve eğilimleri zaman zaman başkalaşır. Onun için, Partinin ortaya atacağı parolalar ve biçimler de, vaktine göre, yerine göre başka başka olmalıdır.

Mesela, devrim stratejisinin birinci konağında yalnız propaganda, ajitasyon ve teşkilat işleri önemlidir. İkinci basamağında kitlelerin siyasi eğitimi ve kitle keşif koluğu için bağlılık ve manevra kaabiliyetleri üzerinde durulur. Bu iki konak, devrim hareketinde tedrici birikim ve tekamül (evrim) konağıdır.

Üçüncü isyan basamağında birden atlama olacaktır. Ona göre yepyeni ve bambaşka parolalar ve biçimler ilk plana geçer.

Böylece, her yeni konak basamağında eski vazifelerin üzerine yenileri gelip katılır.

"Kitle ile bağlılığı güçlendirip genişletmek üzere parti-mizin bütün teşkilat gruplarının, bütün alışılmış düzenli ve akar çalışmalarından, propaganda, tahrikat (ajitasyon) ve teşkilat çalışmalarına yön verilir. Bu çalışmalar her zaman gereklidir.Ama devrim anında, başka herhangi zamana nazaran, bu çalışmalar yeterli sayılabilmekten uzaktır. Öyle bir anda işçi sınıfı açıkça devrimci çıkışlar için çırpınır ve biz bu çıkışların ödevlerini ve görevlerini hakkıyla yerine getirmeyi düşünmek zorundayız."(V.İ.U.: "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği", 1905, C.VI, s.304).

Devrim anında isyanın zafer bulması için gerekli olan yeni görevler, yeni parolalar ve yeni biçimler nelerdir?

Buraya dek üzerine direnerek bastığımız nokta hep KİTLE problemi idi. Şüphe yok, devrimin motoru kitledir, diyorduk. Kitlesiz devrimden bahsetmek, tenesiz değirmen döndürmek kadar gülünç bir demagojidir. Burada diyalektiğin, devrim diyalektiğinin ikinci termi birinci plana geçiyor. Yalnız kitle ile isyan, ne olur, ne de üstün gelir. Kitlenin, isyana uygun biçimde seferber edilmesi gerektir. Bu seferberliği yapacak olan da partidir.

Daha doğrusu, çalışan, sömürülen ve ezilen kitleler her zaman devrimcidirler. Oysa devrimler pek seyrek görülürler. Hele isyanlar her zaman zaferle bitmez. İsyân meselesinde sırf kitlenin, yani halk yığını çoğunluğunun istemesi ve iradesi başarı kazanmayı gerektirmez. Halk çoğunluğu iyice devrimden yana çıkar, devrime açıkça oy verir, sonra bakarsınız neticeyi irtica kazanır.

Öyle ise, isyan işinde yalnız ve soyutça "Halk çoğunluğunun iradesi" deyip ona yaslanmak, hele zafer beklemek, mağlup olmayı göze almak demektir. Böyle bir durumda kalmak kitlenin öncülüğüne ve şefliğine layık olmamak demektir.

Marks 1848 yılı "HALK ÇOĞUNLUĞUNUN İRADESİ" üzerine bir sıra kararlar alan küçükburjuva demokratları ile alay eder. 1917 Rusyasında devrim Mart ve Nisan ayları boyunca ilerlemişken, Eylül ve Ağustos ayları boyunca geriye doğru adımlar attı. Bu durum, halk çoğunluğunun devrimi istemediğinden ileri gelmiyordu.

1936 yılı İspanya'da "Halk Cephesi" memleket kitlelerinin büyük çoğunluğunu kendine çekti, hatta meşru bir de sivil hükümet kurdu. Fakat, bir avuç satılık general, yabancı hükümet entelicensleriyle (gizli servisleriyle) anlaşarak, kanlı İspanyol tecrübesinden irticacı zaferle çıkardı. Fransa'da Halk Cephesi ezici çoğunluk olduğu halde, Radikallerle Sosyalistler orduyu işçiye karşı sürdüler, grevi süngü kuvvetiyle bastırdılar. Sonra İngiliz Finans-Kapitalinin arabasına binerek, memleketi de, orduyu da Alman Naziliğine sapasağlam teslim edip yerlerine oturdular.

Tarih böyle acı örneklerle doludur. Hal böyle iken, kendilerine "demokrat" süsü veren küçükburjuva kalles politikacıları isyana karşı "oy çoğunluğu" pusulasından bahsederlerse, bu yalnız gülünç değil, aynı zamanda alçakça bir oyundur.

Bütün irtica trajedilerinde devrim hareketini baltalıyan zihniyet, kitle ile devrimin münasebetini anlamamaktır. İsyana doğumu ile taçlanmayacak bir devrimci faaliyet, ölü doğum demektir. İsyanın mevcut eski çerçeveler içinde kalmıyacağını, ancak o çerçevelere karşı, o çerçeveleri parçalıyarak üstün gelebileceğini düşünmemektir.

Küçükburjuva illüzyonu şunu anlamaz: Devrim bir savaştır. Savaşta muzaffer olmak için belli bir silah gücü ve askercil teşkilat işi başta gelir. Yoksa her türlü teşkilatsız çoğunluk, her türlü silahsız kitle iradesi boşa gider. İrticaa yem olur. Küçükburjuvanın ve işçi içindeki burjuva ajanının kafası şunu anlamaz:

Devrimde, düşman sınıfları YENMEK lazımdır. Düşman sınıfları koruyan devlet iktidarını DEVİRMEK lazımdır. Fakat bunun için, "Halk çoğunluğunun iradesi" yetmez. Belki mücadeleyi isteyen ve mücadele kabiliyeti olan sınıfların KUVVETİ, ZORU lazımdır. O zor'dur ki, kesin anda ve kesin yerde düşman kuvvetlerini DAĞITIR.

"Devrim esnasında kaç kere, azlık fakat daha iyi teşkilat-lı, silahlı ve merkeziyetli kuvvetlere kumanda eden sınıflar, ağalar ve burjuvalar, daha kötü teşkilatlı, kötü silahlı, dağınmık "halk çoğunluğu"nun gücünü sık sık ezdi." (V.İ.U.: "Hastalığın Kökü, 1. Eylül 1917, C.XIV, Ks.2, s.87-88).

Devrim ve isyan şüphesiz kitlenin ayaklanmasıyla başılır. Fakat bu kitlenin zafer kazanması için, silahlı doğuş için TEŞKİLATLI ve MERKEZİYETLİ bir sevk ve idare altında yürümesi gerekir. Dağınmık, silahsız, teşkilatsız kitle yenilir. Egemen sınıflar her zaman daha iyi teşkilatlı bir avuç savaş gücüyle (polis, jandarma, ordu ile) karşı çıkar. Onların bu teknik üstünlüğüne halk çoğunluğunun büyük kitlesi ağır basarak teraziye denk getirebilir. Ancak, yeterince ağır basma ve yenmek için mutlaka kuvvete karşı kuvvet, zora karşı zor, silaha, teşkilata, merkeziyete, disipline karşı silah, teşkilat, merkeziyet, disiplinle cevap verir. Çivi çiviye söker. Her kuvvet ve zor tatbiki gibi, isyanın da kuvveden fiile çıkması , bir sıra şekil ve parolalar ister. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1- İsyana kuvvetini TEŞKİLATLANDIRMAK,

2- İsyana kuvvetini GÜTMEK,

3- Bir de, isyanın bir başka konağı demek olan ve ayrıca incelenmeğe degen PARTİZANLAR HAREKETİ.. vardır.

V- İSYAN TEŞKİLATI

Memlekette genel ihtilal havası esiyor. Kitle isyana hazır. Devrim stratejisinin üçüncü basamağına, yani "doğrudan doğruya isyan" konağına gelindi. İsyana teşkilatlandırmak lazım. Devrimin bu zor ve kuvvet teşkilatı, doğrudan doğruya isyan teşkilatı nedir?

İşte oportünistlerin devrim aleyhine, gerici burjuva adaletinin devrimciler aleyhine yorumlamakta birleştikleri yanlış nokta buradadır. Sapık sosyalistler de, burjuva adliyecileri de kitleye karşı birşey yapamayacaklarını bilirler. O yüzden de, bir yerde yalnız devrimci parti teşkilatının var oluşunu isyan için yeterli sayarlar. Onlara göre devrimci parti demek, doğrudan doğruya isyan teşkilatı demektir.

Öyle zannetmek ve o zanna uygun hareket etmekle, gerek oportünistler, gerekse adliyeciler ne yaptıklarını kendilerince bilirler. Oportünistler; devrimin zaferi için gereken isyan teşkilatını ihmal ederek, irticai namussuzca kuvvetlendirmiş olurlar. Adliyeciler; devrimcileri ağır cezalara mahkum edip kitle ile temastan uzaklaştırmak için aynı yalana kapılırlar.

Gerçekte, isyan için hareketi teşkilatlandırıp güdecek bir kitle partisi şarttır. Ama parti teşkilatının kendisi, hiçbir zaman doğrudan doğruya isyan teşkilatı olamaz. Ceza Kanunlarında "HUSUSİ VASİTALAR" denilen isyan teşkilatı kurulmadıkça, sırf Parti ile ihtilale kalkışmak, peşin ezilmeyi göze almaktır.

Hususi isyan teşkilatı dolaysız kuvvet ve zor teşkilatıdır. Kuvvet ve zor teşkilatı deyince neyi anlıyoruz?

"Yüce tarihi dava ancak KUVVETLE halledilebileceği için, devrim ordusu zaruridir. Fakat çağdaş mücadelede KUVVETİN TEŞKİLATLANDIRILMASI demek, askeri teşkilat demektir." (V.İ.U: "Devrim Ordusu ve Devrim Hükümeti", 27.6.1905, C. VI, s.268).

"Hususi vasıtalar", isyanın askeri teşkilatı niçin lazımdır?

Lazımdır, çünkü isyanın kendisi doğrudan doğruya SİLAHLI (ateşli, sıcak) bir savaştır. Oysa ne Parti, ne Kitle teşkilatları (İşçi dernekleri, Kooperatifler, Esnaf birlikleri, Sendikalar, Halk Şuraları, ve ilh.) silahlı teşkilatlar değildirler ve savaş sanatını bilmezler.

Mesela Sovyetler teşkilatı ilk defa Rusya'da görüldü. Bunlar, gayet özel devrim cihazlarıydılar. Onlar bile, isyanın kuvvet teşkilatı sayıla-mazlar. Olsa olsa, daha bilinçli bir siyasi devrimci kitle teşkilatıydılar.

Silahı bulunmayan, yahut silah kullanmayı bilmiyen bir teşkilatla savaşa kalkışmak, delilik değilse intihardır. İsyanın başarı kazanması için yalnız başına "Sovyetler ve uygun kitle kuruluşları yetmez":

"Küçük bir misal: İşçi mepusları şuralarına, sık sık işçi sınıfının parlamentosu adı verildi. Fakat bir tek işçi bile kendisini polisin elinden kurtarması için, bu kendi parlamentosunu çağırmaya katlanmadı. Bütün işçiler, bizzat kendi "parlamentolarını" korumak için tedricsiz kuvvet teşkilatı, askeri teşkilat, silahlı işçi birlikleri (kurmak) maksadıyla teşkilatlanmanın gerektiğini anladılar." (V.İ.U.: "Duma'yı Tatil ve Proletaryanın Vazifesi", 1906, C.VII, Ks.2, s.18).

Devrimde, askeri teşkilatın , yani özel savaş gücünün ihmal edilmesi, bütün son "Halk Cephesi" taktiğinde, küçükburjuva partilerinin boşluklarını ve davaya ihanetlerini gösteren en yeni ve en acı örnekler verdi. İspanya trajedisi, irticai elinde bırakılmış bir askeri teşkilatın, büyük halk çoğunluğunu nasıl kurt dalamış sürüye çevirdiğine dair her zaman tekrarlanması gereken bir kara örnektir.

20.ci yüzyılın bütün irtica hareketleri askeri kuvvetle tutundu. Musolini, İtalya kralının emriyle ateş kesen İtalyan ordusu sayesinde "Roma üzerine Yürüyüş" yapabildi. Hitler, Luddendorf'un ordu içinde casus hatip teşkilatında kullandığı bir serseri onbaşı idi. İktidara gelmek için Alman ordusuyula anlaştı ve Mareşal Hindenburg'tan destur aldı. Bu örnekler önünde devrimin kuvvet teşkilatını unutmak akla sığmaz.

Doğrudan doğruya isyan için askeri kuvvet teşkilatı deyince SİLAHLI KUVVET göz önüne geliyor. Silahlı kuvvet deyince, bilhassa şunlar hatırlanır:

- 1- Ordu kuvveti,
- 2- Milis kuvveti..

Devrim için bu iki kuvvetten hiçbirisi hazırca ortada yoktur. Ortada var olan ordu, eskiden beri egemen sınıflara kul edilmiş burjuva ordusudur. Milis kuvveti hiç yoktur. Sonradan devrimci teşkilat ve işçiler tarafından kurulacak birliklerdir.

A- ORDU: Tarihte, burjuvazi kitlelere karşı ne zaman aciz kaldıysa, daima orduya başvurdu ve ancak ordu sayesinde hakimiyetini korudu. 1795 Faransız Termidor hadisesinde; Jakobenleri, ordu karşısındaki yanlış tutumları ezdirdi. Fransa'da ikide bir değişen rejimler orduya dayandı.

Bugünkü dünyada artık biricik gerçek savaş gücü ordudur. Hele savaş tekniğinin olağanüstü ilerleyişi bu gerçeği en kör göze batırır. Ordu silahlarına nispetle halkın elinde tek tük bırakılan silahlar, gülünç derecede tesirsizdir. 20.ci yüzyılda ordu kuvveti, hatta isyan için dahi, bir an bile göz önünden ayrılmıyacak başlıca meseledir.

Modern ordu, burjuva ülkelerinde burjuva ordusudur. Burjuva orduları, hele küçük memleketlerde, dış düşmana karşı olmaktan ziyade, kendi halkına karşı bir avuç soyguncunun zorbalığını sürdürmekte kullanılmak istenen bir alet durumuna sokulmuştur. Soyguncu egemenlik emrine geçmiş bir ordunun teknik üstünlüğü, fakir halk için kahredici birşeydir.

Ne var ki, burjuva düzeninin herşeyi ve her müessesesi gibi, ordusu da zıtlıklarla doludur. Ordu; kuvveti ölçüsünde büyük zaaflarıyla birlikte vardır.

Çünkü, ordu burjuvazinin elinde bir alettir, ama bu aletin kendisi "burjuva" değildir. Fabrikada çalışanlar gibi, orduda hizmet edenler de halk çocuklarıdır. Ordunun kitlesi, halk kitlesinin bir parçasıdır. Yalnız, İliç'in dediği gibi, ordu, halkın içine en güç işlenilebilen parçasıdır. Ordu, propagandaya karşı en çok kapalı ve koruncaklı tutulan halk parçasıdır. Bununla birlikte, en sonunda gene de halkın parçasıdır.

Bizzat burjuvazinin sömürdüğü halktan kişiler, halka karşı kullanılmak istenen ordu teşkilatı içinde, özel muameleye tabi tutulurlar. Ancak bu muamele, her ne olursa olsun bir netice vermekten geri kalmaz. Egemen sınıflar, sömürülerini ve egemenliklerini sürdürmek için kurdukları orduya aldıkları halk çocuklarını, askerce talim terbiye ettirip yetiştirirler. Böylece halka silah kullanmayı öğretirler ve neticede farkına varmaksızın, yahut ister istemez, halkı devrime ve silahlı mücadeleye hazırlarlar. İsyân günlerinin devrimci müfrezelerine kaynak yaratırlar.

"İstibdat, bu mücadeleyi hazırlamak için herşeyi yapıyor. Her yıl askere aldığı halkı silahlı mücadelede idmanlaştırıyor ve şimdi ektiğini biçiyor; kendi askerinden devrim ordusunun müfrezeleri çıkıyor." (V.İ.U.: "Devrim Ordusu ve Devrim Hükümeti", C.VI, s.267).

Modern ordu her zaman halkın bir parçasıdır. Çünkü, üstün sınıflar alt tabakaları yalnız sömürmekle yetinemezler, halkı birbirine çatıştırmakla ayakta dururlar. Bununla birlikte modern ordu bugün artık açıktan açığa devrimci sınıfın, proletaryanın, işçi sınıfının bir parçası olmuştur. Ordu gittikçe biraz daha aşırı işçi ordusu haline gelmektedir. Motorlu kıtalar, zırhlı birlikler tek sözle modern tekniğin en yüksek biçimlerini kullanan işçiler ordusudur. Bugünkü ordunun belkemiği motorlaşmış birlikler ise, motorlu birliklerin belkemiği de işçilerdir.

Donanma ve hava kuvvetlerinde ise, bildiğimiz gibi, asker kitlesi öteden beri uzman ordu işçileridirler.

Bu şartlar içinde halkın yapacağı devrim hamlesi halk çocukları demek olan askerlerin ruhuna yabancı kalmaz. Onun dışında ordu, devrimci işçilerin ve devrimcilerin her zaman katıldıkları ve buldukları bir topluluktur. Muntazam ordunun bu karakteristiği göz önünden kaçırılmaz.

Bütün bu sebeplerle, isyan sırasında ve isyan için orduyu kazanma imkanı ve zaruriliği kendiliğinden ortaya çıkar. İliç'in sık sık söylediği gibi, modern devrimlerde artık ordunun hiç değilse bir kısmını isyandan yana çekmedikçe, yahut tarafsızlaştırmadıkça, isyana girilemez.

Onun için, isyana gerekli olan doğrudan doğruya kuvvet teşkilatı der demez, ilk düşünülecek nokta orduyu kazanmaktır. İsyanın kazanılması için, orduyu halktan yana geçirmek başlı başına önemli ve ayrı bir hünerdir.

Orduyu kazanma hüneri nasıl başarılır?

"Kendiliğinden anlaşılır; devrim kitlevi (yığıncıl) olma-dığı takdirde, devrim bizzat orduyu elde etmediği takdirde ciddi bir mücadeleden konu açılmaz. Kendiliğinden anlaşılır ki, orduda çalışmak zaruridir. Ama, ordunun (devrimci halktan yana) geçmesi keyfiyetinin bir taraftan ikna, diğer taraftan idrak neticesinden ibaret, basit yekpare bir akt (biricik eylem) olduğu asla tasavvur edilmemelidir." (V.İ.U.: "Moskova İsyanından Dersler", C.VII, Ks.2, s.49-50).

Devrimin haklı bir dava olması, Partinin en doğru biçimde propaganda ve tahrikatı (ajitasyonu) askere bildirmesi, orduyu kazanmak için şarttır, gerektir. Ama yeterli değildir.

Orduyu bilfiil devrimden yana kazanmak için, yalnız manevi çareler yetmez. Ayrıca maddi bir savaş, Lenin'in deyimiyle: "FİZİK BİR MÜCADELE" gerekir. Orduyu devrime çekmek için yapılacak fiili ve maddi mücadele nasıl olur?

Bu hususta her zaman, her yerde ve her derde deva olacak panzehir gibi tesirli ve hep aynı kalacak bir tek reçete ileriye sürülemez. Zamana ve mekana göre, her ülkenin içinde bulunduğu şartlara göre bir sıra fiili , maddi ve manevi tedbirler vardır.

O tedbirleri kestirmenin yolu yok mudur?

Vardır. Başta gelen ilk şart şudur: Devrimciler kendi memleketlerinin ve kendi halklarının ADAMI olmalıdırlar. Kendi memleketleri halkının eğilimlerini, devrimciler kendi içgüdüleriyle sezebilmelidirler. Zaten gerçek devrimcinin başka türlü olmasına da imkan yoktur.

Devrimci, kendi ülkesinde ve dolayısıyla kendi toprağının ordusu içinde neyin geçtiğini, hangi şeylerin tesir yaptığını, olayların orijinalliği içinde hemen kavrayıp harekete geçmeyi bilmelidir. Bu DEVRİMCİ İÇGÜDÜ devrim bilinciyle birleşirse, orduyu kazanmak için tam vaktinde yapılması gereken herşey kolayca bulunur.

Mesela 1905 Rus devriminde, devrimciler orduyu kazanmak için kendi temiz içgüdüleriyle harikalar göstermekten geri kalmadılar. Elllerinde bayrak taşıyan gençler, ateşe hazır askerleri görünce fırladılar, göğüs ve bağırklarını açarak "Vurun beni!" diye haykırdılar. O zaman asker silah kesti ve isyancılarla kardeşleşti.

Bizim Antalya'da 1929-30 yılı üzerine asker sevk edilen halk, gelen birliklere hiçbir şey olmamış gibi birer kahve iskemlesi ikram edince, çatışma kesildi. Askerlerle ahali kardeşçe oturup birbirlerine kahve ısmarladılar. O günden beri, ordunun isyan sırası halkla temas ve konuşma yapmaması için kanun çıkarıldı.

Halk dehası, her zaman tabii elastikiyetiyle en doğru yolu bulur. Yeter ki halkın başında bilinçli ve planlı bir idare bulunsun.

Ancak, yalnız sınırı belirsiz içgüdüye güvenilemez. Devrimci, öz içgüdüleriyle birlikte, olayları realistçe incelemeyi bilmelidir. Onlardan çıkacak dersleri, bilimsel biçimde etüd etmelidir.

Bilhassa iki inceleme alanı önemlidir:

1- Teorik olarak: Daha önce geçirilmiş devrimlerin ve isyanların bütün tecrübelerini iyice hazmetmelidir.

2- Pratik olarak: Kendi memleketinde bizzat egemen sınıfların orduyu avlamak, oyalamak ve kullanmak için yaptığı hareketleri, aldığı tedbirleri, başvurduğu hileleri ve çareleri göz önünde tutmalıdır.

Teorik olarak, geçmiş ihtilal ve isyanların tecrübelerinden nasıl ders çıkarılacağı kendiliğinden anlaşılır. Pratik olarak kendi memleketinin egemen sınıflarına muhsus metodlardan ve denemelerden yararlanmak nasıl olur?

Söz yerinde ise, BURJUVAZİNİN OKULUNA GİRMEK'le olur. Egemen sınıfın orduyu kullanış yordamlarını öğrenip bundan yararlanmalıdır. Bu mümkündür, çünkü her alanda olduğu gibi bu alanda da işveren sınıfı işçi sınıfına sayısız örnekler verir. Bu örnekler kimi olur hiç akla gelmedik şeytanca ve garip görünürler.

Mesela: 1905 Moskova İsyanı günlerinde, Emniyet Amiri Zubatof elindeki 25 askerden yalnız 5'ini (25 binden 5 bin kişiyi) "umut verici" (nadejny) bulur. Bu rakam çok ibrete değer. İhtilal günlerinde burjuva ordusunun en az üçte ikisi, yahut burda olduğu gibi beşte dördü güvenilemez hale gelir. Zubatof, bu güvenilmez ordu parçasını halka karşı çıkarabilmek için, yahut devrime karışmaktan alakoymak için ne yapmıştır? Sırasıyla şu tedbirleri kullanmıştır:

Kimini kandırmıştır, kimini övmüştür, kimine saat hediye etmiştir, kimini para dağıtarak satın almıştır, kimine vodka içirmiştir.. Velhasıl aldatmak, korkutmak, kışlaya kapatmak, silahından tecrit etmek, ihanet sağlamak, zor kullanmak, büsbütün güvenilmez olanları yok etmek, ve ilh., ve ilh..

1905 devrimcileri bütün bu usulleri bilemedikleri ve kullanamadıkları için, ordu kaba Çar uşaklarının elinde kaldı, isyan ezildi. Sırf ülkücülüğün temizliği, vasıtaların yüksekliği başarı için yeterli olmadı.

O acı dersleri olaylardan çıkaran İliç diyor ki:

"Fakat eğer biz isyan anında ordu uğruna böyle fizik bir mücadele gerektiğini unutursak, yakıcı birer ukala olduğumuzu ispat ederiz." (V.İ.U: "Moskova İsyanından Dersler", 1906, C. VII, Ks.2, s.50).

B- MİLİS KUVVETİ (DEVİRİM ÇETELERİ): Ordu istediği kadar tarafsızlaştırılsın, hatta kısmen devrime hizmet eder olsun, bu yetmez. Devrimci sınıfların kendi içlerinden çıkıp Partinin yarattığı özel biçimli ve ruhlu bir Milis kuvveti gereklidir.

Milis kuvveti, isyanın kitle mahiyetiyle taban tabana zıt olur. İsyân ne kadar kalabalık yığınları içine almalıysa, Milis kuvvetleri o kadar çok küçük gruplardan derlenir:

"Siyasi parolalar için yeterli gruplardan başka, bir de isyanın silahlanması için grupçuklar gerekir." (V.İ.U.: "Moskova İsyanından Dersler", s.51).

Bu grupçuklar **"Kautski'nin yeni barikat taktiği dediği (partizanlar savaşı taktiği)dir."** (Keza)

İsyânın milis kuvveti neden küçük grupçuklar halinde olur?

Çünkü böyle olması hem gereklidir, hem de yararlıdır.

GRUPÇUKLAR GEREKLİDİR: Çünkü, **"Parti teşkilatı hiçbir zaman kitleyi silahlandıramaz."** (V.İ.U.: "Duma'nın Tatili ve Proletaryanın Vazifesi", s.18-20).

Partinin ne hazır cephanesi, silahı, ne hazır ordu kadrosu vardır. Gerek cephane ve gerek silah tedariki ve gerekse savaş kadrosunun teşkilatlanması devrimin akışı içinde başarılabacaktır.

GRUPÇUKLAR YARARLIDIR: Çünkü. **"Bilakis kolay hareketli küçük muharebe birlikleri içinde kitlenin teşkilatlandırılması, hareket anında silah elde etmek problemi için pek büyük işlere yarar."** (Keza)

Bütün isyancı kuvvetleri bir tek cephe halinde burjuvazinin muntazam kuvvetlerine karşı çıkarmak, onun arayıp ta bulamadığı bir şey olur. Buna karşılık, ele avuca sığmaz, her yerde hazır nazır, her taşın altından kalkar ve dolayısıyla de kesince yenilgiye uğratılması mümkün olmıyan grupçuklar çok geniş alanlarda, bütün kitleleri harekete geçirecek biçimde faal olabilirler.

Bu küçük gruplar taktiği; yalnız isyanda değil, bayağı savaş zamanlarında bile, eğer elde muntazam ordu yoksa, ordu kuruluncaya dek izlenecek biricik yoldur. Ona asker dilinde "ÇETE SAVAŞI" yahut "GERİLLA: SAVAŞÇIK" adı verilir.

İsyan sırası kendi silahlı kuvvetleri büyüyünceye kadar devrim aynı taktiği kullanır. Hele 1905 yılı Moskova'da patlak veren isyan bu bakımdan bütün dünya sosyalizmine en büyük dersi verdi. "Yeni Barikat Taktiği" denilen savaş metodunu getirdi.

Bu prensip ana çizisiyle bilindikten sonra, isyan çetelerinin biçimleri, yapıları ve çetecilerin karakterleri kendiliğinden anlaşılır.

A- Grupçukların Biçimi: Milis grupçukları onar yahut beşer, hatta üçer ve ikişer kişilik ufak birliklerden kurulurlar.

"Bu teşkilatın pek ufak onlar, beşler, hatta kabilses üçler gibi gönüllü birliklerinden derleşik hücreli bulunur." (Keza)

Çeteciklerin idaresi, tıpkı hücrelerin idaresi gibidir. Hücre teşkilatı üzerine bilinen bütün prensipler, devrim çeteleri için de aynen yürürlüktedir.

Yalnız, hücreler sırf partililerden kurulu bir teşkilattırlar. Devrim çeteleri partisizlerin de girdikleri birer sempatisan hücrelerine benzerler. Yalnız şüphesiz çetelerin çete oldukları, yani normal zamanın hücreleri olmadıkları unutulmamalıdır.

B- Grupçukların Yapısı: Devrim çetelerine kimler girebilirler?

Bir yol, bu çetelere "partili partisiz" bütün devrimci elemanlar girebilirler ve şüphesiz GÖNÜLLÜ, FEDAI olarak girerler. Devrim adına fedailiği gönüllü olarak göze almıyanların devrim çetesine girmeleri akla gelemez.

Çeteler içinde kimler bir araya gelirler?

Ya teşkilat, yahut semt bakımından birbirleriyle bağlı olan kimseler.

"Bir meslekte, bir fabrikaya mensup kimselerin, yahut yoldaşlıkla, parti bağı ile birbirlerine bağlı bulunan kimselerin; nihayet sade bir yerde (bir köyde, bir şehirde, bir evde veya bir mahallede) oturanların gönüllü birliği." (Keza)

Devrim çetelerinin esası böyle kurulmuştur. Çünkü bu gibi kimseler kendi aralarında daha iyi anlaşabilirler, daha kolay hareket imkanları bulurlar. Kafa dengi olmıyan arkadaşların çete savaşı güçleşir.

C- Çetecilerin Karakterleri: Başlıca üç noktada toplanır:

1- "YAŞIYASIYA DEĞİL, ÖLESİYE DÖĞÜŞMEYİ GÖZE ALMIŞ" kimseler bir araya gelir. Ölümü göze almıyanın devrime girmemesi daha iyidir.

2- Bu kimseler döğüşükleri "YERİ MÜKEMMEL TANIYAN" adamlar olacaktır. Çevresini bilmiyen çeteci bir iş yapamaz ve boşu boşuna yakalanır.

3- Bu kimseler "HALK İLE SIKI SIKIYA BAĞLANAN" adamlar olacaktır. Çünkü isyanın bütün dayanağı ve gücü halk yığınidır. Kitleden her zaman arka bulamiyacak olan kimseler, başarı kazanamazlar.

VI- İSYAN HAREKETİNİN GÜDÜLMESİ

Marks'a göre isyan bir GÜZELSANAT'tır. Bu sanatın ruhu isyan hareketinin güdülmesidir. Öyle ise, isyan sanatının ruhunu kavramak için iki nokta ayrı ayrı gözden geçirilmelidir:

1- Özel grupların isyan hareketi,

2- Genel isyan hareketinin güdülmesi..

A- GRUPLARIN İSYAN HAREKETİ: Gördüğümüz gibi, grupların isyan hareketi bilhassa devrim çetelerinin faaliyeti demektir. Devrim çetelerinin faaliyeti deyince iki şey göz önüne gelmelidir: 1- O faaliyetin genel prensipleri, 2- Yapılacak iş..

1- Yapılacak İş: İsyân hareketinin gereklerine göre yapılacak iş her yerde ve her zaman sayısız kerte ve çok çeşitlidir. Bu işleri bilhassa milislerin silah kullanma kabiliyetlerine göre iki zümreye bölmek mümkündür:

a) "ATEŞ ETMEYİ BİLEN MİLİSLER": "Polisi ve jandarmayı silahsızlandırır, devriyeler üzerine ansızın baskınlar yapar, kendileri için silah ele geçirir." Önemli noktaları, merkezleri, depoları tutar, ve ilh., ve ilh..

b) "ATEŞ ETMEYİ BİLMİYEN YAHUT SİLAH BULAMIYAN MİLİSLER": "Barikat kurarlar, talim yaparlar, irtibat vazifesini görürler, düşmana tuzak hazırlarlar, hasımları bir yerde oturuyorlarsa orada yangın çıkarırlar, müfrezeler ve silahlı postalar için hareket üssü olabilecek yerleri işgal ederler." (V.İ.U.: "Duma'yı Tatil ve İlh..", Keza).

Bütün bu söylenen veya onlara benzer biçimde milislerin alacakları direktif ve yerine getirecekleri plan içinde daha "bir sözle, pek özel görülecek binlerce işleri" vardır.

2- Hareket Prensibi: Yapılacak işler iyice bilindikten ve plandıktan sonra, o işlerde gerekli olan başlıca ana prensip şudur: "Azami harekete ve enerjiye sahip olması gereken teşkilatta asgari formalitecilik, asgari avantüryelik, azami basitlik." (V.İ.U.: "Duma'yı Tatil ve ilh..", Keza).

Daha göze çarpar olmak için, devrim çetelerinin davranış yordamlarında ağır basacak prensipleri şöyle özetliyebiliriz:

a) AZAMI HAREKET: Ele avuca sığmamak, bir yerde durmamak, her yerde hazır nazır olmak, bilhassa geç kalmamak, her zaman düşmandan önce davranmak..

b) AZAMİ ENERJİ: Hiçbir şeyden yılmamak, en şiddetli vuruşu her zaman indirebilmek, kavgadan yorulmamak ve bıkmamak, düşmanı ürkütüp bezdirecek bir atılganlıkla dövüşmek..

c) ASGARİ FORMALİTECİLİK: Herşeyden önce yapılacak işi göz önünde tutmak, o işi yaparken bütün sorumluluğu üzerine almayı bilmek, tereddüde düşmemek, yarın hesap vereceğim diye fırsat kaçırma-mak, girişkinlik kaabiliyetini hiçbir zaman elden bırakmamak, karışık muameleli uzun danışmalara, geniş müzakerelere vakit yoktur, azami basit biçimde davranmak, hareketi yerine ve zamanına göre hemen uygun düşürmek..

d) ASGARİ AVANTÜR: Yapılacak işin ruhunu seçip başarmak, olmayacak girişkinliklere, gereksiz tehlikelere kapı açmamak, hele gösteriş hevesine hiç kapılmamak, çapulculuğa, sarhoşluğa, kötüye kullanmaya en ufak göz yummamak, planlı harekete her zaman en büyük önemi vermek..

B- GENEL İSYAN HAREKETİNİN GÜDÜLMESİ: "Marks, isyan bir güzelsanattır diye yazar. Ve bu güzelsa-natın başlıca kuralı umutsuzca (otçayanno), cür'etle, geri dönmez bir kesinlikle saldıdır."

"Savunma değil, taarruz (saldırı); kitlelerin parolası olmalıdır. Düşmanı affetmemecesine yok etmek kitlelerin vazifesi olmalıdır." (V.İ.U.: Moskova İsyanından Dersler", 1906, C.VII, Ks.2, s.51-53.)

İsyan bir sanattır. "Bu sanatın başlıca kurallarını Marks şöyle koyar:

1- İsyanla hiçbir vakit oynamamalıdır. Ama bir yol başlandı mı, kesinlikle bilinmeli ki sonuna dek gitmek gerekir.

2- Üstün kuvvetlerin en çoğunu kesin anda, kesin yerde toplamak gereklidir. Yoksa, daha iyi hazırlıklara ve teşkilatlara sahip olan düşman taraf isyancıları yok eder.

3- İsyan bir yol başladı mı, en büyük AZİMLE ve SEBATLA ve şartsız kayıtsız şaşmaz surette TAARRUZA (saldırıya) geçmelidir. "Savunma, silahlı isyanın ölümüdür."

4- Hasmin ordusu dağınk kaldıkça, düşmanı gaafil avlamaya, fırsat anını kollamıya gayret etmelidir.

5- HER GÜN (ve eğer mesele bir şehir üzerinde ise, her saat denilebilir) velev ki ufak olsun bir sıra başarılar elde etmek lazımdır. Ta ki, "MORAL ÜSTÜNLÜĞÜ " korunabilsin." (Keza)

Marks, bütün devrimlerin silahlı isyan üzerine verdikleri dersleri; "tarihte en büyük ihtilal taktiği ustası Danton'un cür'et, cür'et, gene cür'et" sözüyle belirler." (V.İ.U.: "Sovyetler Yanına", C.XIV, Ks. 2, s.269, 1917).

Onun için, ateşle oyun olmaz denildiği gibi: İsyarla oyun olmaz. İYİ düşünmek, TAM hazırlanmak, VAKTİNDE karar almak gerekir. Ve bir yol silahlı isyana girildi mi, herşeyden önce iki önemli davranış üzerinde durulur:

1- SAVUNMA DEĞİL, CÜR'ETLİ TAARRUZ GEREK: Göz karartırca, acımaksızın ve sonuna dek DÜŞMANI YOK edinceye dek şaşmaz, yılmaz, dönmez saldırır. Ne kadar tekrarlınsa azdır: "**Silahlı isyan savunmaya düştü mü, öldü demektir.**" İsyar "**sanat ve üç kat cür'et ister.**" (V.İ.U.) Ta ki düşman kendini toparlamaya vakit bulmadan tepelenip gitsin.

2- KESİN ANDA KESİN YERE ÜSTÜN GÜÇ; yılmak gerekir. Bütün cür'etin ve taarruzun hedefi budur. Maksatsız cür'et, havaya saldırı değildir. Bütün savaşıların en büyük strateji kanunu; vurulacak kesin yeri ve kesin anı seçmektir.

"Devrim zamanında "çoğunluğun iradesi"ni ortaya çıkarmak yetmez... Hayır, kesin anda ve kesin yerde GÜÇLÜ GÖRÜNMEK gerekir. YENMEK, ÜSTÜN GELMEK gerekir." (V.İ.U.: "Anayasa İllüzyonları Üzerine", 26.7.1913, C.XVI, Ks.2, s.25).

Lenin 1917 Ekim'inde "**Sovyetler Yanına**" yazdığı mektuba şu kayıtları ekler:

"8 Ekim'de yazıyorum. Yazım 9'uncu günü yoldaşların eline geçer. 10'uncu günü Yüksek Şuralar Kongresi vardır."

Ve ondan sonra şöyle haykırır:

"Rus ve bütün dünya devrimi iki ila üç günlük mücadeleye tabidir."

Yukarıdaki büyük iki prensip bir araya geldikten sonra, onların tabii neticesi olarak şu noktalar üzerinde taktik duruşlar ve davranışlar gösterilir.

3- FIRSAT KOLLAMAK, GAAFİL AVLAMAK: Düşmanı boş bulunduğu bir zamanda zayıf yerinden avlayıp dağınık yakalamak, DÜŞMANIN MORALİNİ BOZAR.

4- HER GÜN, HER SAAT BİR ZAFERCİK YAKALAMAK: Cür'etli saldırılarla yerinde hiçbir fırsatı kaçırmadıktan sonra her zaman düşmanın gafletinden yararlanarak az çok başarı elde edilebilir. Bu durum: DEVRİMİN MORALİNİ YÜKSELTİR.

5- Düşmanı KAÇIRTMADAN YOK ETMEK: Bütünüyle isyanın tam hedefini elde etmektir. Acımak, yahut ihmal etmek yüzünden düşman kaçma fırsatını bulursa, yeniden silahlanıp teşkilatlanacaktır. Paris Komunası'nda görüldüğü gibi, bu sefer irtica devrime zerre kadar acımaksızın en geniş katliam yapacaktır. "Düşmanı kaçırmayıp her suretle yok etmek " İSYANIN ZAFERİNİ BÜTÜNLER.

Muzaffer bir devrim olan Sovyetler İsyarı başlarken, yukarıki prensipleri sayan Lenin, adı geçen mektubunda PRATİK olarak şunların yapılmasını öne sürer: (1917 isyanı için kesin yer Petersburg idi; onun için, teklifler en çok o yere göre yapıldı):

1) İçeriden dışarıdan, işçi mahallelerinden, Finlandiya'dan, Kronstadt'tan, Reval'den, Peter üzerine 15-20 bin ve daha fazla kuvvet yığılmalı. "**Başlıca güçlerimizi: Filo, işçi ve ordu bölümlerini birbirine mezcetmeli.**"

2) "GAYET AZİMLİ elemanları ("vurup kırıcı"larımızı ve işçi gençliğini, ve gene en iyi tecrübelerimizi) azlık müfrezeler halinde tahsis edip, onlar vasıtasıyla en önemli olan bütün noktaları işgal etmeli, onları her yerde bütün ve en önemli harekate iştirak ettirmeli."

3) "Ta ki hiç şaşmazcasına ve HER NE ZARAR PAHASINA olursa olsun:

a- Telefonlar,

b- Telgrafhaneler,

c- Şimendifer istasyonları,

d- Belli başlı köprüler..işgal edilsin."

"Junker (subay okulu), telgraf, telefon vs. gibi düşman merkezlerini şu parolalarla ve silahlı, bombalı işçi müfrezeleri ile basmalı: Düşmanı kaçırtmayıp her bakımdan yok etmeli."

Petersburg'un kuşatılması ve baskı altında tutulması "güzel sanat ve üç kat cür'et ister." (V.İ.U.: "Sovyetler Yanına", Keza, s.26-30).

VII- PARTİZAN HAREKETİ

Partizan savaşı veya Partizan hareketi devrimci çete savaşıdır. Biçimce Milis müfrezelerinden farksızdır. Savaşın kendisi de isyanla az çok ilgilidir. Öyle iken gene de Partizan hareketine isyandan ayrı bir yer vermeliyiz.

Niçin? Çünkü, Partizan savaşı DOĞRUDAN DOĞRUYA İSYAN değildir. Belki isyanın ALAMETİ'dir. İsyana gayet sıkıca ve yakından İLGİLİDİR. Ancak isyanın kendisi değildir.

Ya nedir? Bunu anlamak için, Rusya'da yaşanmış büyük bir denemeyi Lenin'in inceleyişinden özetlemek yerinde olur. (Lenin: "Partizan Savaşı", Aralık 1906, C.XII, Ks.2, s.79-81).

Her sosyal hareket gibi Partizanlar savaşını da anlamak için, onun üzerine önceden yürütülmüş hükümler öne sürülmemeli, şu sorulara karşılık verilmelidir:

- 1) Bu hareket neyi temsil eder?
- 2) Ne gibi biçimler alır?
- 3) Hangi sebeplerden çıkar?
- 4) Ne zaman çıkar?
- 5) Ne dereceye dek yayılır?
- 6) Devrimin genel gidişi içinde ne anlam taşır?

7) İşçi sınıfının teşkilatı ile nasıl bir ilişkisi vardır?

Ancak bu sorulara karşılık bulunduktan sonra çıkacak sonuca göre Partizan hareketinin karakteristiğini yapmak elden gelir.

A- PARTİZAN HAREKETİNİN ZAMANI: Önce 20.ci yüzyıl ile birlikte başlayan Rus DEVRİMİ'nin genel tablosu şudur:

1896-1900 Yıllarında: "EKONOMİK İşçi grevleri" görülür.

1901-1902 Yıllarında: "İŞÇİLERLE ÖĞRENCİLERİN politik gösterileri " başlar.

1902 Yılında : KÖYLÜ ayaklanmaları ortaya çıkar.

1902-1904 Yıllarında: KİTLE HALİNDE POLİTİK grev gösterisi, başlıca kombinalarda patlak verir (Mesela, 1902 yılı Rostov, 1903 yılı Yaz, 1905 yılı 9 ocak grevleri).

1905 Ekiminde: "Bütün Rusya'da POLİTİK ve BARİKATLI" grevler olur.

1905 Kasımında: Bu grevler kitle halinde barikatlar ve SİLAHLI İSYANLAR haline gelir.

Devrim dalgalarının bu genel yükselişi içine bir bölüm asker ve köylü hareketleri de karışır:

Kısmi ASKER isyanları: 1905 Haziranı ile 1906 Temmuzunda oldu.

Kısmi KÖYLÜ isyanları : 1905 ve 1906 güzlerinde oldu.

Böylece Rus devrimci büyük med ve cezir kabarıışı patladıktan sonra ezildi ve isyan yavaş yavaş eski yataklarına çekildi.

1906 Nisan ve Haziranında: Rusya'da barışçı parlamento mücadelesi baş gösterdi.

Rus devriminin bu manzarasına karşı Rus irticaı da boş durmadı. Kanunlu ve kanunsuz cephelerden yürüdü.

KANUNLU İRTİCA: Kitlelere karşı tedip seferleri ve tedip trenleri. Şehir ve köylere top ateşi tatbikatı.

KANUNSUZ İRTİCA: Bilhassa Rus asilzadelerinin sözde gizli "KARAYÜZLER" teşkilatıdır. Karayüzlü "yüzkaralar", baskınlar ve pogromlar (Yahudi mülklerini talan ve tahrip etmek), Yahudileri, öğrencileri, devrimci ve bilinçli işçileri öldürmek gibi marifetler yapıyorlardı.

Yüzkaralar tedhişi, zılgıtı 1903 Baharında Kışinefte başladı. 1906 Güzünde, yani Devrimle beraber Sedlets'te bitti.

İşte Rus partizanlar hareketi, devrimle irtica arasındaki o gizli veya açık patlamış bulunan boğazlaşma atmosferi içinde doğdu.

Ne zaman? Tam 1906 ocak isyanından sonra. Bu tarihe bir mim koyalım.

B- PARTİZAN HAREKETİNİN BİÇİMİ: Partizan hareketi hangi biçimde ortaya çıktı?

Doğrudan doğruya silahlı mücadele biçiminde.

Öyle ise partizan hareketi bir çeşit siyasi çeteciliktir. Yani silahlı hareket bir veya birkaç kişiden derleşmiş gruplarca yapılır. Bu gruplar kısmen devrimci teşkilatlara mensupturlar; kısmen, Rusya'nın bazı yerlerinde, çoğu hiçbir devrimci teşkilata bağlı değildirler.

Silahlı mücadele iki BAŞKA hedef güder. Bu hedefleri birbirinden KESKİNCE AYIRDETMELİDİR.

BİRİNCİ MÜCADELE: Tek tek kişilerin, memurların ölümüne ve askeri polis hizmetlerine dair olur.

İKİNCİ MÜCADELE: Gerek kişilerden, gerek devletten para araçlarını müsadere etmeye dair olur.

Para ele geçince, başlıca üç yere tahsis edilir:

1) PARTİYE; tahsis edilenler özellikle BÜYÜK MÜSADERE-LERDİR. Mesela: Kafkas'ta 200 bin, Moskova'da 750 bin ruble müsadere edilmiş ve bu para Parti emrine verilmiştir.

2) Müsadere edilen paranın özellikle harcanacağı yer İSYAN ve SİLAHLANMA alanıdır.

3) En sonunda, Rusya'ya has olmak üzere, KİŞİLERİN GEÇİMİ için gerekli olan masrafa karşılık yapılan UFAK MÜSADERELERİDİR.

C- PARTİZAN HAREKETİNİN SEBEBİ VE SINIF ÖZÜ: Rusya'da 1906 yılı görülen partizan hareketinin biçimi öyle oldu. O zamanlar partizan savaşına karşı vaziyet takınanların çoğu şöyle bir itiraz öne sürüyorlardı:

"Mücadele, mahiyeti dolayısıyla içine lumpen (paçavra, serseri) ve anarşist olanları da alır. Serseriler her yerde ça-pul hevesine kapılırlar. Hele Rusya'da, 19.cu yüzyıl sonlarına doğru yayılmış bir Nihilist yahut Narodniki adlı anar-şist hareketi ünlüdür. Partizan hareketi biraz da bu elemanların eski tedhişçiliğine ve Blankizme çalar. Neticede tedhiş hareketi kitleyi hareketten soğutur. Bu ise, maneviyat bozucu (demoralizan) ve teşkilat bozucu (dezorganizan) bir şey olur."

Bu itirazda ciddiye alınacak iki nokta var:

1) Partizan savaşı, hareketi serseriliğe ve anarşizme döker mi?

2) Partizan savaşı, kitlelerin teşkilat ve maneviyatını (moralini) bozar mı?

1- Serserilik ve Anarşistlik Korkusu: Tarihi söylenen zamanda, biçimde ve şartlar içinde ortaya çıkan Partizan savaşı için böyle bir korku olamaz. Çünkü , mesela Rusya'da tedhişçilik yapan Narodniki hareketi ile Partizan hareketi görünüşleri bakımından birbirlerini andırırlar. Ona rağmen, içleri ve özleri bambaşkadır:

"Eski Rus terörizmi aydın sınıfına mensup teşkilatların işi oldu; şimdiki Partizan mücadelesini ise, genel kural olarak işçi mücahitler yahut işsiz işçiler yürütürler."

Sınıf olarak işçi sınıfı hiçbir zaman anarşiye kaçmaz. Öyle ise, işçi sınıfını tedhişçi bir harekete iten büyük sosyal sebepler olmalıdır. Partizan hareketi, çileden çıkmış üç beş küçükburjuva anarşistinın çırpınması değildir. Özellikle şehir ve köylerde Partizan hareketi; işsizliğin ve açlığın keskinleştiği bir dönemde ortaya çıkar.

Acep bu işsizlik ve açlık yüzünden soysuzlaşarak işi serseriliğe dek götüren bir takım kimseler mi Partizan hareketini yapıyorlar?

Hayır. Partizan hareketi, yalnız açlıktan ve işsizlikten ileri gelseydi, belki onu yapanların işçi olmalarına dahi bakmıyarak, sırf çapul hevesine düşmüş bir serserilik kuşkusu akla gelebilirdi.

Ancak, Partizan hareketi hiçbir vakit yalnız ekonomik bir olay olmadı. Yani sınırlı geçim meselelerine bağlı kalmadı. O aynı zamanda tam bir siyasi isyan günlerine sıkı sıkıya bağlı idi:

"Partizanlar mücadelesinin hele Aralık ayından sonra yapılmış olması, onun yalnız ekonomik değil, fakat siyasi krizle bağlı olduğunu şüphesiz kılar."

Partizan hareketi, herşeyden önce yenilgiye uğramış bir isyanın kaçınılmaz sonucudur. Daha doğrusu, Partizanlar savaşı isyanın ikinci derece ürününden başka birşey değildir. Onun için:

"Burada (Rusya'da) Partizanlar savaşını isyan şartları ile bağlılığı dışında incelemenin bütün bütüne haksızlığı, birşey öğretmezliği, tarihi olmayışı Letonya örneğinde göze batar."

2- Kitlelerin Teşkilat ve Maneviyatını Bozmak: Bu gibi iddialar soyut ve ezbere olmamalıdır. Pratikten örnek getirip incelenmelidir.

1906 yılı Rusya'da görülen Partizan hareketi teşkilat ve maneviyat bozucu oldu mu?

"Şu devirde hareketi hangi şey daha çok teşkilat bozgununa uğratar: Teşkilatın dayanç eksikliği mi, yoksa teşkilatlı partizan mücadelesi mi?"

Yapılan gözleyiş bunu gösteriyor: **"Partizan hareketi en çok Batı Ukrayna'da oldu. Oysa Sosyal Demokrat Parti teşkilatının 1906 irticaında en çok bozulduğu yer Batı Ukrayna değil, orta Rusya'dır. Madem ki Partizan hareketinin çok olduğu yerde teşkilat daha az bozuluyor, bundan çıkan netice şudur: 1906 Rusyasında görülen Sosyal Demokrat hareketindeki teşkilat bozukluğunun suçu Partizanlar hareketinde değildir."**

D- PARTİZAN HAREKETİNİ BİLİNÇLENDİRMEK VE GÜTMEK: Belli zamanda, belli şartlar ve biçimler içinde geçen Partizan hareketi; serseriliğe, anarşistliğe, teşkilat ve maneviyat bozgununa uğramaz, diyoruz. Bu kanı, Partizan hareketinin kendiliğinden doğru yolda yürüyeceğini ve her zaman şaşmıyacağını gösterir mi? Elbette hayır.

Mesela: 1906 Rusyasında Partinin teşkilat bozgununa uğraması , pek çok yerlerde Partizan hareketinden şikayetlere yol açtı. Bu teşkilat bozukluğuna Partizan hareketinin sebep olduğu ileri sürüldü.

Şikayetler aslında ve genel olarak yersizdir. Ancak büsbütün anlamsız mıdır? Gene hayır.

Yalnız, Partizan hareketinden şikayet edilirken yanlış kapı çalınıyor. Şu iki başka cihet birbirine karıştırılıyor:

Acaba Partizan hareketi mi teşkilatı bozmuştur, yoksa teşkilat bozukluğu mu Partizan hareketini sapıttırıştır?

Problem böyle konursa, yukarıki düşüncelerden sonra şu doğru neticeye varılabilir:

"Hareketi teşkilat bozukluğuna uğratan gerçeklik, Partizan savaşı değildir; o gerçekliği ELE ALMAYI düşünmemiş bulunan Partinin çıkarıdır." "Bizim Partizan savaşıdan şikayetimiz demek, isyan meselesinde Parti zaafımızdan şikayetimiz demektir." (V.İ.U.)

İsyanın bir biçimi demek olan Partizanlar savaşını "GENELLİKLE" anormal ve maneviyat kırıcı saymak, sırf liberal bir burjuva görüşüdür. Şurasını hiç unutmamalıdır:

"Marksistler, sosyal barış alanında değil, sınıfların mücadelesi alanında dururlar. Belirli, keskin ekonomik ve politik kriz dönemlerinde sınıfların mücadelesi doğrudan doğruya vatandaş harbine, yani milletin iki parçası arasında silahlı mücadeleye varır. Bu gibi dönemlerde Marksistler vatandaş harbi bakımından yana olmak ZORUNDADIRLAR. Vatandaş harbine karşı yapılan her türlü moral ithamlar Marksizm bakımından vız gelir.

"Vatandaş harbi döneminde proletarya partisinin ideali SAVAŞÇIL PARTİ olmaktan ibarettir. Bu tutum mutlak surette tartışma götürmez bir şeydir."

Yalnız akla iki şey geliyor : Savaş durumu, Partizan savaşı, Parti için ve kitle için tehlikeli olmaz mı? Elbet olur.

1- Parti için Tehlike: Partizan hareketi, bazı teşkilat ve maneviyat bozukluklarını meydana çıkarırmış. Olabilir. Ama suç Partizan hareketinde değil, o harekete hazırlanmamış olmaktadır. Yoksa:

"Yeni tehlikeler getiren ve yeni fedakarlıklar isteyen BÜTÜN yeni mücadele biçimleri, o yeni mücadele biçimlerine hazırlanmamış olan teşkilatları kaçınılmazca teşkilat bozukluğuna uğratar. Bizim eski propaganda mahfilik-lerimiz tahrikata (ajitasyona) geçerlerken teşkilat bozukluğuna uğradılar. Bizim komitelerimiz gösterilere geçme yüzünden maneviyat bozukluğuna uğradılar. Herhangi bir savaşta,

bütün askeri hareketler; bir sıra, savaşçılar ara-sında bilinen ve belirli teşkilat bozukluğuna yol açar. Bundan, hiçbir zaman ve hiçbir surette döğüşmemek gerek-tiği neticesi çıkarılamaz. Bundan çıkarılacak netice, döğüş-meyi iyice öğrenmek (nauçitsiya: döğüşün okuluna girmek) gerektiğidir, başka hiçbir şey değildir." (V.İ.U.: Keza)

2- Harekete ve Kitleye Tehlike: "Denilebilir ki: Partizanlar savaşı bilinçli proleterlerin zibidilik (ayyaşlık, sefihlik, sürtüklük, baldırı çıplaklık) yüzünden alçalmasına sebep olur. Bu doğrudur. Ama, ondan yalnız şu netice çıkar: İşçi sınıfı partisi hiçbir zaman Partizanlar savaşını biricik yahut başlıca mücadele aracı saymamalıdır; bu araç öteki tedbirlere tabi olmalı, başlıca mücadele araçları ile mütenasip bulunmalı, sosyalizmin aydınlatıcı ve teşkilatlandırıcı etkisini asilleştirmelidir. Ve bu sonuncu şartlar olmadıkça, burjuva topluluğu içinde BÜTÜN, ama kesinlikle ve mutlak surette bütün mücadele araçları, işçi sınıfını kendisinden daha yukarıda veya daha aşağıda bulunan çeşitli proleter olmayan tabakalara doğru götürür, ve hadiselerin ileride alacakları ilkel gidişle, tahripçiliğe, yıkıcılığa, bozgunculuğa, fuhşa varır." (V.İ.U.: Keza)

Demek, herhangi bir mücadele gibi Partizanlar savaşını da gerek Partiye, gerekse çalışan sınıflara ve zümrelere tehlikeli olmaktan çıkarmak için başlıca şart, onu GÜTMEYE VE BİLİNÇLENDİRMEYE HAZIR BULUNMAKTIR. Bu hazırlık yapılmaksızın zaten hiçbir şey yapılamaz.

Tehlike var, bozgunluk çıkar diye Parti her davranışında gölgesinden korkmaya başlarsa, ilk bunalım seliyle ortalıktan süpürülmeye mahkum olur, yani devrimci bir parti olmaktan çıkar. Devrimci Partinin bütün devrim tedbirleri ve araçları gibi, Partizanlar hareketi karşısında da hiçbir korkusu yoktur. Çünkü, devrimci Partinin kendi kendisinden korkusu olamaz. Onun için Lenin oportünistlere şöyle haykırır:

"Birtakım Sosyal Demokratlar şöyle bildiriyorlar: Biz anarşist değiliz, serseri değiliz, çapulcu değiliz; biz ondan yükseğiz, biz Partizanlar savaşını sorumlu tutarız.. Böyle kendinden emin bir çalımla bildiriler savuran Sosyal Demokratları ne zaman görsem, kendi kendime sorarım: Acep bu heriflerin ağızlarından çıkan kulakları duyuyor mu? Bu adamlar söylediklerini anlıyorlar mı? Bütün ülkede YÜZKARALAR hükümetinin ahaliye karşı saldırışı ve çapulculuğu, talancılığı almış yürümüş. Devrimin belirli bir gelişim kertesinde bu olay mutlak su-rette kaçınılmaz bir şeydir. İlkel ve teşkilatsız kalan halk, -ve özellikle bu yüzden başarısız ve ÇİRKİN (dubnyı) biçimlerde, -o olaya karşı aynı silahlı saldırışları ve çapulu, talanı tepki olarak gösteriyor." (V.İ.U.: Keza)

Bu gibi olaylar karşısında devrimciler ellerini kollarını bağlayıp şu veya bu ezberleme prensip adına ortalığı softa telkinlerine mi boğacaktır? Hayır. İşin bilincini ve güdümünü yiğitçe ve zekice eline alacaklardır.

E- PARTİZAN HAREKETİNİN ŞARTLARI: Demek Partizan hareketi mutlak soyut ve genel olarak iyi yahut kötü damgasıyla damgalanamaz. O da hayatın, devrimin içinden çıkmış bir döğüşme biçimidir. Bu biçim döğüş ancak yerine göre ve zamanına göre "amaca uygunluk" bakımından eleştirilebilir. Gerici "Yüzkaralar" halka çete saldırıları yaparken ona karşı tepki gösteren halkın misliyle karşılık vermesi Partizan savaşından başka türlü

yapılamaz. Bu uğurda sırf kuru teori olarak gençlerle karşı karşıya geçip "anarşizm " lafını edenler, "kendini beğenmiş ukalalar"dan başka bir şey değillerdir. Herşeyde olduğu gibi burada dahi mihenk taşı: Partizan hareketinin pratiğidir. Partizan hareketinin yerinde bir davranış olması için, bir prensip şartları, bir de uygulama şartları vardır:

a) Prensip Şartları: Yukarıdaki saydığımız başlıca noktalar Partizan savaşının göz önünde tutulması gereken prensip şartlarıdır:

1- Ekonomik Kriz şartı; mesela işsizlik ve açlık keskin biçimler almıştır.

2- Siyasi Kriz şartı; Mesela gericilik halka karşı azgın ve silahlı saldırılara girişmiştir, kanunlu kanunsız çeteciliğe başlamıştır. O sırada isyan ya başlamıştır, yahut bozguna uğramıştır.

3- Öncü Sınıf şartı; hareketin özünü işçi sınıfı temsil etmelidir. Genellikle çalışan tabakalar temsil etmelidir. Çünkü, ancak alınteri ile çalışan insan avantüre en az kapılan insandır. Partizan hareketi, gerekince, esas bakımından haklıdır. Bu tartışma götürmez. O zaman düşünülecek nokta hareketin MEŞRU olup olmaması değildir. Düşünülecek tek şey devrimci keşif kolunun (öncünün) bu işe HAZIRLIKLILIKLI olup olmamasıdır.

4- Hazırlık şartı; Partinin harekete verebileceği sosyalistçe BİLİNÇ ve TEŞKİLAT kertesidir. Eğer bu bakımdan Parti kendi gücünü yeterli göremiyorsa, sırf hazırlıksız oluşu yüzünden "BAZI YERLERDE" bu "İLKEL (stihinniy) MÜCADELE" den vazgeçilebileceği düşünülür.

b) Uygulama Şartları: Partizan hareketinin yukarıdaki prensiplere uygun gelen şartları bir arada bulununca, Partizan savaşının eylem olarak yürütülmesine sıra gelir. Partizan doğuşunun iki hedefi vardır:

1) EKS (ekspropriasyon: Müsadere),

2) TERÖR (Tedhiş: Zılgıt)..

Bu iki noktada nasıl hareket edilecek?

Elbet yapılacak davranışlar gelişigüzel olamaz. Bir sıra şartlara bağlıdır. Gerçek sosyalistlerce savunulacak Partizanlar hareketinin şartları şöyle düsturlaştırılmıştır:

"Kişi zenginliklerinin "eks" yapılması genel olarak kabul edilemez; maliye zenginliklerinin "eks" yapılması tavsiye edilmez, öğütlenmez. Yalnız PARTİ KONTROLU altında olmak ve araçlar İSYAN İHTİYAÇLARINA tahsis edilmek şartıyla KABUL EDİLİR. Terör biçiminde Partizan hareketleri, hükümet zorbalarına ve AKTİF Yüzkaracılara karşı, bu şartlarla TAVSİYE OLUNUR: 1) Geniş kitlelerin durumunu hesaba katmak; 2) Verili yerde işçi hareketinin şartlarını dikkat gözü altında tutmak; 3) Proletarya güçlerinin boş yere israf edilmemesi için kaygılanmak..." (V.İ.U.: Keza)

Yukarıki düsturu tekrar edelim.

BİRİNCİ ŞART: TARAFSIZ KİŞİLERE DOKUNMA: İster müsadere -eks, ister tedhiş, genel olarak gelişigüzel kişilere karşı yapılamaz. Bayağı eşkiyalıktan Partizan hareketini ayırdedecek birinci yan budur. Eşkiya her rastladığı mülkü ve parayı çapul eder, her önüne gelen kimseyi, zengin fakir, zalim mazlum ayırdı gözetmeksizin ezip öldürebilir.

Partizan hareketi hiç şüphe yok fakir ve çalışkan alt sınıflar ve tabakalar adına yapılır. Ancak bir insanın hatta sırf zengin tabakalara mensup olması dahi, Partizan hareketi tarafından mutlaka müsadereye ve zılgıta uğratılmasını gerektirmez. Çünkü Partizan savaşı, önce doğrudan doğruya sınıfları kaldıracak muzaffer bir devrim hamlesi henüz değildir. Çok defa bozguna uğramış bir isyanın ürünüdür. Ötede bütün imtiyazlıların mülkiyetleri ve üstünlükleri sapasağlam dururken, onlar içinden yalnız dişe göre olan birkaç tanesini mülkünden etmek ve zılgıta uğratmak iş değildir.

Ondan sonra, asıl partizan hareketinin amacı; azgın gericiliğe karşı döğüşmektir. O gericilik hareketini eylemde körüklemiyen bir zenginliğe ve bir teşkilata; o gericiliğin içinde rol oynamıyan elemanlara karşı harekete geçmek, mücadeleyi amacından uzaklaştırır.

Partizan hareketinin bilinci, soyluluğu ve başarısı bu birinci şartla başlar. Can alıcı gerekler bir yana bırakılmak şartıyla , bu birinci şarta uymak sosyalizmi anarşizmden, serserilikten, eşkiyalıktan ayırdeden başlıca farktır.

İKİNCİ ŞART: MÜSADERE ŞARTI: Genel olarak GERİCİ TEŞKİLATLAR ve özellikle GERİCİ DEVLET hazinesini ve parasını müsadere etmek te, uluorta tavsiye olunmaz. Böyle bir müsadere için başlıca iki şarta uyulması gerekir:

1- Müsaderenin Parti Kontrolü Altında Yapılması; başlıca şarttır. Müsadere ediş tarzı Partinin sorumluluğu altında yürütülmelidir. Müsadere edilen şeyin santimine dek hesabı Partiye verilmelidir.

2- Müsaderenin Ürünü İsyana İhtiyaçlarına Harcanmalıdır: Madem ki Partizan hareketi doğrudan doğruya isyana bağlıdır, her mücadele gibi onun da amacı devrimi zafere ulaştırmaktır. onun için, Eks(müsadere) ürünlerinin tahsis edileceği yer isyandan başkası olamaz.

ÜÇÜNCÜ ŞART: ZILGİT ŞARTI: Bir insanın sırf kafasının içi gericidir diye, yahut kendisi sırf hükümete mensuptur diye adam zılgıtlamak olamaz. Ezilecek başlar; ya HÜKÜMET ZORBALARI, yahut AKTİF GERİCİ olanlardır. Devrimcilere karşı işkence ve zılgıt metotları kullanan zorba memur, bilfiil saldırılara ve tecavüzlere girişen gericici kimse temizlenmeyi hak etmiştir.

Ancak zılgıt metodu da gene her zaman, her yerde gelişigüzel kullanılamaz. Kullanılırken, başlıca şu üç nokta her zaman göz önünde tutulur:

1- Kitlelerin durumuna bakılır. Yani yapılacak zılgıt hareketi GENİŞ YIĞINLAR ÜZERİNDE ne gibi etkiler ve yankılar uyandıracak, bu hesaplanır; eğer o etkiler ve yankılar devrime yarıyacaksa, kitlelerin devrim için duydukları sevgiyi ve eğilimi arttıracaksa, zılgıt yerinde olur, yoksa yaptığı iyilik ürküttüğü kurbağaya değmez.

2- Sınıfın durumuna bakılır. Belki terör kitle psikolojisince hoş görülebilir. Ancak işçi sınıfının hareketi bu davranıştan olumluca ve olayca faydalanacak mı? Onu da hesaba

katmalıdır. Eğer yapılan zılgıtla işçi hareketinin önüne dikilmiş bir engel kalkıyor ve hareket ilerliyorsa, terör yerindedir. Yoksa, harekete engel çıkaracak zılgıt yapılmamalıdır.

3- Keşif Kolu (öncü) nün durumuna bakılır. Zılgıtı yapacak olan güç işçi sınıfının belirli bir teşkilatı ve belirli elemanlarıdır. Eğer o teşkilat ve elemanlar zılgıttan başka işlerde ve yerde daha yararlı, daha verimli olarak kullanılacaksa, onları bu gibi hareketlerde israf etmek yersizdir. Astarı yüzünden pahalı gelecek zılgıt girişmemek doğru olur.

Altıncı Bölüm

GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİ

İsyan başarıyla sonuçlandı. Devrimi ayakta tutmak için geçici (gelgeç) bir devrim hükümeti kurulur. Bu gelgeç devrim hükümeti nedir? Ve proletarya devrimcileri onunla nasıl ilgilenirler?

I- ÜTOPİ DEĞİL, GERÇEK PROSE

Proletarya devrimi sosyalist topluluğun kurulmasına varacaktır. Ancak, kapitalist iktidarı yıkılır yıkılmaz, hemen sosyalist bir düzen kurulabilir mi? Hayır.

Kapitalizmin SAF; tertemiz iki sınıftan derleşik bir toplum değildir. Orada başlıca işçi ve patron sınıflarından başka, birçok tabaka ve zümreler bulunur ve bunlar hatta çoğu ülkelerde büyük yığınları teşkil ederler. Topluluğu sosyalizme götürmek, toplulukta sosyalist bir idare kurmak söz konusu olunca, bütün o sınıfların, tabakaların ve zümrelerin ilişkileri göz önüne gelir. Ancak o ilişkilerden çıkarılacak olan sonuçlar, varılması gereken amaca hangi yoldan gidileceğini ve bu gidişin şartlarını bize bildirir.

"Çar devrildi, yaşasın işçi hükümeti" diyen Trotskistler ve benzerleri hayal kurarlar. Topluluk yapısının küçükburjuva çırpınmalarıyla bir sihirbaz değneği vuruşta bugünden yarına herşeyin değişeceğini umarlar.

Bunlar yenilgiye adanmış tehlikeli demagoklardır. Ciddi proletarya devrimcileri: Tarihöncesinin kehanetleri, büyücülükleriyle tarihin yürümemiş olduğunu ve yürüyemeyeceğini iyi bilirler.

Sosyalizme varılıncaya değin ve varabilmek için bir sıra basamaklardan yükselmek gerekir.

Mesela: 1871 Fransasında patlak veren isyanla PARİS KOMUNASI denilen bir devrim hükümeti kuruldu:

"Fakat, bu Komuna'nın doğrudan doğruya hedefi tam sosyalist devrim olabilir miydi? Gerçi Genel Konsey'in Komuna üzerine yayınladığı ünlü Bildiri'sinde, şüphesiz Marks tarafından şöyle deniliyordu: "Komuna sınıf egemenliğine dayanak olan burjuva ekonomi temellerini çökertecek manivelayı kullanmak zorunda idi." Ancak, ay-nı

Bildiri şöyle devam ediyordu: "İşçi sınıfı Komuna'dan MUCİZELER İSTEMİYORDU, o herhangi bir ütopyi de hemen gerçekleştirmek zorunda değildi. O (işçi sınıfı) di-yordu ki, kendi kurtuluşu için ve sosyal yaşantının daha yüksek biçimlere erişmesi için.. bütün bir sıra tarihi proseleri aşmak gerektir; bu proseler insanların gerek şartlarını, gerek mahiyetlerini tamamıyla değiştirmek zorundadır. Komuna birtakım ülküleri gerçekleştirme avcılığı yapmaz (neznalas); o sadece, daha önceden var olup yıkılan kapitalizmin göğsünde gelişmiş yeni topluluk elamanlarının kurtuluşunu başarmak zorundaydı." (V.İ.U.: "Paris Komunası ve Proletarya Diktatörlüğünün görevleri", 1905, C.VI, s.281)

II-PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ

Mesele böyle konulursa daha iyi anlaşılır: Sosyalizme varmak için bir ara geçit devri gereklidir. O geçit devrinin dışarıdan bakınca pek korkunç görünen (ve burjuvazi ve küçükburjuvazi tarafından domuzuna sömürülen) ünlü bir adı vardır: "PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ"

Ne var ki, bu deyişe giren "diktatörlük" sözcüğü gerçekte her türlü diktatörlüğün tam tersi ve zıttıdır. Onun için buna "PROLETARYA DEMOKRASİSİ " adını vermek daha doğru olur. Ancak, şimdiye dek ağızlarda dolaşan demokrasi, bildiğimiz burjuva demokrasisidir. Küçükburjuva ağızlarında bu demokrasi öylesine kepaze edildi ki, onun yerine geçecek bir düzen idaresine yeniden "demokrasi " demek, o idareyi önceden kötülemek olabilirdi.

İşçi ihtilali ile doğan devlet biçimine niçin "Proletarya Diktatörlüğü " diyoruz?

Çünkü halk çoğunluğu, burjuvazi üzerine, burjuvaziye siyasi hak vermeksizin egemen olur ve burjuvaziye SINIF OLARAK ezer.

Oysa, burjuvazi her ülkede azınlığın azınlığıdır. Ezici çoğunluk emekçi halktır. Öyle ise, çoğunluğun azınlığı ezmesine diktatörlük denilebilir mi?

Herkesin bildiği demokrasi azlığın çokluğa uyması demektir. Azlığın çokluğu ezmesi düpedüz diktatörlüktür. Onun için burjuvazi tarihte kendi diktatörlüğünü, yani bir avuç adama çoğunluğu ezdirişini açıkça yürütürse buna "diktatörlük" adını verir. Bu diktatörlüğü bir takım uyutucu kurallarla maskeliyebilirse, "demokrasi" diye yutturur. Bu yüzden burjuva açık diktatörlüğüne "KİŞİ DİKTATÖRLÜĞÜ" adı verilmek icabeder. İşçi sınıfının bütün kitlelerle iktidara gelişi yeryüzünde eşi görülmemiş demokrasinin gerçekleşmesidir.

Ona rağmen gerçek sosyalistler proletarya demokrasisine "işçi sınıfı diktatörlüğü" diyorlar.

Kapitalist ülkelere bakalım. Orada burjuva denilen bir avuç adam kendi ülkesinin azlığı iken, sınıf olarak büyük halk çoğunluğu üstünde sömürsünü ve egemenliğini yürütür. Bu düzene "demokrasi" adını verir. Gerçekte kapitalist düzeninden daha kıyasıya diktatör sistem olamaz. Bununla birlikte bir yol harcıalem olarak "demokrasi": burjuva rejiminden ibaret sayılmıştır. Böyle bir durumda demokrasi sözcüğü yerine, çokluğun azlığı ezdiği, ama bunu açıkça ve mertçe yaptığı rejime "diktatörlük" adı verilmiştir.

Proletarya diktatörlüğünün bir karakteristiği de, devrim hükümetinin ve devletin öncülüğünü işçi sınıfının yapmasıdır. Zaten "işçi sınıfı diktatörlüğü" deyiminin iç anlamı bu karakteri göze çarptırmaktır. İşçi sınıfı öncülüğü, bütün öteki çalışan zümre ve tabakaları ne

sömürür ne de ezer. Ama bu tabakalar, binlerce yıl sürmüş sınıflı toplumda, hele parlak bir medeniyet kurmuş olan kapitalist düzeninde, burjuva demokrasisine ve sınıflı toplum gelenek, göreneklerine körükörüne kapılmıştır. Bu aldatılmış ve uyutulmuş büyük yığınları, kendi insan kurtuluşları için eski sosyal illetlerden sıyırmak gerekir. Bunu da en iyi yapacak güç işçi sınıfının içgüdüğü ve bilincidir. Burada "diktatörlük" biçimiyle görülen işçi sınıfı öncülüğü; hasta olan çocuğa, annesiyle hekimin kollarını tutup ilaç içirmelerine benzer. Çocuğun kurtuluşu için biraz da zor kullanalım. Bu ilaç içirmeye "diktatörlük" adı verilebilir.

Proletarya diktatörlüğü bir bilim deyimidir. Onun hayattaki karşılığı ve biçimi nedir?

Proletarya diktatörlüğü denilen olay, hayatta başlıca iki ünlü biçimle kendini gösterir:

- 1- 1871 Fransız büyük ihtilalindeki PARİS KOMÜNASI,
- 2- 1917 Büyük Rus ihtilalindeki SOVYETLER BİRLİĞİ..

Bilimcil Sosyalizmin proletarya diktatörlüğü dediği, bu iki büyük ihtilalin hükümetlerinden başka bir şey değildir.

Netekim Marks "Fransa'da İç Savaş" eserini anlatırken, gelgeç Komuna hükümetinde halkın gösterdiği korkunç denecek ölçüde demokrasiyi bütün örnekleriyle verdikten sonra, karşındakilere, yani burjuva savunucularına şöyle haykırır:

"Proletarya Diktatörlüğünün ne olduğunu mu öğrenmek istiyordunuz? İşte o Paris Komunasıdır."

Proletarya diktatörlüğünün birinci adımı Paris Komunası, ikinci adımı Sovyetlerdir:

"Sovyetler iktidarı , proletarya diktatörlüğü gelişimi- nin ikinci evrensel tarihi adımı veya safhasıdır. Birinci adım Paris komunası oldu." (V.İ.U.: "Avrupa ve Amerika Yoldaşlarına Mektuplar", 24.1.1919, C.XVI, s.7).

Marks'ın "Fransa'da Vatandaş Harbı" eserine Üçüncü Önsözünü yazan Engles, şöyle der:

"Bu son zamanlar, filistenler (ikiyüzlü kaba burjuvalar) gene proletarya diktatörlüğü sözüyle dehşete düşmeye başladılar. Ey çıtkırıldım baylar. O diktatörlüğün ne olduğunu mu anlamak istiyorsunuz? Paris Komunası'na bakınız: İşte o PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ idi."

Lenin , Üçüncü Enternasyonal'ın açış söylevinde, bütün dünya işçi ve halk mümessillerine şöyle dedi:

"PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ: Şimdiye dek bu söz kitleler için Latince bir sözdü. Sovyet sisteminin bütün dünyaya yayılması sayesinde, o Latince söz bütün yeni dillere tercüme edildi: Proletarya Diktatörlüğünün pratik biçimi işçi yığınlarınca bulunmuş bir çocuktur." (V.İ.U: "Komintern'in Birinci Kongresinde Açış Söylevi", 2.3.1919, C.XVI, s.35).

"Proletarya Demokrasisi" bu idi ve bunun nasıl bir demokrasi olduğunu, yani diyalektik momentiyile nasıl bir diktatörlük olduğunu Lenin şöyle anlattı:

"Proletarya Demokrasisi, bütün burjuva demokrasilerinden milyonlarca defa daha demokratiktir. Sovyetler iktidarı TÜM DEMOKRATİK BURJUVA CUMHURİYETLE-RİNDEN milyonlarca defa DAHA DEMOKRATİKTİR." (V.İ.U.: "Proletarya Devrimi ve Dönek Kautski", 1918 Eylül-Ekim, C.XV, s.461-462).

Sovyetler iktidarının ne olduğunu daha ayrı fasılda teferruatıyla göreceğiz.

III- İŞÇİ ve KÖYLÜ SINIFLARININ

DEMOKRATİK DİKTATÖRLÜĞÜ

Yukarıdaki söylenenlere göre, Paris Komunası proletarya diktatörlüğünün ilk biçimi ve tipidir. Ancak Paris Komunası, üzerinde aynen kopya yapılacak kusursuz bir model değildir. Zaten hayatta bütün sosyal olaylar için kusursuz model aramak, softalıktan başka birşey değildir.

Paris Komunası, üstelik, kanlı bir biçimde yenilgiye uğramıştır. Onu aynen kopya etmek, yenilgiyi göze almak olurdu. Öyle ise, Paris Komunası'ndan gerekli dersleri almak başka şeydir, onu kopya etmek başka şeydir.

Proletarya diktatörlüğü Paris Komunası'nda birinci adımı atmasa idi, şüphesiz, ikinci adım Sovyetler Devrimi o denli bilinç ve başarı ile gerçekleşmezdi. Ancak, her başlangıç gibi, Paris Komunası adımının da hem yanlışları hem de unutulmaz doğru dersleri oldu. Bir yandan yanlışları ile acıklı öğütler veren Paris Komunası, öte yandan Proletarya Diktatörlüğü adına gerekli yepyeni biçimler ve parolalar yarattı.

Ondan sonra gelen ikinci adımda, Paris Komunası'nın ileri parolaları ve biçimleri ele alınarak yanlışlardan sakınmak becerildi.

Komuna'nın yanlışları nelerdir? Komuna'nın parolaları nasıl alınmalıdır?

Bu iki yönde özetler verelim.

A- KOMUNA'NIN YANLIŞLARI: Başlıca üç noktada toplanır:

1- Paris Bankası'na Dokunmamak: 1871 Paris Komunacıları, burjuva demagoglarının palavralarına gereğinden çok aldırış masum çocuklar idiler. Kendilerinin çapulcu olmadıklarını, paraya göz dikmediklerini ıspatlamak istediler. Böyle ülkücü bir temizlikle, Paris Bankası'nın hazinelerine el değdirmediler.

Oysa Paris Bankası ne idi? Aslında Fransa halkının emeğinden çalınmış biriktirilmiş bir zenginlikti. Onu Komuna'ya maletmek, halktan aşırılmış değerleri halka sunmaktı. Yani hırsızlık malı yakalayıp asıl sahibine geri vermektir.

Paris Bankası'nda yatan paraları Komuna'ya maletmemek yüzünden, önce devrim hükümeti kendisi için gerekli maddi garantiyi ve temeli bulamadı. Ondan sonra,

imkansızlıklarla kıvranıp ezildiği zaman ise, üzerine çöken gerici hükümet o dokunulmamış Banka'nın hazır parasını eline geçirdi ve o parayla işçileri kurşunlattı.

2- Versay Üzerine Yürümemek: Paris Komunası ilan edildiği zaman, Komunacılar gene inanılmaz derecede aşırı bir yüksek vicdan soyluluğu gösterdiler. Bütün gerici devlet adamlarının kollarını sallıyarak Versay'a çekilmelerine müsaade ettiler. Bu eski kurtlar Versay'a gider gitmez, fırsat buldukça ellerinden gelen tahrikatı yapmakla kalmadılar; ellerine düşen Komunacı esirleri, balkonlardan çığlık atan süslü madamlarının gözleri önünde işkence yapa yapa öldürttüler.

Onları susturmak ve yaptıkları işkenceleri durdurmak için üzerlerine yürümek, yakalanan kodamanlara misliyle karşılık vermek gerekiyordu. Komunacılar, masum çocuk yüreğiyle kardeş kanı dökmek istemediler.

Az sonra, zaman kazanan ve memleketteki köylü yığınlarını, taşra halkını binbir kancıkça yalanla aldatan gericiler kuvvet buldular. Kendileri Versay'dan Paris'in üzerine silahlı yürüyüş yaptılar. Komunacılar bu yürüyüşün bile ilk gösterilerini sonuna dek kovalamaya tenezzül etmediler. Gericiler, düşman yabancı Alman kuvvetinden destek alarak Paris'e baskın yaptığı zaman, onbinlerce işçinin ve fakir halkın kanını göz kırpmadan dökmeyi bildiler. Fransa'nın yıllarca belini doğrultamayacağı biçimde sanayiini baltalamak pahasına, uzman işçileri kılıçtan geçirdiler.

3- Açık Programı Olmamak: Komunacılar, insan kardeşliği ve sosyal eşitlik gibi prensiplerle yola çıkmışlardı. Bu prensipler doğru idi. Ancak, nasıl uygulıyacaklardı? Herkesin, hele kara yığınların anlıyacağı biçimde prensiplerini programlaştıramamışlardı.

O yüzden halk içinde yeterli birlik ve bilinç doğamadı. Taşra ahali Paris'le, köylü sınıfı işçi sınıfıyla sıkıca bağlanamadı. Halkın bölümlülüğünden yararlanan gericilik, parçala ve egemen ol parolasıyla halkı birbirine düşürüp devrimi boğdu.

Bütün bu ve benzeri yanlışlar, ikinci adım olan Sovyetler Devrimi zamanında yapılamazdı ve yapılmadı.

B-KOMUNANIN PAROLALARI: Paris Komunası'nın yanlışlarını tekrarlamak, onlardan çıkan dersleri anlamaya yetmez. Komuna'nın parolalarını da kavramak ve ona göre benimsemek gerekir. Mesela: Komuna'nın parolası HALK DEVRİMİ idi.

Halk kimdir? İşçiler ve köylülerdir.

İşte bu parolayı her ülkenin kendi sınıf ve politika yapısına göre uygulaması gerekir. **"Komuna'nın parolalarını sersemce tekrarlamalı"**. Mesela, devrim Rusya'da olurken, "Rus şartlarına uyan pratik parolalar" bulmalıdır.

O parola: **"Proletaryanın ve köylülüğün devrimci, demokratik diktatörlüğüdür."** (V.İ.U: "Paris Komunası ve Proletarya Diktatörlüğünün Görevleri", 1905, C.VI, s. 283).

Proletarya diktatörlüğünün ülküden hayata geçtiği yerde, köylülük çoğunlukta olduğu sürece, işçi sınıfı devrimi köylü devrimi ile elele yürür ve bu iki devrim hareketinin elele vermemesi yalnız devrim düşmanlarını güldürür.

Madem ki köylü devrimi deyince DEMOKRASİ, işçi devrimi deyince PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ akla geliyor, öyle ise bu iki sınıfın ortak kurtuluş hareketi, yani gerçek HALK DEVRİMİ, ancak DEMOKRATİK DİKTATÖRLÜK biçimini alabilir ve o biçimde başarı kazanır.

Köylü devrimiyle işçi devriminin elele vermesi ancak iktidarı almak için olur. Yoksa iktidarsız devrim olamaz. Hem köylü devrimini istemek, hem köylü sınıfının iktidara gelmesinden ürkmek, netice bakımından köylü devrimini istememektir.

Onun için, işçi sınıfı ile köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü parolasını en canlı biçimiyle temsil eden iktidar SOVYETLER İKTİDARI oldu. Ancak Sovyetler bu parolayı açıkça programlaştırdığı ve konkretçe (somutça) hayata geçirmeyi bildiği için başarı kazandı.

Bazı oportünistler kendilerine ağır basan devrim korkaklıklarını örtmek için, köylü devriminin işçi devrimine, demokratik devrimin proletarya diktatörlüğüne zıt olduğunu öne sürerek, köylülüğü işe katmanın tehlikesinden söz ettiler. İkinci Enternasyonal'ın ve Menşevikliğin sapıkları, devrimin diyalektiğini unutarak, zıtlıksız hareket beklemek yolunda devrimi inkar ettiler. Böylece, bir sözlerini öteki sözleri çürüttü. Mesela:

"Plekhanov: Tarım devriminden korkmamak gerektiğini söyler. Oysa özellikle devrimci köylülüğün iktidarı ele geçirmesinden korkmak, tarım ihtilalinden korkmaktır. Eğer tarım devriminin zaferi, devrimci halk tarafından iktidar mevkiinin ele geçirilmesi demek değilse, tarım devrimi boş laftır." (V.İ.U.: "RSDİ Partisi'nin Stockholm Kongresinde Tarım Meselesi Üzerine Alınan Kararlar Söylevi", 1905 Mayıs, C.IX, s. 417- 418).

Bu bakımdan, tarım devrimini köylü devriminden ayırmak, her ikisini çıkmaza sokup, işçi sınıfı devrimini başarısızlığa uğratmak olur.

IV- GELGEÇ DEVRİM HÜKÜMETİ NEDİR?

Sosyalizme geçiş köprüsü olacak Proletarya Diktatörlüğü, köylünün çoğunlukta olduğu ülkelerde; işçi sınıfının ve köylülüğün devrimci demokratik diktatörlüğü adını aldı. Bu geçit devrine girmek için, isyan başarı kazanır kazanmaz bir hükümet kuruldu. Buna "Gelgeç Devrim Hükümeti" denildi. Gelgeç Devrim Hükümeti de, en sonunda: Proletarya diktatörlüğünün tümü değil, ancak bir başlangıcıdır.

"Fakat diktatörlük var, diktatörlükcük var." (V.İ.U.)

Proletarya diktatörlüğüdür diye, Gelgeç Devrim Hükümeti sırf proleterlerin, yani işçi sınıfının mümessilleriyle ve sırf sosyalistlerle mi kurulur?

Hayır. Gelgeç Devrim Hükümeti, bütün çalışan halk sınıflarının ve zümrelerinin ortak bir iktidar aygıtıdır. Mesela, Paris Komunası'na bakalım:

"O (Paris Komunası), düpedüz (nastoryaşçi) ve tertemiz (saf: arı) bir proletarya diktatörlüğü, yani üyelerinin yapısı ve pratik görevlerinin karakteri arı sosyal demokrat olan bir proletarya diktatörlüğü olabilir mi? Hiçbir vakit ve kesinlikle olamaz. Paris Komunası'nda bilinçli (hem de ancak AZÇOK bilinçli) proleterler, yani Enternasyonal üyeleri azınlıkta idiler; hükümetin çoğunluğunu küçükburjuva demokrasinin

müessilleri teşkil ediyorlardı." (V.İ.U.: "Paris Komunası ve Proletarya Diktatörlüğünün Görevleri", 1905, C. VI, s.279).

Tıpkı bunun gibi 1917 yılının ilk günlerinde kurulan Sovyetler teşkilatı içinde dahi önceleri bilinçli proletarya müessilleri, yani Bolşevikler azlıktılar. Çoğunluk Menşeviklerle Sosyalist Revolusyonerler'de idi.

Gelgeç Devrim Hükümeti, bir bakıma ve bir yandan sosyalist düzenine varmak için demokratik burjuva devrimini de sonuna dek götürür. Ne var ki, bu olay, yani Gelgeç Devrim Hükümetinin demokratik burjuva devrimini son kerteye dek geliştirmesi, Paris Komunası'nın yahut Sovyetler İktidarının bir burjuva devrimine alet olacağı sonucunu çıkartamaz. O gidiş yalnız sosyalizme doğru yürürken yolun üstünde rastlanan bütün eski rejim artıklarını; gerek Derebeği, gerek Burjuva gericilik elemanlarını devrim metotlarıyla temizleme konağıdır.

Onun için, Menşeviklerin zannettikleri gibi , Sovyetler Devrimi GENEL OLARAK bir burjuva devrimi değildir. 1905 Nisan-Mayıs Menşevik Konferansı şöyle karar almıştı:

"Gelgeç Hükümet... şu burjuva devriminin görevlerini gerçekleştirmeyi üzerine alır."

Bu efendilere kalırsa; işçi sınıfı önce devrimi yapacak, sonra boyun kesip iktidarı burjuvaziye teslim edecek..

O gibilere şöyle karşılık verilebilir:

"Siz meseleyi "tarihçe" gözden geçirmek isterseniz, görürsünüz ki; herhangi bir Avrupa ülkesinin örneği oportada ve aydınlıktır. Orada tamamıyla "gelgeç" olmyan bir sürü devletler burjuva devriminin tarihçe görevlerini gerçekleştirirler. Hatta devrimi yenmiş hükümetler bile, o yenilmiş devrimin tarih görevlerini gerçekleştirmek zorunda kalırlar."

Mesela: 1789 yılı Fransa'da burjuva devrimi "Kurucular Meclisi" biçiminde başladı. 1791 yılı "Yasama Meclisi " günlerinde devrim ilerledi. 1792 yılı "Konvansiyon" meclisinin ilk devrimci döneminde, yani 1793 yılı asıl BÜYÜK adını almaya layık olan Fransız İhtilali, demokrasi devrimini sona erdirmek için tarihte örneği görülmemiş hamlelere girişti.

Dokuz Termidor günü (27 Temmuz 1794), Ordu'nun gericileriyle anlaşılan Jironenler Doksan Üç İhtilalcilerini ezdiler. En sonunda burjuva gericiliği öylesine aldı yürüdü ki, Napolyon tipinde bir serseri zıpçıktı, burjuvazinin eşsiz örneksiz kahramanı kesildi. Mısır'da Osmanlı'dan dayak yedi, kaçarak Paris'te 18 Brümer hükümet darbesini yaptı. Bu bozgun müessili darbeci hokkabaz general koskoca Fransız milletin başına İmparator diye bela kesildi.

İşte bütün bu kerte kerte "devrimi yenmiş hükümetler", hiç te devrimin hükümetleri sayılamazlardı. Öyle iken, "yenilmiş devrimin tarihi görevlerini gerçekleştirmek zorunda" kaldılar.

Demek tarihte burjuva devrimi ile devrim hükümeti birbirine karıştırılmaz. Devrim hükümeti, burjuva hükümetinden uçurumlarla ayrılmış bambaşka bir gerçekliktir.

"Bununla birlikte, "Gelgeç Devrim Hükümeti" sizin söylediğinizden başkadır: İhtilal devrinin hükümeti denilen şey, devrilen hükümetin yerine doğrudan doğruya geç-miş ve halk isyanına dayanmış (yoksa halkın üstünde her-hangi temsil mümessillerine dayanan değil) bir hükümet-tir. Gelgeç Devrim Hükümeti, devrimin zaferi uğruna, devrim düşmanı (kontrarevolusyoner) teşebbüslerin durmak-sızın giderilmesi uğruna yapılan mücadele organıdır. Yoksa hiçbir zaman; genel olarak burjuva devriminin görev-lerini gerçekleştirmek organı değildir." (V.İ.U.: "Demokratik Devrimde Sosyal Demokrasinin İki Taktiği", Temmuz 1905, C. VI, s.323).

Bütün bu gelgeç devrim hükümeti üzerine söylenenlere göre, o hükümetin tanımlanması şu iki sözle özetlenebilir:

1- Herhangi bir meclisin kararına değil, "DOĞRUDAN DOĞRUYA HALK İSYANI"na dayanarak kurulmuş hükümettir.

2- Burjuvazi için değil, proletarya devrimi için ve halk devrimi adına her türlü **"KONTR-REVOLUSYONER TEŞEBBÜSLERİ DURMAKSIZIN GİDEREN"** hükümet GELGEÇ DEVRİM HÜKÜ-METİDİR.

V- GELGEÇ DEVRİMCİ HÜKÜMETİN

GÖREVLERİ ve KARAKTERİ

Gelgeç Devrimci Hükümet; işçilerin ve köylülerin demokratik diktatörlüğünü gerçekleştirmek için ne yapar? Hemen sosyalizmi uygulamaya mı geçer?

Hayır. Biliyoruz ki, köylülük sosyalist bir insan yapısı taşımaz. Sosyalizme girmek için gerekli hazırlık ve eğitimden geçmelidir. Onun için, devrimci hükümet, sosyalizmden daha gerçek ve gerçekçi bir sıra görevlerle yükümlüdür:

"Komuna'nın yürürlüğe geçireceği gerçek görevler her-şeyden önce sosyalist görevler değildir; bizim asgari (minimal) programımıza giren demokratik diktatörlüğü gerçekleştirmek zorundadır." (V.İ.U.: "Paris Komunası ve Proletarya Diktatörlüğünün Görevleri", 1905, C.VI, s.282).

Demek, Gelgeç Devrimci Hükümetin birinci görevi: Sosyalist Partisinin "asgari programı"nı gerçekleştirmektir. Bunu başarabilmek için:

"O hükümet kendi menşei ve öz karakteri bakımından halk isyanının organı olmalıdır. Formel tahsisi (görev-lendiriş) bakımından tüm halkın kurucular meclisini ça-ğırma aygıtı olmalıdır. Faaliyetinin muhtevası bakımın-dan, istibdata karşı isyan etmiş halkın yararlarını garanti etmeğe elverişli olan biricik proletarya demokrasinin asgari programını gerçekleştirmelidir." (V.İ.U.: "Demokrasi Devrimi ve Sosyal Demokrasinin İki Taktiği, s. 312-313).

Onun için, Gelgeç Devrim Hükümetinin şu karakterlerini bir daha tekrarlıyalım:

1- Devrimci hükümet İSYANLA DOĞACAKTIR.

2- Devrimci hükümet halkın KURUCULAR MECLİSİNİ çağır-a-caktır.

3- Devrimci hükümet ASGARİ PROGRAMI uygulayacaktır.

Bu karakteri taşıyan devrimci hükümetin görevleri o karakterinden kaynak alıp çıkar:

"Devrimci hükümet "halkı" yükseltmeye ve desteklemeye (padni-yat) ve halkın devrimci faaliyetini teşkilatlandırmaya mecburdur."

Halkı tutmak, teşkilatlandırmak için neler gerekir? En başta ve mutlaka şu şartlar gerekir:

1- Halkın sempatisini kazanmak,

2- Bütün halk enerjisini derlemek..

Çünkü halk kendi enerjisiyle ve kendi girişkinliğiyle kendi kendisini koruyacak ve yükseltecektir. Halkın o seviyeye gelmesi için isyanla doğan gelgeç devrimci hükümet, şu 6 maddeyi derhal uygulamak zorundadır:

"1) Tüm halkın kurucular meclisi; 2) Halkın silah-lanması; 3) Siyasi hürriyet; 4) Ezilen ve hukuku tam olmıyan halkın kurtuluşu; 5) Sekiz saatlik işgünü, ve 6) Köylü ihtilali komiteleri." (V.İ.U.: "Gelgeç Devrim Hükümeti Üzerine", 1905 Mayıs, C.VI, s.270).

Demek Gelgeç Devrim Hükümetinin ilk alacağı karar ve yapacağı iş şunlardır:

1- HALKI; silahlandırmak,

2- EZİLEN YIĞINLARA; tam siyasi hürriyet ve kurtuluş teşkilatı sağlamak,

3- İŞÇİYİ; sekiz saatlik işgününe ve benzer dileklerine kavuşturup teşkilatlandırmak,

4- KÖYLÜYE; devrim komiteleri kurdurtmak..

Bu dörtbaşı iş olduktan sonradır ki, sıra KURUCULAR MECLİSİ'ni çağırma gelir.

Gelgeç hükümetin "GELGEÇ"lik karakterini kaldırmak için halkçı ve esaslı bir ANAYASA (Konstitüsyon) getirip kanunlaştıracak olan kurul KURUCULAR MECLİSİ'dir. Gelgeç hükümet onu çağıracaktır. Bu Kurucular Meclisi'nin bir gözbağı olmaması için şu şartları yerine getirmesi gerekir:

1- Kurucular Meclisi: "TÜM HALKIN" mümessili olacaktır. Yani, aklı başında; kadın-erkek, yerli-yabancı, alim-cahil.. bir ülkede yaşayan BÜTÜN ÇALIŞAN HALK TABAKALARI orada sözcüsünü bulunduracaktır. Böyle bir mecliste her türlü meslek, mezhep, doktrin, ırk, milliyet ve ilh. farkları gözetilmeksizin; işçiler, köylüler, esnaf-lar, aydınlar, askerler ve ilh. mümessillerini bulunduracaktır. Devrimci Kurucular Meclisi; doğrudan doğruya, vasıtasız, BİR DERECELİ SEÇİMLE kurulacaktır.

2- Devrimci Kurucular Meclisi: "İSYAN ETMİŞ HALKIN YARARLARINI GARANTİ" edecektir. Bunun için de, burjuvazinin ezberlettiği sahte demokrasi tuzakları ortadan kaldırılacaktır. Devrime karşı koyanları, gerici sınıfları, burjuvaları ve ağaları ve sadık bekçi köpeklerini siyasi haklardan yoksul kılacaktır. Yalnız devrimi başaran kitlenin zaferlerini, yararlarını kanunlaştıracaktır.

İşte asgari programın uygulama prensipleri o kanunlar olacaktır.

VI- GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETİNE

KATILMALI MI?

Gelgeç Devrim Hükümeti; ne tam sosyalist, ne tam proleter bir kuruluştur. İçinde küçükburjuvazi de rol oynar. Böyle bir hükümete işçi sınıfının öz partisi katılmalı mıdır?

Yukarıdaki saydığımız karakterlere uyan bir devrim hükümetine elbet katılmalıdır.

Bazıları bunun tersini ortaya sürerler. Biz madem ki alt yığınların sözcüsüyüz, öyle ise herşeyi hep aşağıdan yukarıya doğru yapmalıyız. Yukarıdan yapılacak işler, burjuvakari, yani işveren sınıfının yaptığı gibi, ağa, bey ve efendi yordamıyla yüksekte ferman vermek olur, ve ilh. demeye getirirler. Netekim, Bakuninde: "Herşey aşağıdan yukarıya teşkilatlandırılmalı ve güdülmeli" derdi.

Ancak biz biliyoruz ki, böyle tek yanlı işler ve tek yanlı düşünce ve davranışlar burjuva mantığına, gerici yobazlığına ve küçükburjuva ham sofuluğuna dayanır. Proletaryanın diyalektiği her hareketi her yanından ve her biçimde ele almayı öngörür. Onun için, "HERŞEY AŞAĞIDAN" lafı, devrimi sırf gericiliğin dışına uygun bir durumda, cılız ve savunmasız bırakmanın ukalaca ve haince felsefeleşmesidir. Tarihte görülmüş Bakunincilere, anarşistlere yaraşan ihtilal gösterişli bir devrim düşmanlığıdır:

"Her şey aşağıdan prensibi anarşistçe bir prensiptir." (V.İ.U.: "Gelgeç Devrim Hükümeti Üzerine", s.229-230).

Anarşist prensipleri, ihtilalci görünüş altında işçi sınıfını düşüncesiz, kafasız bırakmak ister. Bu kötü eğilimin kökleri gerçekte işçi sınıfının devrimci rolüne bir türlü inanmamaktan ileri gelir:

"3- Burjuvazi ile birlikte geçici devrim hükümetine katılmayı Sosyal Demokrasinin kabul etmemesi, o gibi her türlü katılışın işçi sınıfına ihanet demek olduğu prensibi, anarşizm prensibidir."

Bu prensip: **"2- Her demokratik devrimde proletaryanın vazifeleri, işçi sınıfının görevleri yok"** anlamına gelir. (V.İ.U.: "Yalnız Aşağıdan mı, yoksa Hem Aşağıdan Hem de Yukarıdan mı? ", 27.5.1905, C.VI, s.218).

Anarşistlerin bir başka çeşidi demek olan sosyal demokrat oportünistleri de devrim hükümetine katılmayı reddederler. Bunlar, her zamanki gibi, oportünizmlerini, yani anadan doğma kalleşliklerini örtbas etmek için, Marks ve Engels'i de şahit getirmeye kalkışırlar. Devrimci hükümete katılmayı "Jakobenlik" diye damgalarlar. Oysa yalan söylerler. Çünkü:

"Şimdiki sosyal demokrat Jakobenleri (yani Bolşevik-ler) gibi, Engels de, yalnız yukarıdan tesirin önemini takdir etmekle kalmıyor; yalnız cumhuriyetçi burjuvazi yanında gelgeç hükümete katılmayı kabul etmekle kalmıyor, fakat böyle bir katılmayı ve devrimci iktidarın enerjik askeri müdahalesini dahi TALEP ediyor. Engels, ASKERİ şurala-rın PRATİKÇE idaresini başarmak yolunda ona düşen görevleri sayıyor. Engels, çıtkırıldım sosyal demokrat Jirondistlerine gene aynı küçümseyiş ve omuz

silkişle karşılık veriyor. Mesela, başka şehirler sırasında, Sen Lukar dö Barrameda'da (Kadiks'e yakın 20 bin nüfuslu Liman şehrinde) "Alyanistlerin, kendi anarşist prensiplerine rağmen devrim hükümeti kurduklarını" gösteriyor. Ve onları "ellerindeki iktidarı ne yapacaklarını bilmemek'le suçluyor." (V.İ.U.: "Gelgeç Devrim Hükümeti Üzerine", Ks.2, "Yalnız Aşağıdan mı, yoksa Yukarıdan da mı?", C.VI, s.230-231).

Yani, en domuzuna anarşistler bile iş başa düşünce eğer zerre kadar devrim namusu taşıyorlarsa ezbere devlet düşmanlığı yapmıyorlar. Bütün ömürlerince ateş püskürdükleri ve yeryüzünde görmek istemedikleri "Hükümet"i kendi elceğizleriyle kurmak zorunda kalıyorlar. Gerçeklik ve gereklilik en kör göze bile bunu batırıyor.

Ne var ki, bütün ömürleri hayat dışı içi boş formüller tekerlemekle geçen insanlar, sonradan sırf yumurta kapıya gelince gerçekliği kabul eder etmez bu yolda kendi kurdukları hükümeti ister istemez nasıl kullanacaklarını bilemezler. Onun için, demiri tavında iken dövmek, insan bilincinde gelecek devrimi önceden planlamak ilk görevdir.

İşçi sınıfı mümessilleri o gerçekliği pek iyi biliyorlar. Onlara göre devrimin iktidar gücü Sovyetlerdir. Sovyetler iktidarı, yalnız bir fabrikanın, bir köyün, bir semtin, hatta bir kafanın içinde kapanıp kalmaz. İşçiler ve halk devrim hükümetinin içine girerek devrimi kurarlar ve sonuna dek götürürler.

"Fakat onların (Sovyetlerin) tarihi gelişimi demek, yalnız mahalli işçi mepusları Sovyetlerinin sistemlice devam etmeleri demek değildir. Sovyetlerin gelişmesi demek, aynızamanda muzaffer devrim iktidarının merkez organları içinde, gelgeç devrim hükümeti içinde devrim iktidarının savunma organları haline de geçmeleri demektir." (V.İ.U.: "Esef Edilecek Kayıplar", 1907, C.VIII, s.320).

VII- DEVRİM HÜKÜMETİNE KATILMA

ŞARTLARI

"Sosyalist proletarya mümessillerinin küçükburjuvazi ile birlikte devrim hükümetine katılmaları prensipçe kabul olunur ve bilinen şartlara göre doğrudan doğruya mecburidir." (V.İ.U.: "Paris Komunası ve Proletarya Diktatörlüğünün Görevleri", s.282).

Demek gelgeç ihtilal hükümetine katılmak yalnız KABUL edil-mekle kalmaz, aynızamanda MECBURİDİR de.

Ancak, katılmayı kabul zorunda kalmak uluorta yapılamaz: "BİLİLEN ŞARTLARA GÖRE" yapılır. Bu şartların en birincisi; önce hükümetin gerçekten geçici devrim hükümeti karakterine uyması, yani halk isyanına dayanmasıdır. O karakteri gösteren bir hükümete katılacak işçi sınıfı partisi, şu üç noktayı her zaman ve her yerde göz önüne getirmek zorundadır:

1- KATILMA AMACINI AÇIKÇA KOYMAK: Devrim hükümetine katılmaktan maksat **"BÜTÜN ASGARİ PROGRAMI GERÇEKLEŞTİRMEK"**tir. Asgari programın genel anlamı şudur:

a) Karşı devrimle amansız mücadele etmek, ve,

b) **"İŞÇİ SINIFININ bağımsız çıkarlarını savunmak"** (V.İ.U.)

Bu prensiplerle özetlenen amaç, katılım sırasında **"NOKTASI NOKTASINA GÖSTERİLİR"**.

2- PARTİNİN ROLÜNÜ YAPMASI: Devrimci hükümete katılmanın hedefi açıkça gösterilmelidir, dedik. Partinin hükümete **"katılma şartları daha az belirlice gösterilmez"**. Bu şartlar başlıca iki kategoride toplanabilir:

a) **"FORMEL ŞARTLAR; sıkı Parti kontrolü"** (V.İ.U.) dır. Genel olarak, başka partiler meclise ve hatta Hükümete katılan üyeleri üzerinde kontrolü önemsemezler. O üyelerini tam kontrol etmek şöyle dursun, onların tesiri altında kalırlar. Proletaryanın partisi, hükümete katılan üyelerinin en ufak davranışlarından hesap istiyecek durumda olmalıdır. Ancak o sayede hedefe varılabilir.

b) **"MADDİ ŞARTLAR, yani katılımın amaca uygun şartları: Sosyal Demokrasinin bağımsızlığını bükülmezce korumak, sosyalist devrim şartlarını hazırlamak"** (V.İ.U.) tır. Partiyi öteki küçükburjuva kaypaklarının tereddüt-lerinden ve ihanetlerinden kurtarmak için ve korumak için, Gelgeç Hükümet içindeki parti rolünü daima öteki partilerden ayırdetmeyi bilmek lazımdır. Bu bağımsız rol, bir geçit devri olan Proletarya Diktatörlüğünü bir an önce SOSYALİZM'e kavuşturmaktan ibarettir.

3- KİTLENİN ROLÜNÜ YAPMASI: Hedef açık konuldu. Parti rolünü iyi oynuyor. Ancak, devrimci hükümetin sosyalizmi muzaffer kılması için bu iki şart yetmez. Devrimde kitlenin hamlesini ve hızını, hükümet üzerinde yapacağı baskısını, hükümeti ileriye doğru itmesi gerektiğini hiç unutmamalıdır. Bu da:

"AŞAĞIDAN TAZYİK: Gelgeç Devrim Hükümeti üzerine silahlı bir yönetim güden Sosyal Demokrat proletarya tarafından tazyik" ile olur. (V.İ.U.: "Üçüncü Geri Adım", 20.6.1905) C.VI, s. 260-261).

Yedinci Bölüm

TERÖR

"Ama onların işi bitiktir." (Lenin)

Her büyük ihtilal hareketi kendisine karşı kullanılan zorba kuvvete şiddetle cevap vererek büyük ve üstün gelir. Buna "TERÖR" (Tedhiş: Zılgıt) adı verilir.

I- TERÖR PRENSİBİ

Fransız İhtilaline asıl "BÜYÜK İHTİLAL" adını verdiren şey; devrimcilerin devrim düşmanlarına karşı zılgıt vermekten çekinmeyişleridir. 1793 yılı Belçika cephesinden dönen Danton "İstisnai Kanunlar" çıkarıp İhtilal Mahkemeleri kurmak teklifini yapmıştı. Bu teklifi yaparken, şöyle haykırırmıştı:

"Halkı yaman olmak zorunda bırakmamak için biz yaman olalım."

Bu çok doğrudur. Dağınık halk yığınları bir yol dehşete düşüp yaman oldu mu, bunun kontrolü güçleşebilir. Yığınlar başkaldırmak üzere olan gericiliğe karşı davranırken anarşiye kaçabilir. Halkın zılgıt eğilimini (tedhiş temayülünü) bilinçlendirip teşkilatlandırmak gerekir. Terörün anlamı budur.

20. ci yüzyıla girilirken dünya içinde irticam , gericiliğin, istibdadın ve zulmün en müthiş kalesi Çarlık Rusyası idi. Lenin bu durumdan, diyalektiğin şaşmaz manivelası ile, şu sonucu çıkardı: Yeryüzünde gelmiş geçmiş en yaman ilericilik ve kurtuluş Rusya'da patlayacaktır. O kanı ile, ihtilalden 15 yıl önce şu peygamberce haberi verdi:

"Şimdi tarih bizim önümüze öyle yakın görevler ko-yuyor ki, bu görevler başka herhangi bir ülke proletaryasının olmuş olacak bütün YAKIN görevlerinden ÇOK DAHA DEVRİMCİ'dirler. Bu görevlerin gerçekleştirilme-si, yalnız Avrupa irticamı değil, fakat (şimdi artık söyleyebiliriz) Asya gericiliğinin de istihkamını yıkmak görevlerinin gerçekleştirilmesi: Rus proletaryasını uluslararası Avrupa proletaryasının keşif kolu (öncüsü) haline getirdi. Biz kendimizde, aynı derecede eşsiz örneksiz keskinlikte enerjili bir hareketten binkere daha geniş ve daha derin olan bir hareketi canlandırmayı düşünürken, haklı olarak, bizden önce gelmiş seleflerimizce, atalarımızca, yani 1870 yılı devrimcilerince o zaman yararlıklar gösterilerek tutulan o şerefli mevkiye geçeceğimizi hesaba katıyoruz." (V.İ.U.: "Ne Yapmalı?", 1902, C.V, s.138).

Yapılacak şey; uzun sınıflı medeniyet bin yıllarından sonra, yeryüzünde ilk defa toplumun her türlü sınıflarına ve sınıflaşmalarına son vermek gibi ulu bir işti. Bu iş elbet Derebeği sınıfının sömürücülüğü yerine Kapitalist sınıfının sömürücülüğünü geçirmek görevini üzerine almış 1789 Fransız Büyük İhtilalcilerinin işlerinden büsbütün daha yamandı.

Onun için, proletarya devrimi "halkı yaman olmak zorunda bırakmamak için, yaman olmak" görüşünde ve davranışında Danton'lardan aşağı kalamazdı.

Bütün sosyal devrimler, tarihte yaman olmanın adına Terör, Zılgıt demişti. Ve tarihçe haklı olan bir ihtilalin, haksız düşen düşmanlarını yıldırması kaçınılmazdı.

Terör, zılgıt bir silahtır. O silahı kullanmak, önceden iyidir veya kötüdür diye ezbere hükümlere bağlanamaz. Her silah gibi, terör de mutlak ve soyut kanaatlere göre işlemez; KONKRET(Somut) duruma göre değer ve ölçü kazanır.

Kalleş sosyalistler, terörü sırf kanlı olduğu için anarşistçe bir metod diye red ve inkar ederler. Devrimci sosyalistler, tarihin bütün gerçek sosyal devrimcileri gibi: **"Prensip olarak terörden yüz çevirmedik ve yüz çeviremeyiz"** (V.İ.U.) derler.

Terörü kaçınılmaz bir prensip olarak red ve inkar etmemek, onu gelişigüzel uygulamak anlamına gelmez. Her tedbir gibi, terörün de bir takım şartları ve erkanları vardır. Proletarya terörü başlıca iki aşamada kendini gösterir:

- 1) İktidar mevkiine gelmeden önce Terör;
- 2) İktidar mevkiine geldikten sonra Terör..

II- PROLETARYA İKTİDARINDAN ÖNCE

TERÖR

Devrimden önce yapılacak terör, Partizanlar savaşı bölümüne girer. Orada söylediklerimizi tekrarlamıyalım. Yalnız, proletarya iktidar mevkiine geçmeden önce, gerekli terör uygulamalarının şartlarını özetliyelim.

Bir yerde teröre geçmek için şu yanlar mutlaka göz önünde tutulmalıdır: 1) Terörün sebebi, 2) Terörün neticesi, 3) Terörün biçimi, 4)Terörün başarısı..

1- Terörün Sebebi: Terör, başka yapacak hiçbir işi kalmamış kimi adamların akıllarına geldiği için yapılmaz. Terör terör olsun diye, yani tek başına uygulanacak bir çare değildir. Ancak, MÜCADELE TARİHİ denilen kaynaktan ister istemez ortaya çıkarsak, o zaman mücadele biçimlerinden biri olarak ele alınır.

Demek terörün sebebi ve kaynağı, Partizan hareketinde olduğu gibi, isyan hareketinin ta kendisidir. Terör, irticaa karşı halkın umumi taarruzu ile (genel saldırısı ile) birlikte yapılmalı ve o sıra yapılan askeri harekattan biri olmalıdır. Böyle objektif bir zaruret, gerekçe bulunmaksızın teröre kalkışmak, avantüryelik olur.

2- Terörün Sonucu: Girişilecek her terörün varacağı netice pek iyi ölçülmelidir. Eğer terör irtica hükümetinin kuvvetlerini ve teşkilatını bozacaksa, doğrudur, haklıdır. Bozmayacaksa, tersine hükümetten çok devrimci kuvvetleri darmadağın edecekse, öylesine terör eksik olsun.

"Demek mücadele tarihinin taarruz hareketine bağlılık ne kadar önemli ise, bu hareket içinde yapılacak kuvvet denemesi ve kuvvet takdiri de o derece hesaba katılmalıdır."(V.İ.U.: "Nereden Başlamalı?", 1901 Mayıs, C.IV, s.34).

3- Terörün Biçimi: Terör genel kavga ile bağlı kalmalı ve irticayı dağıtacak mahiyette olmalıdır. Bunu söyledik mi, kendiliğinden anlaşılacağı gibi, terör kitlenin teşebbüsü ile birlikte yürümelidir. Kitleden kopuşmuş, kitlenin karışmadığı, kitlenin tutmadığı bir terör anarşidir:

"Kitlenin doğrudan doğruya katılması üzerine hesaplanan ve bu katılmayı garanti eden cebir ve şiddet, zor biçimlerini hazırlayacak bir çalışma istiyoruz." (V.İ.U.: "Devrim Avantüryeliği", 1902, C.IV, s.125).

4- Terörün Başarısı: Tıpkı isyanın başarısı için gereken şartlara bağlıdır. Terörün devrimi zafere götürmesi için:

"BİRİNCİSİ: Kitleler Sovyetler içinde teşkilatlanmalı",

"İKİNCİSİ: Düşman (siyasi krizle) içerisinde zayıflamış olmalı." (V.İ.U.: "Sovyetler iktidarının Başarısı ve Güçlükleri", 3.3.1919, C.XVI, s.62).

III- KIZIL TERÖR

Her devrim iktidar mevkiine geldikten sonra irticai başkaldıramıyacak duruma sokmak zorundadır. Bunun için, iktidara geldikten sonra proletaryanın yapacağı kızıl terörün karakterleri şöyle sıralanabilir:

1-Kızıl Terör Açık ve Korkusuzdur: Şimdiye dek bütün gelmiş geçmiş egemen sınıflar, hele burjuvazi, en hayasızca terör metodlarını kullanırken bile ellerine eldiven takmıştı, yüzüne maske koymuştur. Elinin kanını ve gerçek yüzünü gizlemek zorunda kalmıştır.

Burjuvazi kendi kanunlarını alçakça çiğnerken dahi ikide bir "Ana-yasa" yahut "Kanun adına" diye maskesini takar. Çünkü , soyguncu sınıflar ölümden korkarca halktan korkarlar. Burjuvazinin bütün egemenliği, her ne pahasına olursa olsun halkı aldatmak marifetine dayanır. İşveren sınıfı en devrimci olduğu zaman bile açık terörden korkmuştur. Çünkü bu terörü halk çoğunluğu adına değil kendi azınlığı adına yapar.

Proletarya devriminin baş kanunu; açık ve korkusuz olmaktır. Çünkü proletarya devrimi, bizzat halkın kendi büyük çoğunluğunun büyük çıkarı adına terör yapar. Onun için Lenin şöyle bağirmiştir:

"Vatandaş harbinde yapılan bütün ithamlara şu karşılığı veriyoruz: Evet, biz başka hiçbir hükümetin yayınlayıp bildiremeyeceği şeyi açıkca bildiriyoruz. Yeryüzünde vatandaş harbi üzerine açık konuşan ilk hükümet; İşçi, köylü ve asker kitlelerinin hükümetidir. Biz bunu ne kadar açık söylersek, bu savaş o kadar çabuk sona erer. Bütün emekçi ve sömürülen yığınlar bizi o kadar daha çabuk kavrarlar ve anlarlar ki, Sovyetler iktidarı bütün emekçilerin çağdaş, kanlı davasını başarmaktadır." (V.İ.U.: "Tüm Sovyetler Kongresinde C.N.K. Faaliyetleri Söylev", 11.1.1918, C. XV, s.79).

2- Metod: Misliyle Mukabele (Düşmanın yaptığına yaptığıyla karşılık vermek): İrtica her zaman zorba kuvvetle, cebirle, şiddetle iş görür. Onun için düşmana elham okunmaz. Çivi çivi ile sökülür: Zorba irticai gene ancak zora başvurmakla, cebir ve şiddetle temizlenmelidir. Fransız Büyük İhtilalinde Danton'ları olağanüstü kanunlar ve ihtilal mahkemeleri kurmaya götüren sebep, o zamanki irticain ortalığa yaymak istediği dehşet oldu.

Gericiler ortalığa dehşet verirken halk armut toplıyamaz. Adeta kendiliğinden zılgıta karşı zılgıt yapmaya kalkar. Halk zılgıtının bütününü bilinçlendirip teşkilatlandırmak, her devrimin ilk görevidir.

"Devrimci sınıflar, mukavemete kalkışan varlıklı sınıflarla mücadeleye giriştikleri zaman, o mukavemeti kırmak zorundadırlar. Ve biz, varlıkların mukavemetlerini onların proletaryayı ezdikleri vasıtalarla ezeceğiz." (V.İ.U.: "Kara'ların Halk Düşmanı İlan Edilmesi", 1.12.1917, C.XV, s.47).

Demek irticai ezmenin biricik kestirme yolu: Musa'nın deyimini ile: Dişe diş, göze gözdür.

İrticaa, yaptığına misliyle, yani kendi verdiği örnekle karşılık vermelidir. Çünkü o yalnız bundan anlar.

3- Kızıl Terör İrtica ile Orantılıdır: Yukarıda işaret edilen gerçekliğin sonucu ortadadır. Kızıl terör ne denli şiddet gösterecektir? Buna verilecek karşılık açıktır. İrticain ak zılgıtı (beyaz terörü) ne denli şiddetli ise, kızıl terörün şiddeti de onunla orantılı olur. Ak zılgıt

ortadan kalkmadıkça, kızıl terörü kaldırmanın yolu yoktur. Kızıl terörün kalkmasını isteyenler önce ak terörü yok etmelidirler.

"Bolşeviklerin hükümet içine terör sistemini soktuklarını söyleyenler: Rusya'nın selameti için, Bolşeviklerin terörden vazgeçmeleri gerektiğini söylüyorlar. Ben burjuva bakımından yürüyerek, nüktesever bir Fransız burjuvasının öldürücü vergileri kaldırmak üzerine söylediği şu sözleri hatırlıyorum: "Hele, kaatil baylar, öldürücü vergileri bir kaldırmaya başlasınlar!" Bu karşılık: "Bolşevikler terörden vazgeçsinler!" denildiği zaman hatıra gelir. Hele, bay kapitalistlerle onların müttefiği bulunan Amerika, Fransa ve İngiltere: yani Sovyetler Rusyasına terörü dayatanlar terörden bir vazgeçsinler." (V.İ.U.: "Aydınlatma ve Sosyalist Kültür İşçilerinin Tüm Rusya Kongresine Söylev", 1.8.1919, C.XVI, s.298).

4- Kızıl Terörü İstememek, Ak Terörcülüktür: Başka türlü düşünülemez. İrticam mukavemeti sürüp giderken, ak terör ortalığı kasıp kavururken, kızıl terörü beğenmeyenler ve istemiyenler, bilerek bilmiyerek irtica uşaklığı yapıyorlar demektir. Kalles sosyalist olan Menşevikler, hatta bir zaman terörcülüğü biricik mücadele silahı saymış olan Sosyalist Revolusyonerler bile, Bolşeviklerin kızıl terörüne karşı durmak isterken, ak terörü tutmuşlardır.

"Bu sersemciler "terörü anlamıyorlar", çünkü kısmen mistik-leşmiş işçiler ve köylüler üzerinde ak bekçilerin (beyaz muhafızların) uşakça yardımcıları olmak rolünü üzerlerine almışlardır. S.R.'ler (Sosyalist Revolusyonerler) ve Menşevikler "terörü anlamalıdır". Çünkü kitleleri "sosyalizm" bayrağı altında, AK MUHAFAZLAR TERÖRÜ altına GÜTMEK rolünü oynamaktadırlar."

Rusya'da Kerenski, Sibiry'a'da Kolçak, Gürcistan'da Menşevikler, Finlandiya, Macaristan, Avusturya, Almanya, İtalya, İngiltere vs. de İKİNCİ ve "İki buçukuncu" Enternasyonaller, 1914-18 Harbinden sonra gelip çatan işitilmemiş kriz içinde hep o rolü oynadılar: Sosyalizm adına kitleleri kandırıp ak terörcülerle elbirliği ettirme oyununu becerdiler. Onun için, tarihin acı ve kanlı denemeleri açıktır. İki rahmetten biri:

"Ya Amerikan, İngiliz (İrlanda), İtalyan (Faşist), Alman, Macar vs. usulleriyle yapılan ak muhafız ve burjuva terörü; yahut kızıl proletarya terörü. Bunun ikisinin ortası yoktur. "Bir üçüncüsü" bermutad olamaz." (V.İ.U.: "Serbest Ticaret ve İmtiyazlar Hakkında, Üretim Vergisi Üzerine", 21.4.1921, C.XVIII, s.226).